

Sosiaalinen media nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa

Tutkielma (Maisteri)

13.08.2025

Kare Kipinoinen

Musiikkikasvatuksen aineryhmä

Sibelius-Akatemia

Taideyliopisto

Tutkielman nimi	Sivumäärä
Sosiaalinen media nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa.	81 + 6
Tekijän nimi	Lukukausi
Kare Kipinoinen	Kevät 2025
Aineryhmän nimi	
Musiikkikasvatuksen aineryhmä	
<p>Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää, millaisia rooleja sosiaalisella medialla voi olla nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Pohjustan aihetta tutkimukseni teoriaosassa tarkastelemalla identiteettiä ja sosiaaliseen mediaan liittyvää tutkimuskirjallisuutta sekä esittelemällä aihealueen keskeistä käsitteistöä.</p> <p>Tuotin tutkimukseni aineiston puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla maaliskuussa 2025. Haastattelin kuutta 18–23-vuotiasta muusikkoa, joista viisi opiskeli korkeakoulutasolla ja yksi yksityisessä musiikkikoulussa. Tutkin, millaisia tarjoumia sosiaalisella medialla oli heidän musiikillisten identiteettiensä rakentumiselle.</p> <p>Tutkimuskysymykseni ja sen alakysymykset muotoutuivat seuraaviksi:</p> <p style="padding-left: 40px;">Miten sosiaalisen median käyttö on yhteydessä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiseen?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Millaisia mahdollisuuksia sosiaalinen media tarjoaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle? 2. Millaisia haasteita sosiaalinen media asettaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle? <p>Analysoin aineistoni teemoittelemalla. Käytin tutkimuksessani abduktiivista päättelyä, ja analyysini oli siten teoriaohjaavaa.</p> <p>Tutkimustulokset osoittivat, että sosiaalinen media voi luoda musiikillisen identiteetin rakentumiselle sekä mahdollisuuksia että haasteita. Molemmat puolet olivat läsnä samanaikaisesti, mikä tuli ilmi ristiriitaisina kokemuksina sosiaalisen median käytöstä. Musiikkikasvattajan on tärkeää ymmärtää, millaisessa maailmassa elämme ja millaisia rooleja sosiaalisella medialla voi olla musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Tutkimukseni tuo esiin kuuden nuoren aikuisen kokemuksia, mikä voi osaltaan auttaa ajankohtaisen ilmiön ymmärtämisessä ja luoda pohjaa tulevalle tutkimukselle.</p>	
Hakusanat sosiaalinen media, identiteetti, musiikki	
Tutkielma syötetty plagiaatintarkastusjärjestelmään	
[13.08.2025]	

Sisällys

Sisällys	3
1 Johdanto	6
2 Identiteetti ja sosiaalinen media	9
2.1 Identiteetin määrittelyä	9
2.1.1 Identiteetti nuoruudessa	12
2.1.2 Identiteetti nuorena aikuisuudessa	15
2.2 Musiikillinen identiteetti	15
2.3 Identiteetti sosiaalisessa mediassa	17
2.4 Musiikillinen identiteetti sosiaalisessa mediassa	20
2.5 Sosiaalinen media ja musiikkialan muutos 2000-luvulla	22
2.6 Sosiaalisen median mahdollisuuksia ja haasteita psykososiaaliselle hyvinvoinnille	25
3 Tutkimusasetelma	29
3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	29
3.2 Laadullinen tutkimus	29
3.3 Tutkimuksen toteutus	30
3.3.1 Puolistrukturoitu haastattelu	31
3.3.2 Aineiston analyysi	32
3.4 Tutkimusetiikka	33
4 Tulokset	37
4.1 Haastateltavat	37

4.2 Sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia musiikillisen identiteetin rakentumiselle.....	38
4.2.1 Identiteettiä tukeva yhteisö ja yhteisöllisyys sosiaalisessa mediassa	38
4.2.2 Sosiaalisesta mediasta tuleva kannustus.....	43
4.2.3 Sosiaalinen media alustana oman ammatillisen uran edistämisessä.....	45
4.2.4 Inspiroituminen sosiaalisessa mediassa.....	47
4.2.5 Kannustava vertailu	49
4.2.6 Oman identiteetin performointi	52
4.3 Sosiaalisen median asettamia haasteita musiikillisen identiteetin rakentumiselle ...	55
4.3.1 Lannistava vertailu sosiaalisessa mediassa.....	55
4.3.2 Sosiaalisten tarkoitusperien epäselvyys.....	58
4.3.3 Paine käyttää sosiaalista mediaa.....	59
4.3.4 Lannistava kommentointi ja syrjintä sosiaalisessa mediassa.....	61
4.4 Muita esille nousevia teemoja	63
4.5 Tulosten yhteenveto.....	65
5 Pohdinta.....	67
5.1 Johtopäätökset	67
5.1.1 Sosiaalisen median mahdollisuuksia nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle.....	67
5.1.2 Sosiaalisen median haasteita nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle.....	70
5.1.3 Muita johtopäätöksiä	72
5.2 Luotettavuustarkastelu.....	74
5.3 Tulevia tutkimusaiheita	75
Lähteet.....	77
Liitteet	82

Liite 1: Haastattelukysymykset	82
Liite 2: Tietosuojailmoitus.....	84
Liite 3: Suostumuslomake	87

1 Johdanto

Musiikki on ainutlaatuinen kanava kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen muiden kanssa. Musiikillinen toiminta on lähtökohtaisesti mahdollista kaikille ja musiikkiin liittyvät henkilökohtaiset tulkinnat ja kokemukset ovat aina oikeita. Musiikki tarjoaa tilan, jossa voimme rakentaa ja muovailta jatkuvasti muutoksessa olevia käsityksiämme siitä, keitä olemme. Kaiken musiikillisen toiminnan voidaan siten nähdä pohjimmiltaan toimivan yhtenä osana oman identiteetin rakentumista. Musiikilliset identiteetit ovat perusluonteeltaan sosiaalisia ja performatiivisia, eli ne pitävät sisällään ajatuksen aktiivisesta toimimisesta sosiaalisessa ympäristössä. Musiikillinen identiteetti ei siis ole jotain, mitä meillä olisi valmiiksi annettuna vaan se rakentuu jatkuvasti sen esittämisen myötä kulloisessakin sosiaalisessa kontekstissa. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 4.)

Sosiaalinen media luo uusia mahdollisuuksia musiikillisten identiteettien rakentamiselle. Sosiaalisen median alustat toimivat tilana verkossa oleville yhteisöille, joita ei välttämättä sido maantieteelliset tai sosiaalisetkaan rajat. Samassa Facebookin musiikkiyhtymässä voi olla osallistujia eri puolilta maailmaa ja eri ikäluokista. Instagramin kautta voi saada yhteyden fanittamaansa muusikkoon toisella puolella maailmaa. Sosiaalinen media luo myös mahdollisuuksia oman identiteetin persoonalliselle ilmaisemiselle: oma profiili, oman brändin kehittäminen ja omanlaisen sisällön tuottaminen ovat tapoja tuoda omaa identiteettiä esille. (Kastner 2020.) Sosiaalinen media voi kuitenkin myös rapauttaa merkityksellisiä sosiaalisia suhteita, jotka ovat riippuvaisia kasvokkaisesta vuorovaikutuksesta. Lisäksi liiallinen sosiaalisen median käyttö voi lisätä yksinäisyyden ja eristäytyneisyyden kokemista. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.)

Aihe on erittäin ajankohtainen, sillä viimeisten kahden vuosikymmenen aikana digitaaliset ympäristöt ovat tulleet yhä suuremmaksi osaksi todellisuuttamme. Facebookin julkaisun jälkeen vuonna 2004 internet alkoi yhä enenevässä määrin muodostua paikaksi, jossa vuorovaikutetaan ja pidetään yhteyttä toisiinsa. Instagramin julkaisu vuonna 2010 tarjosi uuden alustan kuvien ja videoiden jakamiselle. Lopulta vuonna 2016 julkaistu TikTok nousi kehittyneellä algoritmillaan toistaiseksi addiktoivimmaksi sosiaalisen median alustaksi (Qin, Omar & Musetti 2022). Sosiaalisen median käyttö on lisääntynyt merkittävästi etenkin nuorten aikuisten keskuudessa: jo vuosien 2005 ja 2015 välillä

yhdysvaltalaisien 18–29-vuotiaiden sosiaalisen median käyttö yleistyi 12 prosentista 90 prosenttiin (Perrin 2015). Vuonna 2024 suomalaisista 16–24-vuotiaista nuorista 94 % oli käyttänyt verkossa olevia yhteisöpalveluja viimeisen kolmen kuukauden aikana. Päivittäin tai lähes päivittäin yhteisöpalveluja käytti 81 % samanikäisistä nuorista. (Suomen virallinen tilasto, 2024.)

2000-luvun aikana on tapahtunut muutoksia myös tavoissa hahmottaa musiikkikentän tapahtumia. Digitaalisen teknologian leviämisen myötä tiedon välittäminen musiikillisista tapahtumista tai ilmiöistä on muuttunut aiempaa nopeammaksi ja globaalimmaksi. Musiikkia ja mielenkiintoisia artisteja voi löytää helposti ja nopeasti ympäri maailmaa. Jos musiikilliset identiteetit rakentuivat aiemmin yläkoulun välitunneilla teini-ikäisten sosiaalisissa ryhmissä, mahdollistaa nykyään moderni teknologia oman musiikkimaun jakavien yhteisöjen löytämisen mistä päin maailmaa tahansa. (Auh & Walker 2017, 803.)

Digitaalisen teknologian yleistyminen on muuttanut myös musiikkialaa 2000-luvulla. Musiikintekijöiden ansaintalogiikka muuttui suoratoistopalvelujen yleistyessä, kun äänilevyjen myynnistä maksettavat korvaukset vaihtuivat suoratoistopalvelujen kautta maksettaviin osinkoihin (Teosto 2019). Lisäksi sosiaalisen median yleistymisen myötä musiikin markkinointi on siirtynyt pääasiassa digitaalisille alustoille. Artisteilta odotetaan läsnäoloa sosiaalisessa mediassa, ja se onkin nykypäivänä tärkeä alusta menestyksekkään uran luomiselle. (Rikka 2025.)

Sosiaalisesta mediasta puhuttaessa on hyvä muistaa, että suurimmat sosiaalisen median alustat ovat perimmiltään liiketoimintaa. Esimerkiksi Instagramin ja Facebookin omistava Meta tuottaa omistajilleen vuosittain kymmenien miljardien dollarien voittoja (YLE 30.10.2024). Algoritmit oppivat yhä nopeammin tarjoamaan käyttäjilleen persoonitua sisältöä ja mainoksia, ja mainostulot muodostavatkin noin 98 % Metan tuloista (Statista, Dixon 2025). Voisi siis todeta, että globaalit suuryritykset ovat onnistuneet muuttamaan huomiomme taloudelliseksi hyödykkeeksi. Globaalilla tasolla sosiaalisen median yritykset kietoutuvat myös suurvaltapolitiikkaan. Esimerkiksi TikTokia on syytetty valtioiden välisestä vakoilusta (BBC 2025; Reuters 2024). Lisäksi sosiaalisen median mahdollisista haitoista mielenterveydelle on käyty keskustelua, ja sosiaalisen median jätti Meta onkin ilmoittanut rajoittavansa muun muassa itsetuhoisuutta käsit-

televiä julkaisuja alle 18-vuotiailta (HS 9.1.2024). Valtiollisella tasolla esimerkiksi Norja on reagoinut nuoriin kohdistuviin uhkakuviiin ja nostanut sosiaalisen median käytön ikärajan 15 vuoteen (YLE 23.10.2024).

Sosiaalinen media on merkittävä ja ilmeisen ristiriitainen ilmiö ajassamme, jossa muutosten tahti tuntuu vain kiihtyvän. Muusikkona olen pohtinut sosiaalisen median merkitystä itselleni sekä henkilökohtaisella että ammatillisella tasolla. Kiinnostukseni aiheen tutkimiseen syntyi omien ja ympärilläni olevien ihmisten kokemusten kautta. Olen itse kokenut, että sosiaalisesta mediasta voi löytää inspiraatiota ja vahvistusta omalle musiikilliselle tekemiselle, mutta toisaalta se voi myös lannistaa ja luoda paineita. Olen huomannut ympärilläni käytävän paljon keskustelua sosiaalisesta mediasta, etenkin sen haittapuolista, ja monet ovat päätyneet rajoittamaan tai lopettamaan sosiaalisen median käytön kokonaan. Olen kokenut, että sosiaalisessa mediassa ihmisistä välittyy usein kiillotettu kuva, joka voi luoda odotuksia ja paineita omalle tekemiselle. Toisaalta aiemman tutkimuksen valossa verkossa toimivat yhteisöt voivat myös tarjota paikan, jonne kuulua, ja tilan, jossa ilmaista itseään (Kastner 2020).

Tässä tutkimuksessa selvitän sosiaalisen median rooleja nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Tuotin tutkimukseni aineiston haastattelemalla kuutta 18–23-vuotiasta, jotka haastattelun aikana opiskelivat tai harrastivat musiikkia. Sosiaalisella medialla viitataan tässä tutkimuksessa verkossa toimiviin sosiaalisen median alustoihin, joita haastateltavani nostivat esiin. Ne ovat Instagram, Facebook, TikTok, YouTube, BeReal, Snapchat, Bluesky, Discord ja Reddit.

2 Identiteetti ja sosiaalinen media

Tässä luvussa avaan identiteettiin ja sosiaaliseen mediaan liittyvää käsitteistöä ja tutkimuskirjallisuudesta esiin nousevia ilmiöitä. Selvitän, miten ymmärrämme musiikillisia identiteettejä nykypäivänä, minkä lisäksi tuon esiin sosiaalisen median yleistymisen ja musiikkialalla tapahtuneiden muutosten yhteyttä. Lopuksi tuon esiin kirjallisuudesta nousseita yhteyksiä sosiaalisen median käytön ja psykososiaalisen hyvinvoinnin välillä.

2.1 Identiteetin määrittelyä

Identiteetillä viitataan käsitykseen minästä ja siitä, kuka on. Psykologiassa samasta asiasta puhutaan yleisemmin minäkuvana, kun taas identiteetin käsitettä käytetään monin eri tavoin arkikielessä ja muilla tieteenaloilla. Tämän takia identiteetin käsitteeseen voi liittyä määritelmällistä epätarkkuutta ja sekavuutta. Identiteetti, eli käsitys siitä, kuka on, nähdään nykyään alati muovautuvana, kehittyvänä, mukautuvana ja itsenäisenä entiteettinä. Identiteetin käsitteeseen liittyy siis ajatus sen refleksiivisyydestä: identiteetti ei ole itsessään muuttumaton objekti vaan se rakentuu jatkuvasti oman itsen käymän keskustelun myötä. (Kastner 2020; Spsychiger 2017, 267; Wenger 1999, 151.)

Saadaksemme kattavan käsityksen identiteetistä tarkastelen sitä aluksi eri tieteenalojen näkökulmista. Psykologian saralla kenties vaikuttavin minän kehittymistä ja muutosta kuvaava teoria on Erik H. Eriksonin jo vuonna 1950 esittämä psykososiaalinen kehitysteoria, jota voidaan edelleenkin pitää identiteettiä käsittelevien teorioiden ja tutkimusten kulmakivenä. Eriksonin [1950] mukaan ihmisen identiteetin kehitys jakautuu kahdeksaan vaiheeseen, jotka seuraavat toisiaan läpi elämän. Teorian mukaan ihminen alkaa muodostaa identiteettiänsä nuoruusiässä, vaikka hän on tietoinen itsestään jo lapsena. Kuitenkin vasta nuoruusiässä alkaa muotoutua laadullinen kuva itsestä. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 22–28.)

Eriksonin [1950] teoriassa nuoruusikä sijoittuu kouluiän ja varhaisnuoruuden (ikävuodet 6–12) sekä varhaisaikuisuuden väliin. Nuoruuden aikana tapahtuvan kehityksen myönteisenä tuloksena syntyy elämys aidosta minästä: eheä minäidentiteetti, johon yh-

distyy oman itsensä löytänyt olo ja käsitys elämän suunnasta. Kielteinen kehitys johtaa taas roolien sekaannukseen. Ihminen ei koe tuntevansa itseään ja on kykenemätön tekemään elämän suuntaa koskevia valintoja. Oma minä on vieras, ja elämä voi tuntua epätodelliselta. Eriksonin [1950] käsityksen mukaan identiteetin kehittyminen on sosiaalinen ja dialektinen prosessi, jota määrittävät yksilön tarpeet ja vuorovaikutus ympäristön kanssa. Identiteetin kehitys on siis jatkuva psykososiaalinen prosessi, joka kestää läpi elämän. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 22–28.)

Sosiologisissa katsannoissa huomio kiinnittyy ihmisen sisäisten prosessien sijasta identiteettiin vaikuttaviin ulkoisiin tekijöihin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sukupuoli, ympäröivä kulttuuri ja suhteet omiin yhteisöihin. (Kastner 2020.) Erving Goffman (1959) esitti, että erilaiset sosiaaliset tilanteet määrittävät ihmisen tavan olla ja toimia kussakin tilanteessa. Kaikki sosiaaliset tilanteet sisältävät ennalta muodostetun käsityksen siitä, miten niissä on tapana toimia. Ihmisillä on omat roolinsa, joita he esittävät kuin näyttelijät teatterin lavalla. Ihmiset omaksuvat sosiaalisia rooleja ja performoivat eri tilanteissa niihin sopivia puolia identiteetistään. Niiden kautta luodaan muille vaikutelmia itsestä. Goffman kutsuikin käsitystään identiteetistä performatiiviseksi identiteetiksi. (Goffman 1959, 231.) Vaikka akateeminen yhteisö ei sellaisenaan ole hyväksynyt teoriaa kattavimmaksi identiteetin kuvaukseksi, sen tarjoamaa näkökulmaa voidaan käyttää sosiaalisessa mediassa tapahtuvien vuorovaikutusten ymmärtämiseen (Kastner 2020).

Osittain samasta näkökulmasta identiteettiä on tarkasteltu erilaisiin sosiaalisiin asemiin liittyvien roolien kautta. Stets ja Burke (2003) esittävät, että minuus on jaettu moniin eri identiteetteihin, jotka ovat sidoksissa sosiaalisiin konteksteihin. Ihmisellä voi olla identiteetti vanhempana, työkaverina tai vaikkapa maisterintutkijan kirjoittajana. Kokonaisminämme rakentuu pienemmistä, eri roolien määrittämistä osidentiteeteistä. Vuorovaikutuksemme eri ihmisten kanssa ei tässä katsannossa tapahdu kokonaisten identiteettien välillä vaan kulloiseenkin sosiaaliseen kontekstiin liittyvien osidentiteettien välillä. (Stets & Burke 2003.)

Identiteettiä on tutkittu myös yhteiskuntatieteiden näkökulmasta. 2000-luvun vaihteessa vanhojen sosiaalista todellisuutta vakauttaneiden identiteettien todettiin olevan katoamassa. Tilalle oli tulossa sirpaloituneempi moderni yksilö, jonka identiteetti rakentuu

monista palasista. Identiteetin pirstaloitumiseen liittyy yhteiskunnallinen muutos traditionaalisista yhteiskunnista moderneihin yhteiskuntiin. Traditionaalisissa yhteiskunnissa maailma nähdään perinteen jatkumona, jossa menneisyyttä ja symboleita pidetään arvossa ylisukupolvisten kokemusten säilyttäjinä. Modernit yhteiskunnat ovat taas jatkuvasti muuttuvia yhteiskuntia. Elämä tapahtuu muutosten keskellä ja edellyttää refleksiivistä elämäntapaa jatkuvasti uudistuvien käsitysten takia. (Hall 1999, 24.)

Perinteisten identiteettien katoaminen voi aiheuttaa hämmennystä, mutta toisaalta pirstaloitunut identiteetti antaa ihmisille mahdollisuuksia toimia erilaisissa rooleissa ja tilanteissa. Identiteetin moni-ilmeisyydestä huolimatta on tärkeää, että ihminen kokee itsensä kokonaiseksi persoonaksi. (Lonka 2014, 93.) Toinen ilmiö, joka liittyy siirtymiseen traditionaalisista yhteiskunnista moderneihin ja jälkimoderneihin yhteiskuntiin on ihmisen yksilöllisyyden korostuminen, mikä saa ihmiset näyttäytymään yhä enenevässä määrin yksilöinä eikä niinkään osina yhteisöä. Tämä johtaa kasvavaan itsetietoisuuteen. (Spychiger 2017, 267.)

Stuart Hallin (1999) mukaan voi olla niin, että minä on aina jossain mielessä fiktiota. Identiteetti rakentuu omista tarinoista ja muotoutuu suhteessa muihin olemassaoleviin kertomuksiin. Identiteetti muodostetaan pisteessä, jossa ääneenlausumattomat subjektiviteettia koskevat tarinat kohtaavat historian ja kulttuurin kertomukset. Historian ja kulttuurin kertomukset ylläpitävät esimerkiksi poliittisia ja vallankäytöllisiä asemia. Identiteetti onkin poliittinen käsite, jollaisena siitä pitäisi myös Hallin (1999) mukaan puhua. Esimerkiksi kansallinen identiteetti, suomalaisuus, perustuu oletukselle sisäisestä yhdenmukaisuudesta. Kansallinen eli valtion rajojen sisällä olevat ihmiset yhtenäistävää identiteettiä ei ole kuitenkaan luonnollinen rakennelma vaan konstruoitu sulkeuma. Sulkeumat ovat keinotekoisesti rakennettuja ryhmiä, joihin yksilö voi identifioitua. Tällaisia ovat esimerkiksi kansakunta, etninen ryhmä ja seksuaalisuus. Identiteetit ovat siis pohjimmiltaan tuotettuja ja kerrottuja. (Hall 1999, 9–20.)

Identiteettiä on tutkittu monien eri alojen perspektiiveistä. Erilaisia teorioita yhdistää käsitys siitä, että identiteetti liittyy kokemukseen yhteydestä ja kuulumisesta johonkin sosiaaliseen yhteisöön. Myös kokemus siitä, ettei kuulu johonkin yhteisöön ja tuntee itsensä ulkopuoliseksi, liittyy käsitykseen omasta identiteetistä. (Kastner 2020.) Sosiaaliset suhteet siis muokkaavat ja määrittävät yksilön kasvua. Sen voidaankin nähdä ol-

evan tiettyyn historialliseen aikaan ja sosiokulttuuriseen ympäristöön sidonnaista sosiaalistumista. Ihmisen persoonallisuus ja yksilöllisyys eivät siis ole biologisia tai synnynäisiä ominaisuuksia vaan pikemminkin rakentuneita sosiaalisissa suhteissa. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 15.)

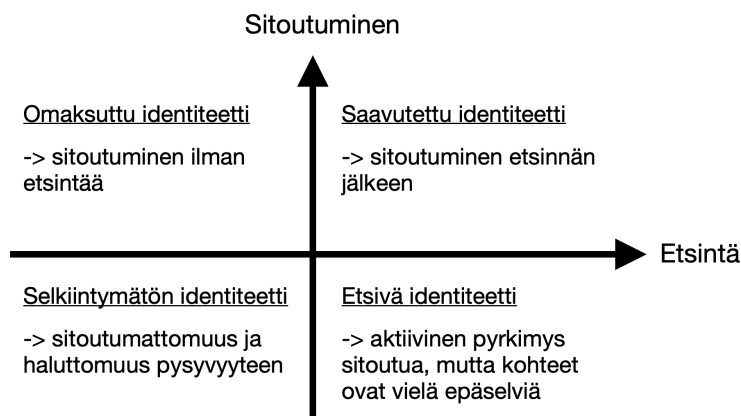
2.1.1 Identiteetti nuoruudessa

Yu ja Qin (2023) painottavat, että nuoruus on ihmisen elämässä suurten muutosten aikaa. Käynnissä on samanaikaisesti lukuisia fyysisiä, kognitiivisia ja psykososiaalisia prosesseja, joiden lisäksi pitäisi vielä etsiä vastausta siihen, kuka on. Positiivisen ja yhtenäisen minäidentiteetin kehittyminen on tärkeää nuoren hyvinvoinnille ja hänen kyvyllään navigoida sosiaalisissa ympäristöissä. Lisäksi erilaiset ryhmäidentiteetit tarjoavat nuorelle kokemuksen kuulumisesta ja identifioitumisesta sosiaaliseen ryhmään. Ryhmään kuuluminen tarjoaa nuorelle käsityksen sosiaalisesta identiteetistä, joka ohjaa arvojen, uskomusten ja käyttäytymisen kehittymistä. Ryhmäidentiteetit voivat toteutua erilaisilla tasoilla: etninen tai kulttuurinen identiteetti tuo mukanaan tapoja, perinteitä ja arvoja. Johonkin rajatumpaan yhteisöön identifioituminen taas luo tunteen yhteenkuuluvuudesta, johon liittyy usein jaettuja mielenkiinnon kohteita, toimintatapoja ja sosiaalisia normeja. Sosiaalinen identiteetti taas ohjaa nuoren identifioitumista laajempiin sosiaalisiin kategorioihin, kuten sukupuoleen, sosioekonomiseen asemaan tai kansalaisuuteen. Erilaisilla ryhmäidentiteeteillä on merkittävä rooli nuorten sosiaalisessa kehityksessä ja ne vaikuttavat käyttäytymiseen, asenteisiin ja sosiaalisiin suhteisiin. (Yu & Qin 2023, 17–18.)

Nuoruusiässä kaverisuhteilla on suuri merkitys nuoren identiteetille. Nuoret etsivät hyväksyntää ja validaatiota kavereiltaan ja niiden saaminen vaikuttaa osaltaan nuoren itsetuntoon ja käsityksiin itsestä. Kun nuori tulee hyväksytyksi yhteisössä, syntyy kokemus kuulumisesta johonkin. Se taas validoi nuoren tekemiä identiteettivalintoja ja tapoja ilmaista identiteettiään. Kaverisuhteet voivat myös muovata nuoren identiteettiä tarjoamalla käyttäytymismalleja, asenteita ja arvoja. On tavanomaista, että nuoret vertaavat itseään ikätovereihinsa ja saattavat mukauttaa käyttäytymistään sopiakseen kaveriporukkaan. Kaverisuhteet voivat myös rohkaista tutkimaan omaa identiteettiä, joka johtaa henkilökohtaiseen kasvuun. Toisin sanoen, nuoret voivat saada inspiraatiota kavereiltaan. Toisaalta kaverisuhteilla voi olla myös negatiivisia vaikutuksia identi-

teetille. Kaverisuhteet voivat vaikeuttaa terveen ja aidon identiteetin kehittymistä. Ryhmäpaine voi johtaa omaksumaan identiteettejä, jotka eivät ole linjassa oman itsen kanssa. Tämä voi johtaa kokemukseen epäaitoudesta ja vaarantaa aidon identiteetin kehittymisen. (Yu & Qin 2023, 24–25.)

Psykologian saralla nuoruus tunnistetaan kriittiseksi vaiheeksi identiteetin kehittymiselle. J.E. Marcia [1980] kehitti Erik H. Eriksonin [1950] psykososiaalista kehitysteoriaa ja konkretisoi nuoruusiän identiteetin muodostumisen prosessia. Marcian teoriassa on keskeisessä asemassa kaksi toimintaan viittaavaa käsitettä: *exploration* ja *commitment*. (Evans & Mcpherson 2017, 214–215.) Käytän tässä tutkimuksessa Marcian käsitteistä suomennoksia, joita Karvonen, Karukivi, Kronström & Kaltiala (2023) käyttivät Suomen Lääkärilehdessä (33/34 2023). Exploration kääntyy etsinnäksi ja commitment sitoutumiseksi. Etsintä viittaa siihen, kuinka paljon nuori on harkinnut tai kokeillut erilaisia identiteettiä määrittäviä päämääriä tai suuntia elämälle. Sitoutuminen taas viittaa siihen, kuinka paljon nuori on tehnyt päätöksiä, jotka määrittävät hänen elämänsä ja identiteettiään. Näiden tekijöiden toteutuminen suhteessa toisiinsa johtaa neljään erilaiseen tilaan nuoren identiteetin muodostumisen prosessissa. Nämä tekijät ja identiteetin tilat voidaan esittää visuaalisesti seuraavasti:

KUVIO 1: Identiteetin tilat (Evans & Mcpherson 2017, 215 [Marcia 1980]; Karvonen, Karukivi, Kronström & Kaltiala 2023)

Selkiintymätön identiteetti on tyypillinen tila lapsille, jotka ovat siirtymässä murrosikään. Identiteetti ei ole valmis tai kokonainen: henkilö ei ole tietoisesti kokeillut erilaisia identiteettejä, reflektoinut niitä osana yhteisöä tai harkinnut, millaisia sosiaalisia rooleja haluaisi tavoitella. (Evans & Mcpherson 2017, 214–215; Yu & Qin 2023 19–21.)

Etsivä identiteetti taas viittaa tilaan, jossa henkilö on kokeillut erilaisia rooleja, harrastuksia ja käyttäytymismalleja, mutta ei ole vielä sitoutunut mihinkään näistä. Eriksonin [1950] teoriassa tämä on tärkeä vaihe nuoruudessa. Tutkimuskirjallisuudessa on näyttöä sille, että tämä tila mahdollistaa kasvun kohti mahdollisimman kokonaisvaltaisesti itseään toteuttavaa aikuisuutta. (Evans & Mcpherson 2017, 214–215; Yu & Qin 2023 19–21.)

Omaksuttu identiteetti tarkoittaa tilaa, jossa henkilö on ennenaikaisesti sitoutunut identiteettiin ilman, että olisi tutkinut tai kokeillut muita mahdollisia identiteettejä tai harrastuksia. Hän on siis sitoutunut johonkin identiteettiin pohtimatta, kuka oikeasti on ja mitä haluaa elämällään tehdä. (Evans & Mcpherson 2017, 214–215; Yu & Qin 2023 19–21.)

Saavutettu identiteetti taas viittaa tilanteeseen, jossa henkilö on tutkinut ja kokeillut erilaisia henkilökohtaisia ja sosiaalisia identiteettejä. Hän on sitoutunut valintoihinsa ja muodostanut tietoisin ja kokonaisen identiteetin, joka antaa suunnan elämälle. (Evans & Mcpherson 2017, 214–215; Yu & Qin 2023 19–21.)

Crocetti, Rubini ja Meeus (2015) esittävät teoriassaan vielä *reconsideration of commitment* -ulottuvuuden identiteetin rakentumisessa. Olen kääntänyt sen sitoutumisen arvioimiseksi. Se tarkoittaa vertailua tehtyjen identiteettivalintojen ja muiden vaihtoehtojen välillä. Mikäli sitoutuminen tiettyyn identiteettiin ei tunnu tyydyttävältä, syntyy pyrkimys muuttaa tilannetta ja mahdollisesti hylätä aiempi, epätydyttävä identiteetti. Sitoutumisen arviointi limittyy osittain Marcian [1980] etsinnän ja sitoutumisen määritelmien kanssa, mutta sisältää niiden lisäksi tyytymättömyydestä johtuvan pyrkimyksen muuttaa valintojaan. (Crocetti, Rubini, & Meeus 2015.) Tämän mallin mukaan identiteetti hahmottuu dynaamisena ja kiertävänä prosessina, jossa nuoret muodostavat, arvioivat ja uudistavat identiteettejään (Pérez-Torres 2024).

Identiteetin työstäminen ei kuitenkaan rajaudu vain tiettyihin elämänvaiheisiin. Lehtinen, Kuusinen ja Vauras (2007) toteavatkin, että vaikka Eriksonin [1950] ja Marcian [1980] malleissa kehitys jaetaan eri elämänvaiheissa tapahtuviin ajanjaksoihin, ja niiden lopputuloksiin, ei kehityksen lopputulos ole missään vaiheessa täysin ennalta määrätty. Yksilö voi työstää kaikissa vaiheissa myös edellisten vaiheiden prosesseja ja persoonallisuuden muutos on aina mahdollinen. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 23.)

2.1.2 Identiteetti nuorena aikuisuudessa

Daniel Levinsonin [1978] elämänkaariteorian mukaan nuoruuden jälkeen voidaan hahmottaa varhaisaikuisuuteen siirtymisen jakso, joka sijoittuu ikävuosiin 17–22. Hallitsevana teemana minuuden kehityksessä on irtautuminen lapsuuden ja nuoruuden perheestä. Lisäksi aikuiselämän vaatimukset johtavat nuoruuden minän uudelleenarviointiin. Levinsonin [1978] teoriassa yksi keskeisistä käsitteistä on *life structure*, jonka olen kääntänyt elämänrakenteeksi. Se sisältää elämänvaiheen tärkeät perustekijät: yksilön ihmissuhteet, sosiokulttuurisen maailman, osallistumisen ympäröivään maailmaan sekä tavat määritellä itsensä itselleen ja muille. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007 29–30.)

Toinen tärkeä käsite Levinsonin [1978] teoriassa on *dream*. Lehtinen, Kuusinen ja Vauras (2007) käyttävät kirjassaan alkuperäistä käsitettä *dream* ja sitoudun käyttämään sitä myös tässä tutkimuksessa. *Dream* on yksi keskeisistä elementeistä aikuistuvan nuoren elämänrakenteessa. Se tarkoittaa omaa unelmaa tai ideaalia siitä, millainen oma aikuisuus ja elämä aikuisten maailmassa voisi olla. *Dream* on keskeisessä roolissa aikuistuvan nuoren psyykkisessä kehityksessä: se vaikuttaa merkittävästi nuoren minuuden muodostumiseen. *Dream* ei kuitenkaan ole vain etäinen kuvitelma tulevaisuudesta. Se vuorovaikuttaa todellisuuden kanssa suunnitelmana siitä, millaista haluaisi elämän aikuisena olevan. *Dream* sisältää kuvitelmat ammatista, perheestä, sosiaalisesta ympäristöstä ja muista elämän osa-alueista aikuisuudessa. Nuoren tyytyväisyys ja elämäntähtäykset ovat merkittävästi sidoksissa siihen, miten *dream* toteutuu hänen senhetkisessä elämänrakenteessaan. Jos *dream* ja elämäntähtäykset eivät ole riittävän sopuissa, *dream* voi kuihtua tai kadota. Tällöin kokemus elämäntähtäyksestä ja elämän merkityksellisyydestä alkaa heiketä. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 30.)

2.2 Musiikillinen identiteetti

Musiikki on erityinen ja ainutlaatuinen kommunikoinnin kanava. Musiikki tarjoaa ainutlaatuisen sosiaalisen kontekstin vuorovaikutukselle toisten kanssa ja musiikillinen tekeminen on lähtökohtaisesti kaikkien saavutettavissa riippumatta iästä, maantieteellisestä sijainnista tai sosioekonomisesta taustasta. Lisäksi musiikki on aina henkilökohtaista ja tulkinnanvaraista: vaikka musiikin tekijät yrittäisivätkin luoda yksiselitteisiä teoksia, rakentaa kuulija silti omat merkityksensä kuulemalleen musiikille. Henkilökohta-

taiset merkitykset eivät ole ikinä vääriä – olivatpa ne millaisia tahansa. Kaiken musiikillisen toiminnan voidaan näin ollen nähdä pohjimmiltaan olevan osa identiteetin rakentumista. Musiikki on tila, jossa rakennamme ja muovailemme jatkuvasti muuttuvaa käsitystä itsestämme ja paikastamme maailmassa. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, johdanto.) Musiikki on erityisen tärkeää identiteetin ilmaisemiselle nuoruusiässä. Tässä elämänvaiheessa musiikkimaku toimii ikään kuin leimana, joka auttaa oman yhteisön hahmottamisessa. Toisaalta musiikkimaku auttaa myös erottamaan itsensä yhteisöistä joihin ei kuulu. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 6.)

Musiikillisen identiteetin määritelmä on kehittynyt 2000-luvun aikana. MacDonald, Hargreaves ja Miell (2016) esittivät vuonna 2002 julkaistussa tieteellisessä esseekoelmassaan *Musical Identities* jaottelun, jossa musiikillinen identiteetti jaettiin kahteen näkökulmaan: identiteettiin musiikissa (*identity in music*) ja musiikkiin osana identiteettiä (*music in identity*). (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 3–4.)

Identiteetti musiikissa sisältää musiikillisen identiteetin puolia, joita vakiintuneet kulttuuriset roolit määrittävät. Tällaisia ovat esimerkiksi muusikko, säveltäjä, improvisoija tai musiikin opettaja. Musiikilliset instituutiot vahvistavat tällaisia rooleja ja ne auttavat ammatikseen musiikin kanssa työskenteleviä ihmisiä muodostamaan käsityksiä itsestään. Identiteetti musiikissa ei kuitenkaan liity esimerkiksi tekniseen taitoon vaan pikemminkin sosiaalisiin tekijöihin. Identiteetti musiikissa voi ilmetä monenlaisina käsityksinä omasta musikaalisuudesta. Käsitys siitä, että on Radion sinfoniaorkesterin ylikapellimestari, ilmentää identiteettiä musiikissa yhtä lailla kuin käsitys siitä, ettei itsellä ole yhtään sävelkorvaa. Identiteetti musiikissa on siis oman itsensä asemoimista musiikkiin liittyvissä sosiaalisissa rakenteissa. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 3–4.)

Musiikki identiteetissä taas viittaa siihen, miten käytämme musiikkia osana omaa kokonaisidentiteettiämme. Musiikki auttaa määrittelemään, olemmeko esimerkiksi nuoria vai vanhoja, feminiinisiä vai maskuliinisia tai sosiaalisia vai epäsosiaalisia. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 3–4.) Tapio Rautavaaran kuuntelijat voivat musiikin avulla asemoida itsensä osaksi sota-ajan kokenutta sukupolvea, kun taas Mirellan fanit voivat liittää itsensä osaksi nuorta sosiaalisen median ajassa elävää fanikuntaa.

Kahtiajako identiteettiin musiikissa ja musiikkiin identiteetissä on ollut hyödyllinen musiikillisen identiteetin ymmärtämisessä, mutta näkökulmat ovat kehittyneet ajan myötä. Musiikillisten identiteettien nähdäänkin nykyään olevan luonteeltaan performatiivisia ja sosiaalisia. Musiikilliset identiteetit edustavat sitä mitä teemme, eivätkä niinkään sitä, mitä meillä on. (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 4.) Jos ihminen kertoo rakastavansa Snoop Doggia, hän ei vain totea kyseistä faktaa neutraalisti. Hän liittyy itsensä tiettyyn musiikin tekijöiden ja kuuntelijoiden yhteisöön ja samalla esittää narratiivia omasta itsestä. Hän myös liittyy itsensä musiikillisiin käytäntöihin (praksiksiin), joita kyseinen artisti edustaa ja toteuttaa. (Elliott & Silverman 2017, 28.)

Elliott ja Silverman (2017) esittävät, että ymmärtääksemme musiikin merkityksiä minä-, ja ryhmäidentiteettien rakentumiselle, täytyy meidän ensin ymmärtää mitä ihmisyyden (*personhood*) on. Identiteetit saavat alkunsa ihmisyydestä ja yksilöiden välisistä suhteista. Tästä näkökulmasta minuus ja identiteetit eivät ole sama asia kuin ihmisyyden vaan pikemminkin sen eri ulottuvuuksia. Ihmisyyden muodostuu laajasta kehollisten, kokonaisvaltaisten, dynaamisten ja enaktiivisten prosessien verkostosta. Se mahdollistaa tietoisuuden itsestä, identiteeteistä ja ympäröivästä maailmasta. Oman persoonan performanssi ja jokapäiväinen omaehtoinen musiikillinen toiminta, olipa se sitten ammattimaista musiikin tekemistä tai harrastusmielistä musiikin kuuntelua, toimivat siten rakennuspalasina oman identiteetin muodostumisessa. (Elliott & Silverman 2017, 27–29.)

Musiikki ei ole vain valmiiksi tehtyjä teoksia ja kappaleita. Musiikki on asia, jota ihmiset tekevät. (Ks. Small 1998.) Musiikin ”tekemiseen” sisältyvät kaikki musiikin tuottamisen, kuuntelun ja muiden musiikillisten praksisten toteuttamisen muodot. Ottaessaan osaa musiikilliseen toimintaan ihmiset muodostavat merkityksiä ja rakentavat identiteettejään riippuen kokemuksen laadusta. (Elliott & Silverman 2017, 36.) Musiikillisen identiteetin rakentuminen on siis prosessi, joka ei tule koskaan valmiiksi. Musiikillisen identiteetin voidaan todeta olevan jatkuvasti rakentuva, dynaaminen ja itsenäinen entiteetti. (Elliott & Silverman 2017, 29.)

2.3 Identiteetti sosiaalisessa mediassa

Identiteetin voidaan ymmärtää rakentuvan pisteessä, jossa oma persoonallisuus, minäkuva, sosiaaliset suhteet sekä historiallinen ja sosiaalinen konteksti kohtaavat. Nykypäi-

vänä sosiaalinen media on nuorille merkittävä alusta oman identiteetin tutkimiselle ja rakentamiselle. (Raiziene, Erentaite, Pakalniskiene, Grigutyte & Crocetti 2021.) Nuoret ovat aktiivisin ikäryhmä sosiaalisessa mediassa älypuhelimien yleistymisen siivittämänä. Nuoret käyttävät sosiaalista mediaa itseilmaisun alustana, yhteyksien luomiseen toisiinsa sekä sisällöntuottajina yhteyden luomiseen verkossa olevaan yleisöön. Digitaalisissa ympäristöissä nuoret voivat vuorovaikuttaa muiden kanssa ja esittää puolia identiteetistään. Sosiaalisen median kautta voi saada myös palautetta, joka vaikuttaa välittömästi minäkuvan ja identiteetin muodostumiseen. (Pérez-Torres, 2024.)

Nykypäivän digitaalisessa ajassa sosiaalisen median alustat vaikuttavat merkittävästi nuorten ryhmäidentiteetteihin. Sosiaalisessa mediassa esitetyt stereotypiat ja ihanteet voivat muovata nuorten tapoja hahmottaa erilaisia sosiaalisia ryhmiä ja toisaalta luoda omia ryhmäidentiteettejä. Sosiaalisen median kautta nuoret altistuvat monenlaisille ryhmäidentiteeteille, yhteisöille ja alakulttuureille. Nuoret voivat ottaa helposti yhteyttä toisiin samasta aiheesta kiinnostuneisiin ihmisiin maailmanlaajuisesti, mikä mahdollistaa uusia tapoja tutkia ja ilmaista omaa identiteettiä. Sosiaalinen media luo myös mahdollisuuksia virtuaalisten identiteettien rakentamiselle ja hyväksynnän hakemiselle virtuaalisista yhteisöistä. (Yu & Qin 2023, 27.)

Sosiaalisen median vaikutukset nuorten ryhmäidentiteetteihin eivät ole kuitenkaan täysin ongelmattomia. Sosiaalisessa mediassa esitetyt ihanteelliset ja epärealistisetkin ryhmäidentiteetit voivat luoda nuorelle paineita saavuttaa sosiaalisia odotuksia. Sosiaalisen median alustat voivat myös lisätä vertailua, joka voi johtaa riittämättömyyden kokemiseen ja toisaalta ryhmän normien kritiikittömään myötäilemiseen. Nuoren onkin ensiarvoisen tärkeää oppia kriittistä medialukutaitoa osatakseen navigoida monenlaisissa digitaalisissa ympäristöissä ja suhteuttaakseen niiden vaikutuksia omaan identiteettiinsä hallitulla tavalla. (Yu & Qin 2023, 27.)

Pérez-Torres (2024) nostaa esiin neljä tutkimuskirjallisuudesta nousevaa teemaa, jotka liittyvät identiteetin rakentamiseen sosiaalisessa mediassa. Nämä ovat vaikutelman luominen, sosiaalinen vertailu, roolimallit ja verkkoyleisö. (Pérez-Torres 2024.)

Vaikutelman luominen liittyy siihen, kuinka yksilöt kontrolloivat itsestään välittyvää kuvaa muille. Sosiaalinen media on tuonut uusia tiloja oman identiteetin esittämiselle.

(ks. Goffman 1959) Nuoret tutkivat identiteettiään, ja sosiaalinen media tukee identiteetin rakentumista mahdollistamalla esimerkiksi omien kuvien ja videoiden julkaisun. On kuitenkin otettava huomioon, että sosiaalisessa mediassa annettu kuva itsestä on usein positiivisesti väritynyt ja suunnattu tiettyyn alustaan. (Pérez-Torres 2024.) Nuoret voivat tietoisesti muovata kuvaa itsestään riippuen yleisöstä, jolle julkaisu on tarkoitettu. Yleensä tavoitteena on sekä saavuttaa hyväksyntää toisilta että testata minäkuvaa eri yleisöille. Yleisöltä saatu palaute esitetystä itsestä vaikuttaa osaltansa minäkuvan ja identiteetin muotoutumiseen. (Hollenbaugh 2021.)

Pérez-Torres (2024) esittää vertailun olevan merkittävä osa nuoren identiteetin rakentumista. Se on tärkeä osa itsetietoisuuden, itsearviointin ja oman itsen kehittämistä. Vertailu on luonnollinen osa itsemäärittelyn prosessia ja on tyypillistä valita vertailun kohteeksi itsensä kaltaisia ihmisiä. Toiset ihmiset toimivat tietolähteenä sille, kuinka käyttäydymme, tunnemme tai ajattelemme suhteessa toisiin. (Pérez-Torres 2024.) Festingerin [1954] mukaan vertailuprosessin luonnetta määrittää kaksi muuttujaa. Ensimmäinen on se, tehdäänkö vertailua ylöspäin vai alaspäin. Toiseksi vertailun luonteeseen vaikuttaa se, samaistuuko vertailun kohteeseen vai tekeekö eroa siihen. Samaistuminen ylöspäin katsomaansa henkilöön ja eron tekeminen alaspäin katsomaansa henkilöön lisäävät hyvinvointia. Eron tekeminen ylöspäin katsomaansa henkilöön ja samaistuminen alaspäin katsomaansa henkilöön taas vähentävät hyvinvointia. (Pérez-Torres 2024.) Tutkimuksissa on myös huomattu sosiaalisen median julkaisujen katsomisen kasvattaneen eroa aidon minän ja ideaaliminän välillä. Aidon minän ja ideaaliminän välisen eron kasvu lisäsi ihailevaa vertailua muita kohtaan. Samalla korostui erilaisuuden kokeminen ihailun kohteisiin. (Midgley, Thai, Lockwood, Kovacheff & Page-Gould 2021.) Lisäksi vertailu voi ilmetä paineena saada hyväksyntää. Sosiaalisen median kontekstissa se tarkoittaa esimerkiksi tykkäyksiä ja kommentteja. Nuori voi asettaa paljonkin painoarvoa tykkäysten ja kommenttien muodossa tulevan hyväksynnän saamiselle. (Pérez-Torres 2024.)

Sosiaalisen median käyttäjät voivat toimia roolimalleina, jotka antavat vertailukohdan omalle sosiaaliselle käyttäytymiselle. Tosimaailman merkityksellisten vuorovaikutustilanteiden ja sosiaalisten suhteiden levittyä sosiaaliseen mediaan on siitä tullut paikka, jossa löytää ja seurata roolimalleja. Sosiaalinen media tarjoaa uudenlaisia roolimalleja, jotka voivat olla kuuluisia suurten seuraajamääriensä tai henkilökohtaisen brändin-

sä takia. Nuoruudessa korostuu tarve kuulua johonkin ja tulla hyväksytyksi, minkä vuoksi suhteet sosiaalisen median roolimalleihin voivat johtaa kyseisen hahmon käyttäytymismallien omaksumiseen. Sillä voi olla positiivisia tai negatiivisia vaikutuksia nuoren käyttäytymiseen riippuen roolimallista ja tämän käyttäytymismalleista. (Pérez-Torres 2024.)

Verkkoyleisö voi koostua kavereista, tutuista tai tuntemattomista, joiden kanssa voi vuorovaikuttaa digitaalisilla alustoilla. Sosiaalisen median yhteisöt voivat olla tärkeä osa nuoren itseilmaisua ja sitä kautta verkkoyleisö voi tuntua voimaannuttavalta. (Pérez-Torres 2024). Sosiaalinen media tarjoaa mahdollisuuksia määritellä ja esittää omaa identiteettiä laajalle yleisölle. Sen takia käyttäjät tekevät profiilinsa ajatellen keitä sen tulee näkemään ollen samalla myös tietoisia jo olemassa olevista yleisöistään sosiaalisessa mediassa. (Marwick & Boyd 2011.) Läsnaolo sosiaalisessa mediassa ei ole kuitenkaan aina välttämättä täysin ongelmatonta. Jo 60-luvulla Elkind [1967] esitti teorian kuvitteellisesta yleisöstä. Sen keskeinen ajatus on kokemus siitä, että muut tarkkailevat ja arvostelevat jatkuvasti omaa toimintaa. Kuvitteellisen yleisön ajatus toimii hyödyllisenä näkökulmana yrittäessämme ymmärtää nuoren identiteetin esittämistä sosiaalisessa mediassa. Verkossa oleva yleisö voi saada aikaan tunteen, jossa omaa toimintaa arvostellaan ja seurataan jatkuvasti. Verkkoyleisön tiedostaminen voi lisätä itsetietoisuutta, mikä voi johtaa positiivisten puolien korostamiseen tai kiiltokuvamaiseen itsensä esittämiseen. Usein nuoret päätyvätkin digitaalisessa kontekstissa antamaan itsestään ideaalin tai tavoiteltavan kuvan. (Pérez-Torres 2024.)

2.4 Musiikillinen identiteetti sosiaalisessa mediassa

Sosiaalinen media mahdollistaa identiteetin eri puolien ilmaisemisen hyvinkin henkilökohtaisilla ja persoonallisilla tavoilla. Avainasemassa identiteetin ilmaisemisessa sosiaalisessa mediassa on henkilökohtainen profiili, jonka avulla käyttäjät voivat luoda itsensä haluamansa kuvan muille. Sosiaalinen media voi myös helpottaa sellaisten identiteetin puolien esittämistä, joita ei koe luontevaksi tuoda esiin tosimaailmassa. (Kastner 2020; Partti & Karlsen 2010.) Partti ja Karlsen (2010) esittävät kolme tapaa, joilla Mikseri-verkkoyhteisössä rakennettiin musiikillisia identiteettejä. Ensimmäinen Mikseri tarjosi tilan, jossa saattoi rakentaa identiteettiä säveltäjänä, vaikka tosimaailmassa oma yh-

teisö ei sitä tunnustaisikaan. Ei ole välttämättä merkitystä sillä, onko digitaalinen identiteetti yhtenevä tosielämän identiteetin kanssa. Siten digitaalinen maailma lisää mahdollisuuksia omaksua moniulotteisia musiikillisia identiteettejä. Toiseksi Mikseri tarjosi käyttäjilleen alustan, jolla he pystyivät jakamaan omaan musiikkisuhteeseensa liittyviä narratiiveja. Kolmanneksi käyttäjät kommentoivat aktiivisesti toistensa kappaleita ja antoivat palautetta toisilleen. Kyseisen toiminnan voidaan ajatella olevan kriittistä identiteetin rakentamisen kannalta, sillä kuten Wenger (1999) esitti, identiteetti rakentuu omien kokemusten ja niiden merkitysten punnitsemisesta yhteisöissä. (Partti & Karlsen 2010; Wenger 1999.)

Auh ja Walker (2017) esittävät, että digitaalisen teknologian yleistymisen myötä tavat hahmottaa musiikkikentän tapahtumia ovat muuttuneet 2000-luvun aikana. Samoin on käynyt musiikin löytämiselle ja saavuttamiselle. Tiedon välittäminen musiikillisista tapahtumista tapahtui aiemmin perinteisen median kanavien, kuten lehtien, radion ja television, kautta. Nykyään nopean internetyhteyden ja älypuhelinien yleistymisen myötä tapa kommunikoida musiikkiin liittyvistä asioista on muuttunut. Sen sijaan, että musiikillisia identiteettejä rakennettaisiin kaveriporukoissa tai paikallisissa saman musiikkimaun jakavissa yhteisöissä, mahdollistaa uusi teknologia saman musiikkimaun jakavien ihmisten löytämisen ympäri maailmaa. Musiikillinen identiteetti on nykyään maailmanlaajuinen ilmiö, jossa yksilöt voivat muodostaa yhteisöjä tietyn musiikillisen identiteetin ympärille kenen tahansa kanssa missä tahansa. Lisäksi muusikot voivat helposti julkaista omia sävellyksiään ja soittoaan internetiin kaikkien nähtäväksi. (Auh & Walker 2017, 803.)

Kiinnostus tiettyä musiikillista identiteettiä kohtaan on aiemmin herännyt jonkun tietyn sosiaalisen ryhmän sisällä: esimerkiksi koulussa fyysisesti tapaavien teini-ikäisten ryhmässä. Nykyään huomio on kääntynyt yksilölliseen kommunikointiin maailmanlaajuisessa verkossa älypuhelinien, tablettien ja tietokoneiden kautta. Musiikin lataaminen ja kuunteleminen ympäri maailmaa on mahdollista. Uudet sosiaaliset porukat tapaavat nykyään virtuaalisissa kohtaamispaikoissa. Tällaiset kehityskulut enteilevät aikaa, jossa musiikilliset identiteetit voivat kehittyä tavoilla, joita emme vielä osaa kuvitella. (Auh & Walker 2017, 804.)

2.5 Sosiaalinen media ja musiikkialan muutos 2000-luvulla

Musiikkiala on käynyt läpi valtavan muutoksen 2000-luvun aikana. Spotify lanseerattiin vuonna 2008 ja seuraavan kymmenen vuoden aikana suoratoistopalvelut mullistivat tavat kuunnella ja kuluttaa musiikkia. Äänilevyjen myynti romahti ja nykyään esimerkiksi Pohjoismaissa yhdeksän kymmenestä käyttää suoratoistopalveluja musiikin kuuntelemiseen. (Teosto 2019; YLE 28.9.2022.)

Kuluttamistavan lisäksi myös musiikin markkinointi muuttui sosiaalisen median yleistymisen mukana. Justus Rikka (2025) haastatteli maisterintutkielmaansa levy-yhtiöiden edustajia, levy-yhtiöille levyttäviä artisteja ja itsenäisesti toimivia artisteja. Haastatteluissa nousi esiin muun muassa kokemus musiikin mainostamisen muutoksesta. 2010-luvun alussa markkinointi toimi niin, että YouTubeen julkaistiin musiikkivideo, jonka jälkeen sitä mainostettiin Facebookissa. Nykyään musiikkivideoita ei enää tehdä samalla tavalla. YouTubeen ja Facebookin merkitys musiikin markkinoinnissa on pienentynyt huomattavasti. Lähes kaikki haastateltavat toteavat TikTokiin ja Instagramin olevan nykyään kaikista merkittävimmät alustat musiikin markkinoinnille. Käytännössä tämä tarkoittaa videoiden ja muun sisällön lyhenemistä alustoille sopivaan muotoon. Levy-yhtiölle levyttävän artistin mukaan kyseisissä palveluissa on helppo aloittaa markkinointi, mutta joukosta erottuminen on vaikeampaa. Samaa toteavat lähes kaikki muutkin haastateltavat; sisällöntuottajien välinen kilpailu huomiosta sosiaalisessa mediassa tuntuu vain kiihtyvän. (Rikka 2025, 40–42.)

Levy-yhtiön edustaja kertoi läsnäolon sosiaalisessa mediassa olevan ensimmäisiä asioita, joihin levy-yhtiö kiinnittää huomiota kiinnittäessä artistia. On tilanteita, joissa artisti on markkinoinut itseään sosiaalisessa mediassa jo monta vuotta, jolloin levy-yhtiön on helppo jatkaa siitä mihin on jääty. Lisäksi markkinointia kohdennetaan eri alustoihin riippuen niitä käyttävästä kohderyhmästä. Nuorelle yleisölle tehtävää markkinointia saatetaan kohdentaa pelkästään TikTokiin kun taas perinteisemmän kuuntelijakunnan omaavan artistin mainonta jakautuu tasaisemmin TikTokiin ja Metan alustojen välillä. (Rikka 2025, 41.)

Itsenäiselle artistille sosiaalisen median alustat, esimerkiksi juuri TikTok ja Instagram, mahdollistavat oman musiikin markkinoinnin ilmaiseksi. Tämä luo itsenäiselle artistille

mahdollisuuksia mainostaa omaa musiikkia ja se koetaan haastateltavien mukaan positiivisena muutoksena. Nopeatahtinen markkinointi ja kilpailu sisällön tuottamisen volyymistä voi kuitenkin olla todella kuormittavaa ja stressaavaa. Lisäksi levy-yhtiön edustajat kertovat, että sosiaalinen media tuo yleisön lähelle artistia. Se mahdollistaa yleisölle jatkuvan artistin kommentoimisen. Suora palaute voi olla hyvä asia, mutta se voi myös aiheuttaa haasteita artistin mielenterveydelle. Suuremmille artisteille uran ylläpitäminen ja jatkuva läsnäolo sosiaalisessa mediassa voi kuluttaa ja lopulta uuvuttaa artistin. (Rikka 2025, 50.)

Erään levy-yhtiön edustajan mukaan oma brändi on artistille elintärkeä. Hänestä on hälyttävää, että joskus brändi osoittautuu jopa tärkeämmäksi kuin itse musiikki. Toisen levy-yhtiön edustaja on samaa mieltä. Kun kaikki elämän tapahtumat viedään sosiaaliseen mediaan organisesti ja oikealla tavalla, ihmiset kiinnostuvat artistista täysin uudella tavalla. Se johtaa tilanteeseen, jossa artistin tekemä musiikki on kuulijalle automaattisesti hyvää, ennen kuin hän on edes kuullutkaan sitä. (Rikka 2025, 48–49.)

Levy-yhtiölle levyttävä artisti nostaa esiin, että nykyään ei tarvitse edes olla esillä perinteisessä mediassa tullakseen kuuluisuuteen. Supertähtiä voi syntyä sosiaalisen median kautta. Hän antaa esimerkiksi Mirellan, joka nousi valtavaan suosioon vuonna 2024, vaikka häntä ei juurikaan nähty esimerkiksi perinteisessä televisiossa. Levy-yhtiölle levyttävän artistin mukaan on nykyään tuottoisampaa sijoittaa markkinointiin Tik-Tokissa kuin tehdä televisiomainoksia. Haastateltujen yhteinen näkemys onkin, että sosiaalinen media on kasvattanut merkittävästi artistin roolia tämän uran edistämässä. Toinen levy-yhtiölle levyttävä artisti kertoo, että nykyään artisteilla on aiempaa isompi rooli markkinoinnissa. Artisti saattaa olla 40-prosenttisesti rokkitähti ja 60-prosenttisesti keikkamyyjä, valokuvaaja, editoija, sisällöntuottaja ja kaikkea muuta. (Rikka 2025, 58.)

Haynes ja Marshall (2018) tutkivat, miten itsenäiset, pienille levy-yhtiöille levyttävät artistit, käyttivät sosiaalista mediaa uransa edistämässä ja millaisia hyötyjä tai haittoja he kokivat. Tutkijat nostavat esiin neljä ongelmaa, jotka liittyvät internetin ja sosiaalisen median aikakauteen itsenäisen muusikon näkökulmasta. (Haynes & Marshall 2018.)

Ensinnäkin itsenäiset muusikot ovat kaikista alttiimpia musiikkialalla tapahtuneelle muutokselle. Menestyminen digitaalisissa alustoissa ei välttämättä muutu materiaaliseksi kestävyudeksi. Itsenäisten muusikoiden toimeentulo on kiinni pitkälti musiikin, esimerkiksi levyjen, ja pääsylippujen myynnistä keikoille. Nämä toimeentulon lähteet ovat kuitenkin menettäneet merkitystään musiikkiteollisuuden siirryttyä internetaikaan. Suurimmalle osalle itsenäisesti toimivista artisteista sosiaalisen median aktiivisuutta on vaikeaa kaupallistaa niin, että se voisi oikeasti elättää. (Haynes & Marshall 2018.)

Toiseksi sosiaalinen media on tehokkaampi alusta yleisön ylläpitämiseen kuin uuden yleisön rakentamiseen. Jo tunnetut artistit pystyvät entisestään kasvattamaan ja ylläpitämään yleisöään sosiaalisen median kautta ja se tarjoaakin heille uusia mahdollisuuksia menestyä. Sen sijaan uudelle tulokkaalle yleisön luominen tyhjästä ei ole helppoa. (Haynes & Marshall 2018.)

Kolmantena ongelmana Haynes ja Marshall (2018) esittävät, että netissä olevat musiikin ”markkinat” ovat tukossa. Yhä useammat muusikot koittavat saada huomiota miljoonien muiden joukossa ja joukosta erottuminen etenkin kansainvälisesti on yhä vaikeampaa. (Haynes & Marshall 2018.)

Viimeisenä ongelmana mainitaan se, että jo olemassa olevat ”gatekeeperit” pysyvät samana. Ylitarjonnan vuoksi tarvitaan rahallista panostusta, jos aikoo mainostaa itseään tehokkaasti sosiaalisessa mediassa. Musiikkiteollisuuden isojen toimijoiden tukea tarvitaan siis edelleen, mikäli haluaa uskottavasti toimia musiikkialalla. (Haynes & Marshall 2018.)

Kirjoittajat haluavat kyseenalaistaa väitteitä siitä, että uudet teknologiat olisivat helpottaneet itsenäisten muusikoiden toimintaa musiikkialalla. On toki esimerkkejä muusikoista, jotka ovat pystyneet rakentamaan uran verkossa olevalla musiikkikentällä. Tällä tavoin menestyneet muusikot ovat kuitenkin pieni vähemmistö eivätkä he edusta yleistä kokemusta itsenäisen muusikon tilanteesta sosiaalisen median aikakaudella. (Haynes & Marshall 2018.)

2.6 Sosiaalisen median mahdollisuuksia ja haasteita psykososiaaliselle hyvinvoinnille

Tutkimuskirjallisuus osoittaa, että sosiaalinen media voi luoda sekä mahdollisuuksia että haasteita käyttäjiensä yhteenkuuluvuuden kokemukselle ja muulle psykososiaaliselle hyvinvoinnille (Smith, Leonis & Anandavalli 2021). Kun identiteetin käsite liitetään kokemukseen kuulumisesta johonkin, kietoutuvat yhteenkuuluvuuden kokemukset ja sitä kautta psykososiaalinen hyvinvointi aiheeseen.

Sosiaalisen median vaikutuksia nuoren psykososiaaliseen hyvinvointiin on tutkittu viimeisten vuosikymmenten aikana ja tutkimus on kehittynyt nopeasti. Smith, Leonis ja Anandavalli (2021) esittävät artikkelissaan kolme merkittävää teoreettista mallia, jotka nousevat esiin 2000-luvun tutkimuskirjallisuudesta: *social displacement*, *rich-get-richer* ja *social compensation*. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.) Olen kääntänyt nämä mallit sosiaalisiksi sijoiltaanmenoksi, rikkaiden rikastumiseksi ja sosiaalisiksi kompensatioksi.

Sosiaalisen sijoiltaanmenon mallin esittivät alun perin Kraut, Patterson, Lundmark, Kiesler, Mukophadhyay ja Scherlis (1998) ja sen ajatuksena on, että sosiaalisen median ja internetin käyttö vääristää tai jopa kokonaan korvaa aidon sosiaalisen vuorovaikutuksen tilanteita. Tutkimuksessa kasvanut internetin käyttö linkittyi tutkittavien kommunikoinnin ja sosiaalisten verkostojen heikkenemiseen. Kasvanut internetin käyttö liittyi myös lisääntyneeseen stressiin, alakuloisuuteen ja yksinäisyyden kokemiseen. Kyseiset yhteydet olivat erityisen selviä tutkimukseen osallistuneilla nuorilla. Tutkijat esittivät tuloksistaan kaksi tulkintaa. Ensinnäkin netissä vietetty aika todennäköisesti vähentää aikaa, jolloin tapahtuisi normaaleja sosiaalisia kohtaamisia perheen ja ystävien kanssa. Toiseksi verkossa syntyneet ja ylläpidetyt sosiaaliset kontaktit ovat laadullisesti erilaisia ja mahdollisesti keskinkertaisempia kuin tosimaailmassa. Verkossa olevista suhteista puuttuu siis syvyys ja intiimisyys verrattuna kasvokkain kohtauksiin. Näin ollen ajan viettäminen pinnallisissa ja vähemmän tyydyttävissä verkkosuhteissa merkityksellisempien aitojen kohtaamisten sijaan heikentää kokemusta sosiaalisesta osallisuudesta ja kasvattaa yksinäisyyden kokemusta. (Kraut, Patterson, Lundmark, Kiesler, Mukophadhyay & Scherlis 1998.) Vaikka tutkimus oli vuosituhannen alussa vaikuttava, on sen luotettavuutta arvioitaessa otettava huomioon aikakauden teknologiset mahdollisuudet.

Käytännössä tutkimusta tehdessä sosiaalinen media tarkoitti sähköpostia ja erilaisia verkossa toimivia chatteja. Myöhempi tutkimus ei ole myöskään löytänyt selvää yksiselitteistä yhteyttä internetin käytön ja yksinäisyyden kokemuksen välillä. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.)

Rikkaat rikastuvat-malli ehdottaa, että valmiiksi sosiaalista pääomaa ja henkilökohtaisia voimavaroja omaava henkilö maksimoi myös sosiaalisen median hyödyt. Henkilö, joka taas muutenkin kokee sosiaalista ahdistusta, ulkopuolisuutta tai muita sosiaalisia vaikeuksia selviää huonommin digitaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämä malli perustuu alunperin tutkimukseen, jonka toteuttivat Kraut, Kiesler, Boneva, Cummings, Helgeson ja Crawford [2002]. Siinä selvitettiin internetin vaikutuksia tutkittavien psyykkiseen hyvinvointiin. Kävi ilmi, että ekstroverteilla ja muutenkin sosiaalisilla henkilöillä osallistuminen yhteisöjen toimintaan lisääntyi verkon kautta, kun taas introverttien osallisuus yhteisöissä väheni internetin käytön lisääntyessä. Osallistujien hyvinvoinnissa tulokset näkyivät yksinäisyyden ja muiden negatiivisten tunteiden vähentymisessä ekstroverteilla, kun ne taas lisääntyivät introverteilla. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.) Valkenburg, Koutamanis ja Vossen (2017) toteuttivat mallia tukevan tutkimuksen, jossa löydettiin yhteys korkean itsetunnon omaavien nuorten ja kasvaneen sosiaalisen median käytön välillä. Heillä sosiaalisen median käytön todettiin lisäksi parantavan itsetuntoa entisestään. Tutkijat esittävät selitykseksi sitä, että hyvän itsetunnon omaavat nuoret luultavasti kommunikoivat ja jakavat positiivista tietoa itsestä muita enemmän. Se taas lisää todennäköisyyttä vastaanottaa positiivista palautetta, joka lopulta toimii itsetuntoa parantavana tekijänä. (Valkenburg, Koutamanis & Vossen 2017.) Cheng, Wang, Sigerson ja Chau toteuttivat vuonna 2019 teoriaa tukevan meta-analyysin, jossa analysoitiin 150 sosiaalista mediaa käsittelevää tutkimusta maailmanlaajuisesti. Tuli ilmi, että valmiiksi ulospäinsuuntautuneet ihmiset saivat sosiaalisesta mediasta hyötyjä enemmän kuin muut. (Cheng, Wang, Sigerson & Chau 2019.)

Sosiaalisen kompensaation malli taas esittää, että sosiaalinen media vähentää sosiaalisesti eristäytyneiden ihmisten yksinäisyyttä. Heille sosiaalinen media näyttäytyy tosi-maailmaa turvallisempana ja houkuttelevampana vaihtoehtona sosiaalisten kontaktien luomiseen (Smith, Leonis & Anandavalli 2021). Ellisonin, Steinfieldin ja Lampen (2007) tutkimuksessa tuli ilmi, että Facebookin käyttö linkittyi sosiaalisten verkostojen luomiseen ja ylläpitämiseen. Vaikka alusta ei soveltunut syvällisten ihmissuhteiden

luomiseen, toimi se silti ihmisiä yhdistävänä alustana. Esimerkiksi sosiaalisen verkoston reunoilla oleville ihmisille oli helppo lähettää syntymäpäiväonnittelut, mikä auttoi ylläpitämään ihmissuhdetta. Tutkijat ehdottavatkin, että Facebookin käyttö voi helpottaa matalan itsetunnon omaavia henkilöitä pääsemään joidenkin sosiaalisten esteiden yli. (Ellison, Steinfield & Lampe 2007.)

Smith, Leonis ja Anadavalli (2021) toteavat, että heidän kirjallisuuskatsauksessaan lineaarisen ja kausaalisen suhteen löytäminen yhteenkuuluvuuden, yksinäisyyden ja sosiaalisen median välillä on vaikeaa. Vaikka kaikki kolme mallia tarjoavat oman näkökulmansa nuoren sosiaalisen median käytön syille ja seurauksille, ne eivät sulje toisiaan pois. Toisin sanoen on mahdollista, että jokainen malli selittää joitakin puolia kuviteltua laajemmasta ja monipuolisemmasta ilmiöstä. Positiivisen yhteyden luominen toisiin sosiaalisessa mediassa voi auttaa yhteenkuuluvuuden tunteen syntymisessä, joka lisää hyvinvointia ja siten edesauttaa sosiaalisen median käytön jatkamista. Toisaalta eristäytyneisyyden kokeminen sosiaalisessa mediassa voi vahingoittaa kokemusta yhteenkuuluvuudesta ja siten heikentää hyvinvointia. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.)

Syvällisempi arvio eri malleista ja niihin liittyvästä aineistosta antaa osviittaa siitä, että sosiaalisen median käyttäjän oma motivaatio voi olla merkittävässä roolissa yksinäisyyden tai yhteenkuuluvuuden kokemisessa (Smith, Leonis & Anandavalli 2021). Tutkijat ehdottavatkin, että sen sijaan että kysyisimme johtaako sosiaalisen median käyttö yksinäisyyden ja eristäytyneisyyden tunteisiin vai avaako se uusia väyliä yhteenkuuluvuuden kokemiselle, tulisi meidän kysyä missä olosuhteissa ja kenelle nämä kokemukset ilmaantuvat. Sosiaalinen media voi sekä vähentää että lisätä nuorten sosiaalista hyvinvointia riippuen monista eri tekijöistä. Näitä ovat muun muassa persoonallisuustyyppi, sosiaalisen median käytön määrä sekä muilta saatu palaute. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021, johdanto.)

Kuten muu maailma, myös sosiaalinen media kehittyy. Muutokset muokkaavat tapoja ja prosesseja, joilla sosiaalisia vuorovaikutuksia luodaan ja ylläpidetään. Sosiaalisen median teknologioiden kehittyessä pystytään yhä paremmin imitoimaan kasvokkaista vuorovaikutusta ja siten ne oletettavasti johtavat tyydyttävämpiin kohtaamisiin ja väheneviin yksinäisyyden kokemuksiin. Lisääntynyt älypuhelinien käyttö lisää sosiaalisen median saavutettavuutta ja tarjoaa uusia mahdollisuuksia sosiaaliselle vuorovaikutukselle.

Se, helpottaako vai lisääkö sosiaalinen media yksinäisyyden kokemuksia ja eristäytynisyyttä, voi liittyä käyttäjän persoonallisuuspiirteisiin. Näitä ovat esimerkiksi ulospäinsuuntautuneisuus, sosiaalinen ahdistuneisuus, itsetunto ja tarve yhteenkuuluvuuden kokemiselle. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021, lopputulokset.) Suurin osa kirjallisuuskatsauksen tutkimuksista ehdottaa, että sosiaalinen media voi tarjota lähestyttävämmän kanavan sosiaaliselle vuorovaikutukselle niille, joilla on rajoittuneet vuorovaikutustaidot, tai joilta puuttuu itsevarmuutta lähestyä toisia kasvotusten. Esimerkiksi Instagram ja Snapchat pitävät sisällään monia epäsuoria ja suoria viestintäkanavia, jotka tarjoavat oletettavasti tosielämää helpomman ympäristön vuorovaikutuksen syntymiselle. Sosiaaliseen mediaan liittyy kuitenkin myös huolenaiheita, jotka eivät ole yksilön hallittavissa. Tällaisia ovat esimerkiksi nettikiusaaminen, stalkkaaminen ja yhteisön ulkopuolelle eristäminen. Lisäksi tutkimuksissa on tullut ilmi, että nuoret aikuiset voivat olla erityisen alttiita kasvaneelle masentuneisuudelle ja ahdistukselle sosiaalisen median käytön lisääntyessä. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021, lopputulokset.)

3 Tutkimusasetelma

Tässä luvussa esittelen tutkimustehtäväni ja tutkimuskysymykseni. Avaan tutkimukseni metodologisia valintoja ja tutkimuksen toteutusta. Lisäksi tuon esiin tutkimukseeni liittyviä tutkimuseettisiä kysymyksiä.

3.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tutkimukseni käsittelee sosiaalisen median rooleja 18–23-vuotiaiden musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Tutkimuksessa pyrin tuottamaan tietoa siitä, millaisia mahdollisuuksia tai haasteita sosiaalisen median käyttö voi luoda nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle. Tavoitteena on kerätä nuorten aikuisten kokemuksia sosiaalisen median käytöstä ja analysoida niiden rooleja heidän musiikillisten identiteettien rakentumisessa. Tutkimuskysymykseni ja sen alakysymykset ovat:

Miten sosiaalisen median käyttö on yhteydessä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiseen?

1. Millaisia mahdollisuuksia sosiaalinen media tarjoaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle?
2. Millaisia haasteita sosiaalinen media asettaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle?

3.2 Laadullinen tutkimus

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on ”todellisen elämän” kuvaaminen. Laadullinen tutkimus ottaa huomioon ajatuksen todellisuuden moninaisesta luonteesta. Todellisuutta ei voi pirstoa satunnaisesti osiin vaan on ymmärrettävä, että todellisuuden tapahtumat muovaavat toisiaan samanaikaisesti ja niistä on mahdollista löytää suhteita moniin suuntiin. Pyrkimyksenä on kuvata tutkittavaa kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 160–161.) Tutkielmassani pyrin keräämään aiheesta mahdollisimman moniulotteista ja syvällistä tietoa. Tutkimukseni aineisto rakentuu haastateltavieni kokemuksista ja kertomuksista, joiden

avulla tuon esiin ilmiön moninaisuutta. Tämän perusteella laadullinen tutkimus sopii tutkimukseni lähestymistavaksi hyvin.

Laadulliselle tutkimukselle on tyypillistä kokonaisvaltaisen tiedon hankinnan lisäksi suosia ihmistä tiedonkeruun instrumenttina. Tutkimuksessa luotetaan tutkijan havaintoihin ja keskusteluihin tutkittavien kanssa, eikä aineistoa hankita esimerkiksi mittausvälineillä tai testeillä. Aineiston hankinnassa käytetään siis laadullisia menetelmiä, joissa tutkittavien näkökulmat ja omat äänet pääsevät esille. Tällaisia metodeja ovat esimerkiksi erilaiset haastattelut. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.) Tutkimukseni aineisto on tuotettu puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla, joissa pyrin ennalta laadittujen kysymysten avulla herättämään keskustelua ja haastateltavien omaa pohdintaa aiheeseen liittyen.

Tutkimuksen kohderyhmä valitaan laadullisessa tutkimuksessa tyypillisesti tarkoituksenmukaisesti. Satunnaisotantaa ei yleensä käytetä. Lisäksi tapauksia käsitellään ainutlaatuisina ja niistä kerättyä aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.) Tutkimuksessani pyrin lisäämään ymmärrystä sosiaalisen median tarjoumista nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle, joten kohderyhmäkseni valikoituivat 18–23-vuotiaat musiikkia opiskelevat tai harrastavat nuoret aikuiset. Vaikka tutkimukseni aineistosta nousee esiin tiettyjä teemoja, ei tämän tutkimuksen perusteella voida luoda suurempia yleistyksiä tutkimastani ilmiöstä. Tutkimukseni tapaus on ainutlaatuinen ja toisella otannalla esiin voisi nousta erilaisia teemoja. Tutkimus antaa kuitenkin osviittaa siitä, millaisissa rooleissa sosiaalinen media voi olla nuorten aikuisten musiikillisen identiteetin rakentumisessa.

3.3 Tutkimuksen toteutus

Laadullisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti ja tutkimussuunnitelma muotoutuu tutkimuksen edetessä. Laadulliseen tutkimukseen kuuluukin joustavuus ja suunnitelmien muuttaminen tarvittaessa olosuhteiden mukaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164.) Alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoituksenani oli haastatella 15–18-vuotiaita musiikin harrastajia, mutta kohderyhmän rekrytoiminen osoittautui lukuisten sähköpostien ja muiden yhteydenottojen jälkeen niin haastavaksi, että päätin vaihtaa kohderyhmäni hieman vanhempaan. Lisäksi päätöstä vaihtaa ikähaa-

rukka vanhempaan tuki haastateltavilta vaadittava reflektiivisyys omaa sosiaalisen median käyttöä kohtaan. Uskon, että hieman vanhemmilla on parempi kyky sanoittaa ja analysoida sosiaalisen median käyttöön liittyviä kokemuksia ja tunteita. Tässä tutkimuksessa haastateltavani olivat lopulta 18–23-vuotiaita.

3.3.1 Puolistrukturoitu haastattelu

Haastattelun lajiksi valikoitui puolistrukturoitu haastattelu. Puolistrukturoitu haastattelu sijoittuu haastattelulajien ääripäiden väliin. Toisessa ääripäässä, strukturoidussa haastattelussa, ennalta laaditut kysymykset esitetään tietyssä järjestyksessä haastateltavalle. Toisessa ääripäässä on avoin haastattelu, jossa haastattelijalla on mielessä tietty aihealue, jonka sisällä keskustelu käydään vapaasti rönsyilleen. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 208.) Päädyin tutkimuksessani puolistrukturoituun haastatteluun, sillä halusin etsiä vastaavuuksia tutkimuskirjallisuudesta esille nousseisiin teemoihin, mutta toisaalta antaa haastateltaville tilaa kertoa omista näkemyksistään ja kokemuksistaan.

Tuotin tutkielmani aineiston puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla maaliskuun 2025 aikana. Haastattelin kuutta 18–23-vuotiasta musiikin opiskelijaa ja harrastajaa, jotka opiskelevat tai harrastavat musiikkia Uudellamaalla ja Päijät-Hämeessä. Toteutin viisi haastattelua Helsingin kaupungin julkisissa tiloissa ja yhden etäyhteyden välityksellä. Tallensin haastattelut kahden puhelimen ääninauhureihin, joista toisesta poistin haastattelut heti varmistuttuani niiden ongelmattomasta tallentumisesta. Molemmat puhelimet olivat suojakoodilla salattuja ja vain henkilökohtaisessa käytössäni.

Valitsin haastattelumuodoksi yksilöhaastattelun pohdittuani erilaisten haastattelumuotojen mahdollisuuksia. Yksilöhaastattelua puolsi sosiaalisen median käyttöön ja identiteettiin liittyvien kysymysten henkilökohtaisuus. Oli todennäköistä, että haastatteluissa nousee esiin henkilökohtaisia muistoja ja teemoja, joita ryhmähaastattelussa ei välttämättä olisi ollut yhtä paljon tilaa tuoda esiin. Lisäksi halusin antaa kaikille haastateltaville aikaa kertoa syvällisesti kokemuksistaan ja keskustelulle tilaa lähteä omille urilleen. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009) toteavat, että ryhmässä voi olla dominoivia henkilöitä, jotka pyrkivät itse ohjailemaan keskustelun suuntaa (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 211). Halusinkin varmistua siitä, että kaikki pääsevät kertomaan pe-

rusteellisesti omista kokemuksistaan. Lisäksi halusin varmistaa, ettei mahdolliset ryhmädynamiikan haasteet vaikuta haastattelun kulkuun tai haastateltavien vastauksiin.

3.3.2 Aineiston analyysi

Laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmänä pidetään sisällönanalyysiä. Voidaan myös todeta, että suurin osa tunnetuista laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmistä pohjautuu periaatteessa sisällönanalyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103.) Tuomi ja Sarajärvi (2018) esittävät perustan laadullisen tutkimuksen analyysin etenemiselle:

1. Päätä mikä aineistossa kiinnostaa ja tee vahva päätös!
2. a. Käy läpi aineisto, erota ja merkitse asiat, jotka sisältyvät kiinnostukseesi
b. Kaikki muu jää pois tästä tutkimuksesta
c. Kerää merkityt asiat yhteen ja erilleen muusta aineistosta
3. Luokittele, teemoita tai tyyppitele aineisto.
4. Kirjoita yhteenveto

(Tuomi & Sarajärvi 2018, 104)

Ensimmäiseksi tehdään päätös siitä, mikä aineistossa kiinnostaa. Tässä vaiheessa voidaan myös huomata, että tutkimuksen aineistosta saattaa löytyä kiinnostavia asioita, joita ei ole osannut välttämättä odottaa. On kuitenkin rajattava tutkittava ilmiö tiukasti ja pyrittävä kertomaan siitä kaikki mitä irti saa. Muu mielenkiintoinen materiaali tulee siirtää tuleviin tutkimuksiin. Rajauksessa on otettava huomioon, että tutkimuskysymysten ja käytetyn aineiston tulee olla linjassa keskenään. Toisesta kohdasta käytetään kirjallisuudessa nimitystä *aineiston litterointi* tai *koodaaminen*. Kolmatta kohtaa pidetään yleensä varsinaisena analyysinä. Sitä ei ole kuitenkaan mahdollista totetuttaa ilman kah-ta edeltävää vaihetta, eikä toisaalta ole mielekäs ilman yhteenvetoa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 104–107.) Litteroin haastattelut ja perehdyttyäni litteroituun aineistoon teemoit-telin sen tutkimuskirjallisuudesta ja siitä itsestään esiin nousseiden teemojen mukaan.

Laadullisessa analyysissä päätelmiä voidaan tehdä kolmella eri logiikalla. Nämä päätte-lyn muodot ovat induktiivinen, abduktiivinen ja deduktiivinen päättely. Abduktiivisen

päätelyn mukaan teorian muodostaminen on mahdollista, kun havainnointiin liittyy tietty johtoajatus tai johtolanka. Abduktiivinen päättely yhdistetään usein teoriaohjaavaan analyysiin, jossa teoriaa käytetään apuna kuitenkin ilman, että koko analyysi pohjautuisi suoraan siihen. Analyysistä voidaan tunnistaa aikaisemman tiedon vaikutus, mutta aikaisemman tiedon merkitys ei ole teoriaa testaava vaan pikemminkin uutta ajattelua synnyttävä. Tutkijan ajattelussa vaihtelee aineistolähtöisyys ja aikaisemmassa kirjallisuudessa esitetyt mallit. Tutkija pyrkii yhdistämään aineistoa ja aiempia malleja ja välillä yhdistelyn tuloksena voi syntyä uutta. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 109–110.)

Analysoin aineistoni käyttämällä abduktiivista päättelyä. Olin perehtynyt tutkimuskirjallisuudesta esiin nouseviin teemoihin, jotka osaltaan ohjasivat aineiston analyysiä. Löysin kuitenkin myös aineistosta esiin nousevia teemoja, jotka koin tärkeäksi tuoda esiin tässä tutkimuksessa.

3.4 Tutkimusetiikka

Otin tutkimusta tehdessäni huomioon Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatimat hyvän tieteellisen käytännön ohjeet ja noudatin niitä koko tutkimuksen ajan. Hyvän tieteellisen käytännön perusperiaatteita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. Tieteellisen työn tekemisessä hyvät tieteelliset menettelytavat toteutuvat suunnittelemalla, toteuttamalla ja dokumentoimalla tieteellinen toiminta huolellisesti ja mahdollisuuksien mukaan avoimen tieteen periaatteita noudattaen. Suunnittelussa on myös otettava huomioon aiempi tutkimustieto. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.)

Aiheen valinta oli tutkimuksessani ensimmäinen eettistä pohdintaa vaativa päätös. Tuomi ja Sarajärvi (2018) esittävät, että tutkimuskohteen määrittely on laaja tieteenalaan liittyvä kysymys, sillä kaikilla tieteenaloilla on omat arvolähtökohtansa, ihmiskäsityksensä ja tavoitteensa toiminnalle. Tutkimusaiheen valinta on eettinen valinta: se, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan ja miksi tutkimukseen ryhdytään, on selvitetävä pohdittaessa tutkimuksen etiikkaa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 153–154.)

Punnitsin aiheitani pitkään ja pidin valinnassa tärkeänä ajankohtaisuutta ja ilmiön ymmärtämisen merkitystä musiikkikasvatuksen alalle. Päädyin rajaamaan tutkimukseni koskemaan nuoria musiikkia opiskelevia tai harrastavia aikuisia ja heidän suhdettaan

sosiaaliseen mediaan. Aiheen merkityksellisyys, ajankohtaisuus ja Suomessa tehdyn tutkimuksen vähäisyys toimivat perusteina valinnalle.

Valittuani aiheen aloin perehtyä tutkimuskirjallisuuteen ja koota tutkimukseni teoriaosuutta. TENK:n raportin mukaan muiden tiedeyhteisössä tekemää työtä on kunnioitettava ja annettava muiden saavutuksille niiden ansaitsema arvo. Aiempiin julkaisuihin on viitattava asianmukaisella tavalla. Huomioin TENK:n raportin mukaiset eettiset kysymykset aiemman tutkimustiedon käsittelyssä. Pyrin tutkimuksessani viittaamaan lähteisiin asianmukaisella ja kunnioittavalla tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.)

TENK:n (2023) mukaan tutkimusaineiston omistus- ja käyttöoikeuksista, käsittelystä ja säilyttämisestä on sovittava ennen aineiston keruun aloittamista. Voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä on noudatettava, kuten salassapitoon, luottamuksellisuuteen ja vaihtioon liittyviä velvoitteita. Tieteellinen toiminta toteutetaan noudattaen oman tieteenalan sääntöjä ja ohjeistuksia sekä hyvän tieteellisen käytännön ohjetta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.) Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti hankin tieteelliseen toimintaan tarvittavat luvat, suostumukset ja eettisen ennakoarvioinnin ennen tutkimusaineiston tuottamista. Lähetin haastateltavilleni tietosuojailmoituksen hyvissä ajoin ennen haastatteluja. Ennen haastatteluja pyysin myös kirjallisen suostumuksen tutkimukseen erillisellä suostumuslomakkeella. Tutkimukseni tietosuojailmoitus ja suostumuslomake löytyvät tutkimukseni liitteistä.

Eräs tutkimusta tehdessä heränneistä tietosuojaan liittyviä kysymyksistä oli se, voinko tuoda esille haastateltavieni pääsoittimia, oppilaitoksia tai ikää. Musiikkiin keskittyneiden oppilaitosten opiskelijayhteisöt ovat verrattain pieniä ja instrumentin sekä iän perusteella henkilöllisyyden selvittäminen olisi todennäköisesti melko helppoa. Päädyin lopulta poistamaan kaikki viittaukset oppilaitokseen, instrumenttiin ja ikään. Varmistin tietosuojalainsäädännön noudattamisen pitämällä kaikki tutkittavieni henkilöllisyyteen viittaavat tiedot salaisena. Käytän tutkittavistani peitenimiä heidän yksityisyytensä suojaamiseksi.

Tutkimukseni koskiessa tutkittavieni identiteettiä tiedostin aiheen henkilökohtaisuuden ja pyrin suhtautumaan haastateltaviini sensitiivisesti ja heidän rajojaan kunnioittaen.

Kuten TENK:n raportissa todetaan, tieteellinen toiminta ei saa vaarantaa tutkijan tai tutkittavien terveyttä ja turvallisuutta. On suhtauduttava arvostavasti kollegoita, tieteellisen toiminnan osapuolia, tutkittavia henkilöitä, yhteiskuntaa ja kulttuuriperintöä kohtaan. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023.) Tein haastateltavilleni selväksi, että tutkimuksesta voi vetäytyä halutessaan ilman perusteita. Lisäksi keskustelun ohjautuessa henkilökohtaisille urille totesin, ettei aiheesta tarvitse kertoa mikäli se ei tunnu hyvältä.

Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti tieteellinen toiminta tulee suunnitella, toteuttaa ja arvioida avoimesti, oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja yksityiskohtia salaamatta (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023). Lisäksi laadullista tutkimusta tehdessä tutkijan on hyvä tiedostaa omat arvolähtökohtansa, sillä arvot ohjaavat sitä miten pyrimme ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole perinteisessä mielessä mahdollista saavuttaa objektiivisuutta tutkijan ja tiedon kietoutuessa tiukasti toisiinsa. Saamamme tulokset ovat ehdollisia tiettyyn paikkaan ja aikaan rajoittuvia selityksiä. Laadullisen tutkimuksen pyrkimyksenä onkin ennemmin löytää tai paljastaa tosiasioita jo olemassaolevien väittämien todentamisen sijaan. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161.) Tiedostin haastatteluja tehdessäni ja niitä raportoidessani oman subjektiivisen suhtautumiseni aiheeseen. Esitän tulokset mahdollisimman huolellisesti, luotettavasti ja läpinäkyvästi. Aineiston analyysissä tarkastelen ja perustelen johtopäätökseni kriittisesti vedoten aiempaan kirjallisuuteen ja luontaisesti aineistosta esiin nouseviin teemoihin.

Tiedostan myös tutkimukseni aineiston säilyttämiseen ja yksityisyyden turvaamiseen liittyvät eettiset kysymykset ja olen noudattanut tietosuojailmoituksessa ja suostumuslomakkeessa esitettyjä käytäntöjä. Olen suojannut haastattelut ja niiden litteroinnit säilyttämällä niitä vain henkilökohtaisessa käytössä olevissa laitteissani, jotka vaativat salasanan avautuakseen.

Taideyliopiston eettisen ohjeistuksen mukaan tekoälyn käyttämisestä opinnäytetyössä on aina mainittava (Taideyliopiston koulutusta ja opiskelua koskevat eettiset ohjeet ja menettelyohjeet vilppi-, ja kurinpitotapausten käsittelyyn, 30.4.2025). Käytin tekoälypohjaista Wordin litterointityökalua apuna haastattelujeni litteroinnissa. Word muunsi äänitiedoston tekstitiedostoksi, jossa oli eriteltynä eri puhujat ja aikaleimat kullekin

puheenvuorolle. Jouduin kuitenkin käyttämään paljon aikaa virheiden korjaamiseen ja lauseiden muokkaamiseen ymmärrettäviksi. Käytin alkuperäistä lähdemateriaalia varmistaakseni, että sanotut asiat saivat oikeat merkitykset tekstissä. Käytin tekoälypohjaista Keenious-hakutyökalua, jonka avulla etsin aiheeseeni liittyvää tutkimuskirjallisuutta. Lisäksi käytin ChatGPT-tekoälyä apuna tekstin kieliasun hiomisessa. Tuotin tekstini itse.

4 Tulokset

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni tulokset ja vastaan tutkimuskysymyksiin. Luku on jaettu sosiaalisen median mahdollisuuksiin, haasteisiin sekä muihin esille nousseisiin teemoihin. Lisäksi nämä alaluvut on jaettu aineistossa ja aiemmassa tutkimuskirjallisuudessa esiintyviin teemoihin.

4.1 Haastateltavat

Kaikki kuusi haastateltavaa opiskelevat tai harrastavat musiikkia. Viisi heistä opiskelee musiikkia korkeakoulutasolla ja yksi käy soittotunneilla yksityisessä musiikkioppilaitoksessa. Haastateltavina oli kolme laulajaa, saksofonisti, kitaristi ja musiikin tuottaja. Kaikki kertoivat käyttävänsä sosiaalisen median alustoja. Olen pseudonymisoinut tutkimuksessa käyttämäni haastatteluaineiston, jonka lisäksi käytän haastateltavista peitenimiä Valo, Aamu, Meri, Ilta, Kuu ja Sade. En yhdistä pääinstrumentteja peitenimiin varmistaakseni haastateltavien anonymiteetin säilymisen. Oheisesta taulukosta käy ilmi mitä sosiaalisen median alustoja haastateltavat käyttävät aktiivisesti, käyttävät harvemmin tai ovat aiemmin käyttäneet.

TAULUKKO 1: Haastateltavieni käyttämät sosiaalisen median alustat

	Insta-gram	Face-book	Tik-Tok	You-Tube	BeReal	Snapchat	Blues-ky	Discor-d	Red-dit
Valo	x	x		x	x				
Aamu	x	(x)	x	x					
Meri	x	(x)	x	(x)					
Ilta	x	(x)	((x))	x	((x))	((x))			
Kuu	x	(x)	x	x			x	x	x
Sade	x	x		x					

x käytössä / (x) käytössä mut ei aktiivisesti / ((x)) on ollut aiemmin käytössä.

4.2 Sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia musiikillisen identiteetin rakentumiselle

Sosiaalinen media tarjosi haastateltaville monia mahdollisuuksia musiikillisen identiteetin rakentumiselle. Sosiaalisen median kautta haastateltavat saivat tukea, kannustusta ja inspiraatiota omalle tekemiselleen. Lisäksi ammatillisen uran edistäminen ja oman identiteetin esittäminen näyttäytyivät haastateltaville mahdollisuuksina. Esitän tuloksia tarkemmin seuraavissa alaluvuissa.

4.2.1 Identiteettiä tukeva yhteisö ja yhteisöllisyys sosiaalisessa mediassa

Monista vastauksista nousee esiin, että haastateltaville tärkeimpiä sosiaalisen median käyttötarkoituksia on vuorovaikutus omien yhteisöjen kanssa. Useat haastateltavista kertovat käyttävänsä sosiaalista mediaa myös yhteydenpidossa omaan ammatilliseen verkostoon.

[Käytän] Be Realia sen takia että niin monet kaverit käyttää. (...) Ja Facebookia sen takia että se on etenkin muusikon uralle tärkeä tai sinne laitetaan kaikki keikkamainokset ja kaikki muusikot on siellä ja se on semmoinen verkosto. Ja Instagram on myös. (Valo)

Valolle tärkeimpiä sosiaalisen median käyttötarkoituksia on seurata, mitä kaverit ja muut hänen sosiaalisessa mediassa seuraamansa henkilöt tekevät. Lisäksi Valo kertoo, että lähes kaikki hänen Instagramissa ja Facebookissa seuraamansa henkilöt ovat muusikoita tai musiikin opiskelijoita. Valo kokee, että sosiaalisessa mediassa on tietynlainen muusikoiden ja ystävien verkosto, jossa ”kivat tyypit seuraa ja tykkäilee ja jakaa toistensa juttuja”. Valo tunnistaa yhteisöllisyyden sosiaalisessa mediassa, mutta ei kuitenkaan koe yhteenkuuluvuuden tunteen olevan yhtä syvä kuin kasvokkain kohdattessa. Yhteydenpito sosiaaliseen ja ammatilliseen verkostoon nousee esiin myös Aamun vastauksissa.

Instagram mulla on ollut niin kauan kun mä muistan (...) Musta tuntuu että se on ollut semmoinen mihin ihmiset on laittanut itsestään tärkeimmät jutut. Jotenkin se on vähän semmoinen CV jopa, että sen takia se on ehkä jäänytkin. (Aamu)

Aamu kertoo käyttävänsä sosiaalista mediaa kommunikoidakseen kavereidensa kanssa ja seuratakseen muiden kuulumisia. Lisäksi Aamu kokee oman sosiaalisen median tilin-

sä toimivan ikään kuin ansioluettelona. Samoin kuin Valo, Aamu kertoo seuraavansa monia muusikoita ja artisteja, minkä takia suuri osa hänen sosiaalisessa mediassa kohtaamastaan sisällöstä on jollain tavalla musiikkiin liittyvää. Lisäksi hän kertoo seuraavansa paljon etenkin oman genrensä muusikoita.

Aamu kertoo kokevansa sosiaalisessa mediassa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Se syntyy muun muassa siitä, kun muusikkokaverit jakavat eteenpäin Aamun julkaisuja tai levittävät muuten tietoisuutta hänestä. Aamu on saanut keikkatarjouksia, kun hänestä on kerrottu eteenpäin sosiaalisessa mediassa. Aamu kokee, että sosiaalisessa mediassa muusikoiden keskuudessa vallitsee solidaarisuus ja halu kannustaa muita.

Myös Meri on kokenut yhteenkuuluvuuden tunnetta sosiaalisessa mediassa nuorempana. Hän ei kuitenkaan koe sosiaalisen median yhteisönsä olevan enää yhtä tärkeä. Omat sosiaaliset verkostot tukevat silti nykyäänkin Merin musiikillista tekemistä sosiaalisessa mediassa.

Musta tuntuu että nuorempana, joskus 10–11-vuotiaana, on ekan kerran ollut someissa ja sitten on vaikka fanittanut joitain asioita ja sitten on sitä kautta löytänyt jotain faniyhteisöjä. Niin kyllä silloin on tullut sellaista oloa, että täällä on tää mun heimo. Ja yleensä siihen on sitten liittynyt joku fanitusasia. Että kyllä nykyäänkin tulee jotain, se ei ole välttämättä yhteenkuuluvuuden tunnetta vaan jotain positiivisia tunteita muihin ihmisiin jos ne vaikka tukee sun tekemistä(...) Instagram varsinkin on niin silleen et siellä lähinnä mä vaan promoon sitä musaa niin kyllä siitä tulee tosi hyvä mieli jos joku vaikka jakaa biisin kun se julkaistaan, koska se oikeasti konkreettisesti myös auttaa. (Meri)

Meri kokee, että vaikka sosiaalisessa mediassa tapahtuukin toisten tukemista esimerkiksi jakamalla julkaisuja tai kappaleita, ei vuorovaikutus ole erityisen henkilökohtaista. Merin mukaan tällaisiin tilanteisiin liittyy usein vastavuoroisuutta. On olemassa sanaton sopimus: ”kun mä jaan sun biisin sä jaat mun biisin”. Kyse ei siis ole aidosta ystävällisyydestä kumpuavasta eleestä, jolla halutaan tukea toista vaan pikemminkin ammatillisesta yhteistyöstä ja vastavuoroisuudesta. Toiminta ei kosketa henkilökohtaisella tasolla vaan on enemmänkin ”työjuttu”. Meri kokee sen kuitenkin olevan hyvä asia molempien osapuolten saadessa lisää näkyvyyttä tekemiselleen.

Merille Instagram toimii myös alustana ylläpitää jonkinlaista tietoa siitä, mitä sosiaalisen verkoston ulkoreunalla olevat ihmiset tekevät. Meri seuraa siellä monia ihmisiä,

joihin ei pidä muuten yhteyttä. Sosiaalisen median kautta voi kuitenkin saada tietoonsa, mitä he tekevät ja siten ylläpitää jonkinlaista käsitystä siitä, mitä sosiaalisen piirin ulko-reunalla tapahtuu.

Myös Sade kertoo käyttävänsä sosiaalista mediaa yhteydenpidossa kavereidensa kanssa. Lisäksi hän käyttää alustoja verkostoitumiseen ja seuratakseen mitä ympärillä tapahtuu. Jos mieleinen bändi on tulossa keikalle lähistölle, saa sosiaalisen median syötteeseen suoraan tiedon siitä. Lisäksi sosiaalisen median ryhmissä voi jakaa ja saada oman mielenkiinnon kohteeseen liittyvää tietoa ja sisältöä.

Facebookissa on hyvin spesifejä ryhmiä esimerkiksi bändien tai tietyn musagenren diggareille. Oon esimerkiksi sellasessa progeryhmässä, missä jaetaan paljon mielipiteitä ja soittovideoita ja jaetaan biisejä. Se on ihan mukavaa seurata, mutta ei se välttämättä itsessään herätä suurta tunnetta että nä on mun sieluntovereita, että on se yhteisöllistä mutta ei herätä suurempaa tunnetta. (Sade)

Sade tunnistaa yhteisöllisyyden ryhmissä, mutta se ei herätä hänessä voimakkaita yhteenkuuluvuuden tunteita. Sosiaalisessa mediassa olevat yhteisöt luovat kuitenkin kontekstin, jossa vuorovaikuttaa ja jakaa tietoa samasta asiasta kiinnostuneiden ihmisten kanssa.

Kuulle yhteisöt eri sosiaalisen median alustoissa ovat todella tärkeitä. Hän kertoo käyttävänsä sosiaalista mediaa hyvin aktiivisesti ja kertoo sen olevan pääasiallinen tapa olla yhteydessä kavereihin. Sen lisäksi Kuu käyttää sosiaalista mediaa työkaluna omien musiikkiprojektinsa organisointiin.

Discord on tommoinen et siellä on servereitä. Siellä mä oon ensisijaisissa yhteyksissä mun kaikkiin frendeihin. Teen siellä mun proggiksia ja siellä on tosi iso tämmöinen nettiyhteisö jossa hengailaan ja käytän vaikka kotioloissa tosi ison osan [ajasta] siellä hengailuun. Instagramkin on semmoinen kasuaali yhteydenpito [väline], että mitä frendit tekee ja niin pois päin. (Kuu)

Kuu kertoo käyttävänsä paljon aikaa sosiaalisessa mediassa. Aamulla Kuu katsoo ilmoitukset lähes kaikista käyttämistään sosiaalisen median alustoista. Bussimatkat ja opitunnit saattavat kulua seurattessa sosiaalisen median tapahtumia. Jos Kuu on koko päivän kotona, tulee sosiaalisessa mediassa oltua lähes koko ajan. Se on Kuulle tapa

pitää yhteyttä kavereihin ja muihin sosiaalisiin verkostoihin. Kuu ajatteleekin sosiaalisen median käyttämisen vakiintuneen tavalliseksi osaksi hänen arkeansa.

Yhteydenpidon lisäksi Kuu käyttää sosiaalista mediaa tietoisesti oman yleisön kasvatamiseen ja ylläpitämiseen. Hän vuorovaikuttaa aktiivisesti muiden kanssa sosiaalisessa mediassa ja pyrkii olemaan kontaktissa seuraajiansa ja muun yleisön kanssa esimerkiksi YouTubessa, Instagramissa ja Blueskyssa. Kuu tekee aktiivisesti julkaisuja ja vastailee toisten kommentteihin ja julkaisuihin, minkä lisäksi hän seuraa musiikkialaan liittyviä toimijoita kuten Muusikoiden Liittoa. Erityisen paljon Kuu seuraa kuitenkin muita oman genrensä toimijoita. Kuu on löytänyt oman yhteisönsä sosiaalisesta mediasta ja on huomannut kasvaneensa aktiiviseksi osaksi sitä.

Kyllä mun skene missä mä pyörin just nää anime nörtti piirit niin ehdottomasti siinä on ihan selkeä yhteisö. Mä oon osa sitä tai se on alkanut sillä että mä oon ollut vaan osa sitä semmoisena passiivitekijänä. Mut sitten mä oon nyt huomannut, että viimeisen parin vuoden sisällä musta on tullut siinä skenessä sen mun taiteilijanimen alla semmoinen tiedetty nimi joka tekee asioita. (Kuu)

Kuu kertoo kokevansa vahvaa yhteenkuuluvuuden tunnetta omissa sosiaalisen median yhteisöissään. Lisäksi hänen ensisijainen kaveripiirinsä koostuu tällä hetkellä ihmisistä, joihin hän on alunperin ollut yhteyksissä pelkästään internetin kautta. Yhteinen harrastuskulttuuri on vahva ja yhteisöissä vallitsee solidaarinen ja turvallinen ilmapiiri, jossa on tilaa olla oma itsensä.

Sanon tän kaikella rakkaudella ja vähän itseironisesti. Mut nää yhteisöt on käytännössä koulukiusattuja, neuroepätyypillisiä nörttejä, yleensä myös queer-ihmisiä, jotka on sitten vaan löytänyt netistä toisensa ja sitten siinä on vaan semmoinen solidaarisuus ja hauskanpito ja yhteiset kiinnostuksen kohteet ja semmoinen turvallinen tila olla oma itsensä ja ilmaista itseään. Ja sitten se, että löytää niin paljon samanhenkisiä ihmisiä, että se kasa ihmisiä joilla on koko elämänsä ollut semmoinen olo, että ei oikein kuulu minnekään yhtäkkiä kuuluu sinne keskenään. (...) Tosi monet on taiteilijoita ja sitten se on sellaista yhteisen taiteen jakamista. (Kuu)

Kuun mukaan sosiaalisessa mediassa syntyneet ja elävät yhteisöt voivat luoda uuden väylän löytää oma yhteisönsä. Kyseisen fanituskulttuurin ympärille rakentuneet yhteisöt ovat Kuun mukaan solidaarisia ja turvallisia paikkoja, joihin kerääntyvät ihmiset eivät ole syystä tai toisesta tulleet elämässään kunnolla hyväksytyiksi. Sosiaalinen media on

mahdollistanut kyseisten yhteisöjen muodostumisen ja luonut uuden sosiaalisen kontekstin, jossa tulla hyväksytyksi omana itsenään.

Sosiaalisen median kautta tapahtuva vuorovaikutus voi olla Kuun mukaan kasvokkaista kohtaamista helpompaa esimerkiksi neuroepätyypillisille ihmisille. Sosiaalisen median kautta omia reaktioita ja sanomisia voi pystyä hallitsemaan paremmin kuin kasvokkain tapahtuvassa vuorovaikutustilanteessa. Netin kautta yhteisön löytäminen ja kaverisuhteiden solmiminen voi siis olla tietyille ihmisille helpompaa ja luontaisempaa. Kuu kertoo, että yhteisössään sosiaalisia suhteita syntyy molempiin suuntiin. Nettikavereista tulee oikean elämän kavereita ja oikean elämän kavereista nettikavereita.

Yhteisöt kokoontuvat oikeassa elämässä con-tapahtumissa (*convention*), joita järjestetään Suomessa vapaaehtoisvoimin. Kuu on innoissaan Suomen fanituskulttuurin tilasta ja siinä vallitsevasta yhteisöllisyydestä.

Loppupeleissä aina jokaisen tapahtuman kohdalla saa vaan jotenkin hämmästellä, että miten hienoa on tää suomalainen fanituskulttuuri. Varsinkin kun se on kanssa tosi paljon talkootyötä. Että vertaillen jenkkeihin tai jopa silleen ruotsiin niin nää conitapahtumat on jo automaattisesti niinku kaupallistetumpia ja voittoa tavoittelevia, mutta näitä tapahtumia Suomessa järkätään koko ajan vaan enemmän. Ne on koko ajan kaikki ihan täynnä ja loppuunmyyty. Ne on voittoa tavoittelemattomia. Ne tehdään vapaaehtoistoimin ja silleen meidänkin koulussa on tosi paljon ihmisiä, jotka on mennyt opiskelemaan sitä alaa ihan sen takia, että pääsisi tekemään näitä conitapahtumia. Että siellä on semmoinen yhteisen tekemisen ja fanituksen meininki. (Kuu)

Sosiaalisen median yhteisöt eivät siis välttämättä jää tuntemattomaksi hahmoiksi tietokoneen näytöllä vaan ne voivat olla hyvinkin vireitä ja aktiivisia myös oikeassa elämässä. Kuu kertoo tulevansa tunnistetuksi yhteisössään ”musatyypinä”, joka osallistuu yhteisön toimintaan monipuolisesti sekä tuotannon että esiintymisen puolella. Musiikintekijöitä ei ole yhteisössä liialti, minkä takia Kuu onkin verkostoitunut ja tullut tunnistettavaksi kasvoksi ja aktiiviseksi toimijaksi yhteisössään.

Kuten aiemmin tutkimukseni teoriaosassa esitin, identiteetin käsitteeseen liittyy kokemus kuulumisesta johonkin. Erilaiset sosiaaliset yhteisöt ovat tärkeitä paikkoja identiteetin rakentumiselle. (Kastner 2020; Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 15.) Sosiaaliset suhteet siis ohjaavat identiteetin kehittymistä ja sosiaalinen media näyttäytykin monille haastateltavista paikkana, jossa ylläpitää ja luoda sosiaalisia suhteita

4.2.2 Sosiaalisesta mediasta tuleva kannustus

Monet haastateltavistani kertovat saaneensa kannustusta sosiaalisen median kautta. Valo kertoo kannustuksen antaneen merkitystä omalle harjoittelulle kokiessaan sen olevan muuten verrattain yksinäistä.

Jos on julkaissut transkriptiovideoita, että on monta kuukautta, niinku blokannut jotain yhtä sooloa ja sitten julkaisee sen. Niin sitten kerran kaikki soitto-opet näki sen ja jakoi sitä toisille ja kehui sitä ja siitä tuli tosi semmoinen. Jotenkin. Että sitten se sai merkitystä se oma tekeminen, koska treenaaminen on aika semmoista yksinäistä, niin jotenkin sitten sai semmoista vahvistusta siihen, että on menossa oikeeseen suuntaan ja jotenkin kanssa näkyvyyttä, silleen ihan randomeiltakin että jotenkin sai uusia seuraajia. (Valo)

Valon oma tekeminen saa vahvistusta sosiaalisesta mediasta, minkä lisäksi hän kertoo saaneensa keikkoja sosiaalisen median kautta julkaistuaan sinne omia soittovideoita. Sosiaalinen media voi sieltä tulevan kannustuksen lisäksi myös konkreettisesti mahdollistaa työllistymistä omaan ammattiin.

Myös Aamu kokee saaneensa kannustusta omalle tekemiselleen sosiaalisen median kautta. Erityisen merkitykselliseksi Aamu kokee yhteydenoton aiemmin tuntemattomalta espanjalaiselta laulajalta.

Yleensä jos laittaa jonkun videon tai jakaa omaa ja sitten saa kommentteja tai reagoitii ja vastauksii niin totta kai se buustaa omaa tekemistä. Julkasin mun ekan biisin helmikuussa ja sitten oletin, että ihan vaan silleen kaverit näkee sen, niinku ihan läheisimmät, ja sitten ne jakaa sitä ja ei se kenellekään päädy mihinkään. Sitten se biisi lähti Yhdysvaltojen algoritmiin ja jotain kautta se oli sit päätynyt espanjaan ja joku laulaja espanjasta laittoi mulle viestin Instagramissa tyyliin 4 päivää mun biisin julkaisun jälkeen, että se on löytänyt mun biisin, että se on kuunnellut sitä joka päivä ja sitten se kysy multa nuotin että se haluaisi laulaa sitä ja sit mä lähetin sille nuotin ja sitten se laittoi Instagramiin semmoisen videon missä se laulaa sitä ja kirjoitti siihen kaikkea. Mulla tuli ihan semmoinen että mitä hittoa että tuollaiset on kyllä ihania, että joku ihan tuntematon silleen laittaa [viestiä] ja just tuommoiset on kivoja että sä et tiedä sitä tyyppiä ja sitten se viitsii oikeasti laittaa [viestiä] niin sitten siitä tulee kyllä sellainen tärkeä olo. Että se oma tekeminen on vaikuttanut johonkin. (Aamu)

Sosiaalinen media mahdollisti espanjalaisen laulajan yhteydenoton ja kannustavan palautteen antamisen Aamulle. Tuntemattomalta tullut positiivinen palaute tuntuu Aa-

musta erityisen merkitykselliseltä. Sen eteen on pitänyt nähdä vaivaa ja aidosti välittää Aamun musiikista.

Myös Meri on saanut kannustusta sosiaalisesta mediasta. Hän kuitenkin kokee, että omaa tekemistä on eniten kannustanut se, että näkee muidenkin tekevän omaa ”juttuansa”.

Kyllä se, että näkee että muut tekee kannustaa myös itseä tekemään. Ehkä sitten jos laittaa jotain taiteellisempaa niin siitä tulee yleensä silleen, että ihmiset niinku reagoi ja on silleen että jee vau. (Meri)

Sade kertoo saaneensa kannustusta omalle bändillensä sen Facebook-, ja Instagram-sivuilla. Kommenteissa saatetaan kehua bändin musiikkia ja keikkoja. Sade kertoo, että hänestä on ”hieno nähdä” hyvää palautetta omasta tekemisestä sosiaalisessa mediassa.

Kuu kertoo taas saaneensa kannustusta enemmän kuin mitä hän on osannut odottaa. Kuu alkoi tekemään käännöscovereita nettiin itseään varten, eikä hän aluksi kertonut siitä edes läheisille kavereilleen. Yleisö alkoi kuitenkin kasvaa luonnostaan ja Kuu on sittemmin saanut paljon positiivisia kommentteja ja kannustusta tekemiselleen sosiaalisen median kautta. Positiivinen vastaanotto on antanut voimaa ja energiaa jatkaa uusien covereiden tekemistä. Kuu on myös huomannut tekemillään covereilla olevan positiivisia vaikutuksia yleisiin asenteisiin esimerkiksi suomen kieltä ja harrastuskulttuuria kohtaan.

Tää toistuu itse asiassa aika monen monen coverin kohdalla, että teen jonkun coverin ihan vaan koska on huvittanut. [Olen] kääntänyt sen ja tuottanut siitä oman coverin. Ja sitten sinne on tullut kommentteja, jotka on silleen, että ajattelin että tää olisi ollut hirveätä kuraa mutta hei, täähän toimii suomen kielellä tosi hienosti. Et suomen kielihän on sika hieno kieli. Tai että sitten on joku biisi, jossa on ollut vähän syvempi merkitys ja sitten mä oon koittanut saada sitä siihen käännösläyriikkaan, niin sitten joku on saattanut sinne kommentteihin kertoa enemmänkin jotain omia oivalluksia ja pohdintoja siihen liittyen, vaikka maailmaan tai ihmisyyteen liittyvistä asioista. (Kuu)

Kuun mielestä on merkityksellistä ja mukavaa tuoda omaan yhteisöön sisältöä, josta yhteisössä pidetään. Positiivisten ja kannustavien kommenttien lukeminen rohkaisee jatkamaan oman musiikin tekemistä.

Se on jotenkin hassua että itse on ihan vaan sillä että mua on vaan kiinnostanut tehdä jotain (...) ja sitten nimenomaan että somesta on tullut se rohkaisu tehdä jotain (...)

niin se on päässyt eskaloitumaan tämmöiseksi asiaksi ja näinkin olennaiseksi osaksi omaa elämää. Se on jännä juttu. (Kuu)

Kuu on löytänyt tärkeän yhteisön itselleen sosiaalisesta mediasta. Hän on myös saanut sen kautta paljon kannustusta ja rohkaisua omalle tekemiselleen. Kuu kertoo, että vaikka kohtaakin sosiaalisessa mediassa joka päivä myös negatiivisia puolia, näyttäytyy se hänelle pääosin positiivisena ilmiönä.

Etenkin nuoruusiässä sosiaalisen hyväksynnän saaminen on tärkeää. Sosiaalinen media luo uuden alustan, josta löytää samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä ja toisaalta saada validaatiota identiteettivalinnoilleen. Hyväksytyksi tuleminen synnyttää kokemuksen kuulumisesta johonkin, joka on keskeistä identiteetin rakentumiselle. (Yu & Qin 2023, 24–27.) Suurin osa haastateltavistani koki saaneensa sosiaalisesta mediasta kannustusta ja hyväksyntää omalle tekemiselle.

4.2.3 Sosiaalinen media alustana oman ammatillisen uran edistämisessä

Sosiaalinen media on monille haastateltavistani alusta, jossa mainostaa aktiivisesti omaa uraa tai julkaisemaansa musiikkia. Valon mukaan sosiaalisen median alustat ovat nykyään merkittävässä roolissa muusikon uralla. Valo kertoo mainostavansa uransa lisäksi myös kavereidensa musiikkia.

[Tärkeimpiä käyttötarkoituksia on] se, että jotenkin promoaa omaa uraa ja kavereiden musiikkia tolleen, niin se voisi olla yks vaikka sitä ei joka päivä teekään. Koska välilähän sitä haluaa itse julkaista omii juttuja ja mainostaa. (Valo)

Valo on luonut omaa uraa sosiaalisen median avulla ja hänelle on koulussakin kerrottu, että Instagram on tärkein kanava itsensä mainostamiseen ja ahkeran ja ammattimaisen kuvan luomiseen itsestä. Valo tiedostaa julkaisevansa yleensä soitostaan parhaat kohdat ja kertoo tilinsä antavan hänestä verrattain kiillotetun kuvan.

Vaikka se, että julkaisee transkriptiovideoita, niin sehän on vaan niinku paras tai se on niinku vaan ne lopputulokset treenistä. Ja monethan julkaisee treenivideoita. Mä en vielä tee sitä mut mä voisin kyllä, mutta niin kyllähän se on silleen tietoista että julkaisee ne parhaat palat ja laittaa ne vaan ulos niin se voi vaikuttaa jollekin siltä että... Tai niin kyllä siinä luo semmoista kuvaa, että tekee asioita ja jotenkin vaikka promoaa omia keikkoja ja kaikkia kavereiden julkaisuja missä soittaa ja tolleen niin sekun on

sitä että luo itsestään sitä semmoista kokonaiskuvaa, joka on aika kiillotettu taas. (Valo)

Myös Aamu kertoo oman uran edistämisen olevan hänelle yksi tärkeimmistä sosiaalisen median käyttötarkoituksista. Aamu kertoo ottavansa sosiaalisessa mediassa mallia muiden tavoista julkaista ja mainostaa omaa musiikkia.

Toinen [käyttötarkoitus] on tietty varmaan oma ura. Jotenkin ainakin alitajuisesti katsoo kaikkea ja sitten peilaa mitä voisi itse tehdä ja miten itse laittaisi, koska just julkaisee musiikkia niin sitten jotenkin miettii tota paljon. Niin se on varmaan yksi tarkoitus. (Aamu)

Myös Meri kokee oman musiikin ja keikkojen mainostamisen olevan hänelle yksi tärkeimmistä sosiaalisen median käyttötarkoituksista. Meri kertoo pohtineensa viime aikoina todella paljon suhdettaan Instagram-alustaan ja tiliinsä siellä. Aiemmin hänellä on ollut tapana tehdä paljon julkaisuja ja pyrkiä välittämään tietynlaista kuvaa itsestään. Nykyään Meri julkaisee kuitenkin enimmäkseen ”tarinoita” ja lähes kaikki niistä ovat oman bändin musiikin ja keikkojen mainostamista. Merin kohdalla sosiaalinen media on siis muuttunut pääasiassa alustaksi oman musiikin mainostamiselle.

Musan promoamiseen sitä (Instagramia) kyllä pitää käyttää ihan helvetisti ja kyllä sitä kautta sitten muutenkin saa tietää kaikkien muidenkin ihmisten julkaisuista ja tälleen. Niin se on kyllä siihen ihan super tärkeä.(...) Mutta sitten tiktokissa on tää sama elementti, että siellä kyllä pitäisi tota musiikkia promota jos haluaa että ihmiset kuulee sitä. Siellä mä oon lähinnä tällä hetkellä silleen, että mä en oikeastaan edes katso niitä videoita, mutta että kun meidän bändi tekee jonkun julkaisun, niin sitten me käydään postaamassa sinne jotain ja buustaamassa [julkaisua]. (Meri)

Merille sosiaalinen media on siis tärkeä alusta bändinsä musiikin ja uran mainostamiselle. Kuu kertoo, että sosiaalinen media voi myös itsessään olla alusta omalle musiikille ja musiikkiprojektien tekemiselle. Kuu kertoo tekevänsä Youtubeen käänns-covereita anime-, ja pelimusiikista. Lisäksi hänen musiikkiprojekteihinsa osallistuu muusikoita eri puolilta Suomea.

Suurin osa musaprogiksista mitä mä nyt teen on semmoisia, että mä teen esimerkiksi covereita tai fanidubbeja tai jotain semmoisia sovituksia, joissa se voi olla sitä että mun viulisti saattaa olla Lapista. Ja sitten se lähettää sen raidat mulle ja sitten mä organisoin ne siellä Discordissa. Että ne voi olla semmoisia online-proggiksia. (Kuu)

Kuulle sosiaalinen media on siis uransa mainostamisen lisäksi alusta omalle uralle. Omien musiikkiprojektien organisointi, toteutus ja julkaisu tapahtuvat sosiaalisen median alustoilla.

Kuten Justus Rikka (2025) maisterintutkielmassaan toteaa, musiikin markkinointi on muuttunut sosiaalisen median myötä. Artistin läsnäolo sosiaalisessa mediassa on musiikkiteollisuudessa nykypäivän standardi. (Rikka 2025, 40–42.) Haastateltavieni vastauksista nousee esiin sama ajatusmaailma. Muusikon läsnäolo sosiaalisessa mediassa koetaan uran kannalta oleelliseksi.

4.2.4 Inspiroituminen sosiaalisessa mediassa

Valo kertoo inspiroituneensa monista sisällöistä sosiaalisessa mediassa. Inspiroituminen on siirtynyt omaan tekemiseen esimerkiksi tapoina tuottaa sisältöä sosiaaliseen mediaan ja myös konkreettisten harjoitteluvinkkien muodossa.

Vaikka yksi soittaja (...) kuvaa paljon transkriptiovideoita ja kaikkia siistejä keikkavideoita ja kaikkea. Mä oon inspiroitunut siitä että miten se tekee somea ja sitten sieltä saa omaan treenaamiseen vinkkejä että mitä treenaa. Nii vaiks sen tilistä mä oon saanut paljon inspiraatiota ja sitten ihan joku Jacob Collier niin se julkaisee niin siistejä juttuja. Sit tulee välillä sillee että haluaa opetella jonkun vaikka jonkun soinnun ja tulla juttuja niinku muusikoilta. Ehkä niitä treenivinkkejä eniten. (Valo)

Valo kertoo saaneensa sosiaalisesta mediasta inspiraatiota harjoittelulleen. Sen lisäksi hän on alkanut muista inspiroituneena tekemään enemmän julkaisuja omista uraansa liittyvistä asioista sosiaalisen median alustoille.

Myös Aamu on inspiroitunut sosiaalisessa mediassa näkemistään laulu-, tai soittovideoista. Aamu kertoo, että etenkin nuorempana sosiaalisesta mediasta saattoi hakea inspiraatiota esimerkiksi katsomalla muiden tekemiä transkriptioita. Nykyäänkin intensiivisinä harjoittelukausina saattaa sosiaalisesta mediasta etsiä vaikutteita muilta oman instrumentin edustajilta.

Varsinkin nuorempana ja silloin kun jotenkin treenaa tosi paljon niin sitten saattaa hakea just inspiraatiota et katsoo muiden ihmisten transkriptioita. Vaikka [oman instrumentin edustajia] ei ole hirveästi täällä mun päivittäisessä ketä mä kuulisin täällä niin sitten mä haen yleensä somesta ja netistä paljon niinku että miten joku [oman instrumentin edustaja] vaikka [musisoi]. (Aamu)

Sosiaalisesta mediasta voi löytää oman instrumentin edustajia ympäri maailmaa ja Aamu etsiikin sieltä vaikutteita omalle tekemiselle. Kuten Valollakin, muiden julkaisujen näkeminen on vaikuttanut myös Aamun tapaan tehdä omia sosiaalisen median julkaisuja.

Myös Sade kertoo saaneensa inspiraatiota omaan tekemiseen sosiaalisesta mediasta. Hän on inspiroitunut esimerkiksi hienoista kappaleista, ”lickeistä” tai sointukuluista, joi- ta hänelle on tullut vastaan sosiaalisen median sivuilla. Sade on saattanut alkaa ”plokkaamaan” eli poimimaan korvakuulolta kuulemiensa ”lickejä” ja sointukulkuja ja ottamaan niitä käyttöön omalla soittimella.

Ilta kertoo etsineensä sosiaalisesta mediasta inspiroivia videoita, esimerkiksi versioita tietyistä kappaleista tai vinkkejä oman instrumentin hallintaan. Hän kertoo usein innostuneensa nähtyään inspiroivaa sisältöä sosiaalisessa mediassa, mutta toteaa innostu- misen olevan usein lyhytkestoista. Sen sijaan, että videoista innostuminen leviäisi omaan tekemiseen ja harjoitteluun, saattaa videoiden katselu jäädä vain katseluksi.

Tosi harvoin käy silleen et varsinaisesti hyödyn siitä sisällöstä ja alan itekki hyödyn- tämään sitä omaan käyttöön. Esimerkiksi jos kattoo jotain jazz lick-videoita ja oon sillee aa vitsit tää on upee et mun pitää tallentaa tää video kun tää on nii hyvä ja sit on tallentanu monta semmosta videota mutta ei ikinä kuitenkaa tuu katottuu niitä uudes- taan ja sit oppimaan niistä. (Ilta)

Ilta kertoo katsovansa harvoin uudestaan sosiaalisesta mediasta löytämiään videoita. Hän lisää kuitenkin, että saattaa katsoa tallentamiaaan videoita treeniluokassa ja innostua tekemään omaa treeniä katsomalla videoita aluksi. Videoista saa harjoittelun alkuun in- nostusta musiikkia kohtaan ylipäänsä ja innostus siirtyy sitten omaan tekemiseen.

Meri tunnistaa vaikuttavansa sosiaalisessa mediassa näkemistään ”pysäyttävistä” vi- deoista, mutta ei kuitenkaan lähtökohtaisesti etsi inspiraatiota sieltä. Hän ei koe, että tällaiset sisällöt olisivat merkittävästi vaikuttaneet hänen omaan musiikilliseen tekemi- seensä. Meri on kuitenkin ottanut vaikutteita oman musiikin mainostamiseen muiden tavoista mainostaa musiikkia sosiaalisessa mediassa. Meri saa siis sosiaalisesta mediasta inspiraatiota siihen, miten tuoda omaa muusikkoutta esille tai mainostaa omaa musiik- kia.

Kuu kertoo saaneensa inspiraatiota omaan tekemiseen sosiaalisesta mediasta. Hän tekee käännösliryiikkaa ja käännöscovereita ja niiden tekemiseen ovat alunperin innostaneet englanninkielisten käännöscovereiden tekijät. Kuu kertoo saaneensa sosiaalisesta mediasta myös itsevarmuutta alkaa tekemään omia projekteja.

Semmoinen tietyn tyyppinen itsevarmuus ja rohkaiseminen siinä että kun ekaksi on kiinnostunut jonkun asian tekemisestä, niin sit ei välttämättä lähde tekemään sitä kun aattelee, että tää on ihan pöljää ja tää on tylsää ja noloa ja minut poltetaan roviolla jos kaikki saa nähdä että mitä mä täällä oikein teen. Mutta sitten kun näkee että joku muu on tehnyt sitä myös niin sitten siinä tulee semmoinen että OK mä voin tehdä tätä. Mulla on tilaa tehdä tää. (Kuu)

Kuu kertoo, että etenkin oman uransa alkuvaiheessa esikuvat ovat olleet merkittävässä roolissa. Inspiroituminen ei ole niinkään ollut sellaista, että haluaisi tehdä nimenomaan samaa asiaa. Inspiroituminen on ollut pikemminkin sellaista, että esikuvan avulla saa uskallusta alkaa tekemään ”omaa juttua”. Kuulle muista inspiroituminen sosiaalisessa mediassa on ollut tärkeää etenkin yläasteen ja lukion aikana; nykyään oma tekeminen ja sosiaalisen median pyörittäminen on alkanut rullaamaan omalla painollaan.

Kuten Vanesa Pérez-Torres vastaavasti (2024) esittää, sosiaalisesta mediasta on tullut paikka jossa voi löytää ja seurata roolimalleja. Etenkin nuoruusiässä roolimallit ovat tärkeitä ja näiden käyttäytymismalleista ja toiminnasta voi ottaa mallia. (Pérez-Torres 2024.) Useat haastateltavat kertovatkin saaneensa inspiraatiota ja rohkaisua sosiaalisessa mediassa seuraamiltaan muusikoilta.

4.2.5 Kannustava vertailu

Monilla haastateltavistani vertailu muihin vaikuttaa positiivisella tavalla omaan tekemiseen. Valo kertoo, että toisen saman instrumentin edustajan julkaiseman sisällön näkeminen ohjaa omaa tekemistä positiivisella tavalla. Nähdessään kollegan musisointia Valo saattaa alkaa miettiä mitä itse tekee ja miksi. Vertailu auttaa siis hahmottamaan omaa paikkaansa yhteisössä ja antaa suuntaviivoja siihen, mihin haluaa itse panostaa.

Jos vaikka joku toinen [saman instrumentin soittaja] niinku [koulussa] julkaisee jonkun sika siistin jutun niin sekin laittaa miettimään silleen kun kaikki on niin erilaisia soittajia niin se vahvistaa sitä omaa identiteettikäsitystä, että okei toi on siisti juttu mut

mä en haluaisi tehdä tota ja sitten jotenkin pitää vaan niinku vahvistaa sitä kuvaa, että millainen itse on ja että pysyisi siinä omalla tiellä jotenki. (Valo)

Myös Aamu kertoo, että vertailu muihin sosiaalisessa mediassa on vaikuttanut hänen tekemiseensä positiivisella tavalla. Hän kokee saaneensa rohkeutta tehdä ”omaa juttua” nähdessään toisten musisointia. Kun kaverit laittavat sosiaaliseen mediaan videoita omasta tekemisestään, tulee siitä sellainen olo, että haluaa itsekin laittaa. Aamu kertoo aina ajatelleensa, että osaa musisoida. Hän myös kokee olevansa itsevarma oman tekemisensä kanssa. Aamu kuitenkin kertoo, että nuorempana suhde vertailuun sosiaalisessa mediassa ei ole ollut niin hyvä kuin nykyään. Suhtautumalla tiedostavasti sosiaalisen median käyttöön vertailusta on kuitenkin tullut hallittavampaa.

Nykyään mulla on tosi hyvä suhde verrattuna siihen vaikka nuorempana. Se some on niin petollinen kuin ihmiset laittaa itsestään parhaimmat jutut ja just parhaimmat puolet niin sitten mä koitan aina tietoisesti ajatella sitä, että ei pitäisi verrata (...) että koittaa ottaa sen hyvän mitä muut tekee, mikä vaikka toimii hyvin somessa tai että koittaa sellaisen fiksuksen lasien kautta katsoa muita. Että näät et se tekee tolleen ja sitten siinä on miljoona näyttöä niin jotain siinä videossa on varmaan mikä ihmisiä kiinnostaa. Niin sitten tuossa mielessä mä oon koittanut jotenkin järkeistää itselleni sitä, että tä on tavallaan tätä bisnestä et tää ei liity muhun ihmisenä. (Aamu)

Suhtautuminen sosiaaliseen mediaan kaupallisena alustana on helpottanut Aamun suhtautumista vertailuun. Aamu kertoo, että hänellä on valmiiksi hyvä suhde itseensä ja hän on muutenkin kokenut riittävänsä. Hänen mukaansa negatiivinen vertailu muihin ei tuota mitään hyvää vaan hän haluaa pikemminkin keskittyä siihen, että kehittyy itse ihmisenä. Aamu käy välillä tietoisesti sosiaalisessa mediassa etsimässä muusikoita, joita on nähnyt keikoilla tai jotka keikkailevat aktiivisesti Suomessa tai Euroopassa. Hän menee tutkimaan sitä mitä he tekevät ja se onkin Aamulle tietynlaista omaa tekemistä kannustavaa vertailua.

Ilta on saanut innostusta omalle tekemiselleen vertaillaan itseään muihin sosiaalisessa mediassa. Hän on nähnyt taidokasta musisointia sosiaalisessa mediassa ja koittanut toistaa itse näkemänsä suoritteen.

(...) on kuunnellut jonkun [musisointia] ja sitten tä henkilö X on mun päässä tosi taitava henkilö ja sitten mä kuulen sen [musisoivan] siinä storyssä ja oon silleen et mäkin kokeilen ja sit kun kokeilen niin saankin vedettyä sen samalla tavalla niin sitten siitä tulee just semmonen ah vitsit, et mä oon yhtä hyvä kun toi. (Ilta)

Vertaillaessa itseä muihin ja huomatessa, että itsekkin osaa, tulee Iltalle hyvä olo itsestä. Hyvän olon kokemus vaatii kuitenkin sen, että pystyy itse suoriutumaan yhtä taidokkaasti kuin muut.

Merillä on taas hyvinkin neutraali suhtautuminen vertailuun. Hän kertoo kiinnostavansa huomiota siihen, millä tavalla muut ihmiset tekevät julkaisuja sosiaaliseen mediaan. Hän ei kuitenkaan hirveästi mieli omia julkaisujaan. Meri kokee kaikkien tekevän sosiaalista mediaa omalla tavallaan. Joistain huomaa, että he käyttävät paljon aikaa julkaisujensa visuaaliseen ilmeeseen, kun taas jotkut vaikuttavat julkaisevan mitä sattuu.

Kai se on sitten jollain tavalla vertailua kun mä oon silleen: sinä teet näin, minä en tee näin. Mutta se ei ole sellaista että mä ajattelisin itsestäni jotenkin, että mä teen nyt huonosti, että se on enemmän sellaista tarkkailua. Se on tosi neutraalia, että se ei ole silleen että tulisi tunteita välttämättä kumpaakaan suuntaan. (Meri)

Meri kertoo, että neutraali suhtautuminen sosiaaliseen mediaan ei ole kuitenkaan tullut itsestään. Se on pikemminkin määrätietoisien tunteiden työstämisen tulos.

Myös Kuu kertoo pyrkivänsä suhtautumaan vertailuun neutraalisti. Kuu tunnistaa vertailevansa lähes koko ajan, mutta se on enimmäkseen ihmisten välisten erojen toteamista. Kuu saattaa huomata jonkun olevan teknisesti taitavampi tietyssä asiassa, mutta tiedostaa itse olevansa teknisesti taitavampi toisessa asiassa. Joku tekee asiat tietyllä tyylillä ja hän tekee omallaan. Kuu ei koe vertailun poistavan kummankaan tekemisen arvokkuutta. Hän ajattelee, että taiteen tekeminen kuuluu kaikille ja liiallinen vertailu vain tappaa luovuutta. Toisinaan vertailulla on myös kannustavia vaikutuksia omaan tekemiseen.

(...) ja sitten mä oon silleen et tuossa asiassa haluan osata joskus tehdä noin hyvin kun toi tyyppi on tehnyt. Että enemmänkin silleen että just ollut vaikuttunut jostain. Ei semmoinen että voi kun mä en ole hyvä tai voi kun mä en oo toi. Vaan silleen et okei no et hei jos mä oon tässä pisteessä niin sitten ehkä vuoden päästä mä oon samassa pisteessä kuin toi. (Kuu)

Vertailu on usein positiivista ja positiivisuutta Kuu haluaa muutenkin levittää. Kuu huomaa vertailua olevan kaikkialla, mutta se miten siihen suhtautuu ja miten antaa sen määritellä itseä on hänen mukaansa omissa käsissä. Kuu kertoo kohdanneensa itseensä kohdistuvaa vertailua ja hänelle on tultu sanomaan, että ”vitsi kun mä haluaisin tehdä jotain mutta mä en ole yhtä hyvä kun sä”. Kuu kokee, että hänellä on vastuu kannustaa

muita tekemään musiikkia. Kuun mukaan musiikinteko kuuluu kaikille ja hän haluaa häivyttää epärealistisia käsityksiä siitä, että ei voisi tehdä jotain koska joku toinen on siinä pidemmällä.

Myös Sade kertoo vertailulla olevan loppujen lopuksi positiivisia vaikutuksia häneen. Joskus Sade näkee videoita, joissa itseä huomattavasti nuorempi henkilö soittaa paljon taidokkaammin kuin hän. Silloin Sade saattaa aluksi alkaa kyseenalaistamaan oman tekemisensä mielekkyyttä. Lopulta vertailu kuitenkin motivoi häntä soittamaan lisää ja kehittämään taitoaan.

Välillä siitä [vertailusta] on tullut ehkä vähän sellasia haikeita tai lannistuneita fiiliksiä, mut välillä siitä on ollut myös ihan hyötyä. Et välillä siitä on saanut inspiraatiota tai uusia ideoita. Se vähän riippuu et mihin vertaa ja miten vertaa. Esimerkiksi kattoo vaikka jonkun lähituttavan tai kaverin videoita sen keikoilta että miten ne soittaa siellä ja kattoo vaikka että ahaa näähän soittaa vähän kovemmin kun mun bändi et nää on isommilla keikkapaikoilla että pitää lähteä varmaan itekkin myymään bändiä sinne.
(Sade)

Sade kokee vertailun välillä lannistavan mutta myös kannustavan ja motivoivan itseä. Hän kokee, että vertailun kohde ja se miten vertailuun itse asennoituu vaikuttaa siitä nouseviin merkityksiin. Kaverin bändin keikkavideoita nähdessä Sade saa itsekkin motivaatiota kehittää omaa bändiä ja alkaa myymään sitä isommille keikkapaikoille.

Pérez-Torresin (2024) mukaan vertailu on merkittävässä osassa identiteetin rakentumisesta etenkin nuoruusiässä. Toisten ihmisten avulla pystyy asemoimaan itsensä osaksi yhteisöä. Vertailu voi näyttäytyä positiivisena tai negatiivisena kokemuksena riippuen suhtautumisesta vertailtavaan ja itseensä. (Pérez-Torres 2024.) Useat haastateltavista kokivat vertailun auttavan määrittämään omaa suuntaa muusikkona ja toisaalta innostavan omaa tekemistä.

4.2.6 Oman identiteetin performointi

Sosiaalinen media näyttäytyy monille haastateltavistani paikkana, jossa tuoda esiin omaa identiteettiänsä. Valo kokee näyttävänsä sosiaalisessa mediassa itsestään kuvaa itsevarmana soittajana.

Kyllä [näytän] musiikissa semmoista itsevarmaa tekemistä just kun julkaisee jonkun tosi hiotun videon (...) Niin voi olla, että siitä voi tulla semmoinen kuva että jotenkin tietää tosi paljon mitä tekee vaikka oikeasti ei tiedä yhtään. (Valo)

Valo kokee, että vaikka sosiaalisessa mediassa pystyykin näyttämään itsevarmaa puolta itsestä, ei omaa energiaa ja persoonaa pysty laittamaan kunnolla alustan asettamaan muottiin. Sitä kautta sosiaalisessa mediassa ei pysty ilmaisemaan itseä kokonaan vaan pikemminkin vain joitain puolia itsestä.

Aamu on löytänyt sosiaalisesta mediasta tilaa tuoda esiin puolia identiteetistään, joita on ollut esimerkiksi kouluympäristössä vaikeaa tuoda esiin.

[Mun koulussa] on niin semmoinen ilmapiiri jotenkin että jos sä teet jotain, että sä vaikka kutsut itseäsi, no mulla on esim et jos mä sanoisin että mä oon pianisti niin sitten se oletusarvo on, että sä oot todella todella hyvä pianisti niin sitten tavallaan mä oon kuitenkin pianisti mut en mä tee pianokeikkoja niin paljon itsessään. Mutta silleen ei se poista sitä mä osaisin soittaa pianoa, niin sitten mä koen että somessa mulla on vaikka ollut helpompi laittaa jotain missä mä soitan pianoa (...) Että siellä musta tuntuu, että se yleisö ei niin ehkä välitä, että onko se nyt niin teknisesti täydellistä ja jotenkin sillee, aina tyylin mukaista tai sillain jotenkin. Niin sitten musta tuntuu että se on ollut helpompaa somessa tuoda itsestään just tommoisista puolia esiin. (Aamu)

Aamu kokee kouluympäristön ja huippumuusikoiden yhteisönsä niin vaativaksi, että ei halua tuoda siellä esiin sivuinstrumenttiinsa liittyvää identiteettiä. Sosiaalisessa medias- sa hänellä on kuitenkin tilaa tuoda esiin omaa pianonsoittoon liittyvää identiteettiänsä. Sosiaalista mediaa Aamu kokee tekevänsä ihmisille ja ”oikealle” yleisölle oman ammat- tiyhteisönsä ulkopuolella.

Myös Kuulla on samankaltaisia kokemuksia. Hänen on ollut vaikea tuoda arkielämän yhteisöissään esiin tiettyjä puolia musiikkimaustaan. Sosiaalisessa mediassa niitä on kuitenkin pystynyt tuomaan esiin vapaammin.

Just esimerkiksi oma musiikkimaku ja tällaiset asiat mistä on kiinnostunut, niin niistä mä pidin tosi paljon matalaa profiilia. Mä oon aina ollutkin vähän semmoinen (...) että oon piilottanut ne kaikki tällaiset nörttimusajutkat ja sitten vaikka tykkään monipuolisesta musiikista esimerkiksi suomirockista tai musikaaleista ja kaikesta tällaisesta mikä on vähän silleen sosiaalisesti hyväksyttävämpää niin sitten mä oon jättänyt siitä listasta pois ne vähän nolommat jutut, joista sitten on voinut netissä ihan vaan suoraan puhua. (Kuu)

Sosiaalisessa mediassa on siis pystynyt tuomaan esiin omia kiinnostuksen kohteita, jotka ovat arkielämässä tuntuneet noloilta tai vaikeasti hyväksyttäviltä. Netissä kiinnostuksen kohteista puhuminen on tapahtunut nimimerkkien alla. Kuun mukaan hänen yhteisöidensä kulttuuri perustuukin siihen, että ihmiset tunnetaan ensisijaisesti nimimerkkien kautta. Enemmän tai vähemmän on kuitenkin tapana käyttää rinnalla myös omaa nimeä. Kuu kokee, että on tärkeää muodostaa erillinen somepersoonaa: yhtä lailla esiintyjälläkin saattaa olla oma lavapersoonansa. Kuu pitää kuitenkin tärkeänä tiedostaa milloin on esiintyjä ja milloin on oma itsensä. Somepersoonan pitää myös perustua omaan itseen ja se voi olla hyvinkin samankaltainen kuin itse. Jotkut piirteet korostuvat ja jotkut jäävät pois.

Meri kertoo käyttäneensä sosiaalista mediaa oman identiteetin esittämiseen aiemmin elämässään yläasteen ja lukion aikana. Meriä kiusattiin yläkoulussa ja sosiaalinen media oli alusta josta osoittaa, että hän ei ole sellainen millaiseksi muut ajattelevat.

Mä halusin nimenomaan osoittaa, että mä en ole semmoinen mitä ne ajattelee että mä oon. Tuli semmoinen olo, että mua laitetaan johonkin boksiin niin mä halusin jotenkin somen avulla näyttää että mä en ole semmoinen. (Meri)

Myöhemmin tullessaan lukioon uudelle paikkakunnalle Meri mietti paljon kuka on ja miten haluaa uusien ihmisten näkevän hänet. Sosiaalinen media oli yksi alusta, jossa luoda kuvaa itsestään. Tietoisien kuvien välittäminen muille ei ole kuitenkaan enää asia, mitä Meri miettii käyttäessään sosiaalista mediaa.

Sosiaalinen media antoi haastateltaville tilaa ilmaista identiteetin puolia persoonallisilla tavoilla. Kuten Partti ja Karlsen (2010) esittävät, voi sosiaalinen media helpottaa sellaisten identiteetin puolien ilmaisemista, mitkä tuntuisivat tosimaailmassa haastavilta tuoda esiin. Omasta sosiaalisen median profiilistaan voi luoda haluamansa näköisen. (Partti & Karlsen 2010.)

4.3 Sosiaalisen median asettamia haasteita musiikillisen identiteetin rakentumiselle

Sosiaalinen media ei tarjonnut haastateltavilleni pelkästään mahdollisuuksia musiikillisten identiteettien rakentumiselle. Esitän haastatteluissa esille nousseita haasteita seuraavissa alaluvuissa.

4.3.1 Lannistava vertailu sosiaalisessa mediassa

Sosiaalisessa mediassa ihmisistä voi usein välittyä kiillotettu ja epärealistinenkin kuva. Valo kertoi toisinaan lannistuvansa sosiaalisessa mediassa kohtaamastaan sisällöstä.

Kun se luo niin semmoisen jotenkin kiillotetun kuvan siitä että millainen joku tietty soittaja on, niin sitten saattaa tulla semmoinen fiilis että toi ei ikinä mokaa tai että se on aina jotenkin sika hyvä. Niin koska kaikki postaa sinne vaan niitä parhaita hetkiä niin kyllä se saattaa välillä lannistaakin. Ja jos on vaikka kilpailullisia ihmissuhteita joidenkin kanssa ja sitten ne julkaisee tosi paljon. Niin sitten siitä saattaa tulla semmoinen kilpailullinen fiilis, että nyt munkin pitää. Ja kun sitä ei oikein voi valita, että milloin vastaanottaa sen kontentin. (Valo)

Toisten parhaiden hetkien näkeminen voi lannistaa ja luoda myös kilpailua muusikoiden välille. Lisäksi Valo mainitsee, että sosiaalisessa mediassa ollessaan ei voi valita, milloin vastaanottaa mitään sisältöä. Heikkona hetkenä tietty sisältö voi herättää dramaattisempia tunteita kuin parempana päivänä. Valo kertoo esimerkiksi nähneensä samanikäisen soittajan mainostavan isoa esiintymistä. Se voi herättää ajatuksia siitä, että pitäisi itsekkin olla jo yhtä menestynyt. Valo kokee joskus lannistuvansa toisten saavutuksista, mutta ei kuitenkaan koe esimerkiksi toisten muusikoiden taitavuuden lannistavan häntä. Valo kertoo, että mitä lähempänä ihminen on, sitä enemmän saattaa herätä lannistavaa vertailua.

Vaikka että onko se suomalainen ja onko se samoissa piireissä niin ehkä se herättää vielä enemmän vertailua kuin että se olisi vaikka joku jenkki joka tekee siellä omaa musaa. Mutta kyllä saattaa tulla semmoisia ajatuksia että jos on samanikäinen tyyppi jossain ulkomaillakin, joka on paljon pidemmällä uralla kuin itse on, niin sitten saattaa kyseenalaistaa sitä mitä tekee (...) välillä se voi kyllä just lannistaa ja tulee semmoinen että its too late. (Valo)

Vertailu voi välillä lannistaa ja saada Valon kyseenalaistamaan omaa tekemistään. Lisäksi vertailu samanikäisiin muusikoihin voi herättää ajatuksia siitä, että oma ura ei ole tarpeeksi pitkällä. Myös Ilta kertoo kokevansa lannistavaa vertailua sosiaalisessa mediassa todella paljon.

Ehkä just se eka ajatus mikä yleensä tulee [vertailusta] on se et haluaisi olla parempi. Että kokee et on huonompi kun muut. Niin ehkä se on eka ajatus. (Ilta)

Ilta kertoo, että ensimmäiseksi vertailusta tulee mieleen ajatus siitä, että on huonompi kun muut. Muihin vertailu aiheuttaa tarpeen kehittää itseään paremmaksi sen takia, ettei olisi muita huonompi. Ilta kertoo myös, että hänen sosiaalisessa mediassa näkemistään videoista voi tulla kateellinen olo. Välillä Ilta voi nähdä jonkun tekevän asioita, mitä ei itse vielä osaa. Hän kuitenkin haluaisi kovasti pystyä samaan. Lisäksi Ilta mainitsee kouluympäristön vaikutuksen. Koulussa on tiivis yhteisö ja kaikki ovat todella taitavia, joka altistaa vertailemaan itseä ympäröivään yhteisöön. Kun näkee taitavien omassa koulussa olevien muusikoiden sisältöä sosiaalisessa mediassa, voi Iltalle tulla kateellinen olo. Lisäksi sosiaalisessa mediassa voi nähdä loputtomasti virtuoottisia musiikillisia suorituksia. Ilta kertoo, että vertailu tällaiseen materiaaliin on vaikuttanut painostavasti hänen musiikilliseen tekemiseensä.

Mä palaan itseeni noin puolitoista vuotta sitten, koska silloin tää oli iso puheenaihe itellä. Just sellanen tosi voimakas vertailu vaikutti paljolti myöskin siihen että ne treenaustilanteet itellä oli tosi painostavia itseäni kohtaan, että mun täytyy olla tolla tasolla missä noi muutkin on. Ja sitten meitä taitavampien muusikoiden videot (...), niin oon huomannu että silloin ne videot ei ollu enää inspiroivia vaan ne oli enemmänkin tavoitteita, että mä haluan olla vielä parempi kun noi. Noi laulajat miten ne on laulanu noissa videoissa niin ne on ikään kuin kääntäny puolensa ja sit ne on ollu enemmänkin sellasia et mun täytyy osata toi, et mun täytyy olla parempi. (Ilta)

Ilta kokee, että omista harjoittelutilanteista tuli todella painostavia hänen sosiaalisessa mediassa näkemänsä sisällön myötä. Virtuottiset musiikilliset suoritukset muodostuivat tavoitteeksi, joka pitää saavuttaa kokeakseen olevansa tarpeeksi hyvä. Ilta kertoo, että oma suhtautuminen vertailuun ja kateuteen on kuitenkin selvästi parantunut viimeisten vuosien aikana. Tällä hetkellä kyseiset tunteet ovat enää hyvin pieniä. Ilta on luopunut joistain sosiaalisen median alustoista ja tietoisesti lopettanut joidenkin kateutta aiheuttaneiden tilien seuraamisen. Lisäksi Ilta mainitsee, että hänen oma henkinen kasvunsa ja sen myötä taito käsitellä omaa kateuden tunnetta ovat auttaneet paremman suh-

teen luomisessa vertailuun. Ilta on myös alkanut ajattelemaan, ettei hänellä ole kiire mihinkään. Hänellä ei ole enää yhtä suurta tarvetta näyttää muille, että olisi heitä parempi.

Meri kertoo, että ei ole varsinaisesti lannistunut näkemästään sisällöstä sosiaalisessa mediassa. Hän kuitenkin tunnistaa joinain päivinä ja hetkinä ohittavansa videot, joissa joku musisoi erityisen hienosti. Meri uskoo sen johtuvan siitä, ettei halua verrata videossa olevaa musisointia itseensä.

Kyllä mulla joskus on kapasiteettia ja joskus mä tykkään nähdä sitä kun ihmiset tekee tosi hienoja juttuja, mutta mä oon kyllä huomannut tän että helposti jos mä näen että joku tekee jotain hienoa niin sitten mä en katso sitä. (Meri)

Tämä pätee erityisesti tuntemattomiin. Meri kertoo, että tuttujen julkaisut tulee kyllä katsottua. Kun tuntee sosiaalisessa mediassa kohtaamansa muusikot henkilökohtaisesti, ei tule voimakasta vertailua tai ajatuksia vaikkapa siitä että ei voisi ikinä olla yhtä hyvä. Tuntemattomien kohdalla taitava sisältö tulee kuitenkin helposti ohitettua.

Kuu on myös kokenut lannistumista sosiaalisessa mediassa, vaikkakin hän haluaisi ajatella ettei sitä tapahtuisi. Välillä samanikäisen tai nuoremman muusikon taidokas musisointi voi kuitenkin saada kyseenalaistamaan oman elämän suuntaa. Kuu on koitannut omaksua armeliaampaa asennetta itseä kohtaan. Joku muusikko on saattanut keskittyä yhteen tiettyyn asiaan, kun taas Kuun aika on mennyt moniin erilaisiin asioihin. Kuu kokee välillä epävarmuutta oman musiikkigenrensä marginaalisuudesta ja siitä, että sosiaalisessa mediassa näkee kavereiden tekevän maksettuja keikkoja suosittoman musiikin parissa.

Mä näen mun kavereita somessa tekemässä ihan rahallisia keikkoja jossain baareissa ja pikkufestareilla. Ja sitten siinä kun itse tekee kuitenkin sitä musaa mut se ei ole semmoista musaa millä olisi paikkaa just näissä paikoissa, että se paikka on enemmän ehkä siellä somessa ja fanitapahtumissa mikä meidän tässä musaskenessä ei tuota leipää pöytään niin sitten siinä tulee semmoinen että no käytätkö mä mun aikaa ja resursseja järkeviin asioihin. (Kuu)

Kuu kokee, että toimii kuitenkin enimmäkseen inspiraatio ja intohimo edellä. Loppujen lopuksi pieni lannistuminen ei estä omaa musiikin tekemistä. Se vain hidastaa sitä ja tuo epävarmuuksia.

Pérez-Torres (2024) esittää ajatuksen verkossa olevasta yleisöstä, joka saa sosiaalisessa mediassa ihmiset painottamaan positiivisia puolia itsestään, joka taas johtaa kiiltokuvamaiseen itsensä esittämiseen. Sosiaalisen median yleisö saa kokemaan, että omaa tekemistä arvostellaan jatkuvasti. Nuoret siis päätyvät digitaalisissa ympäristöissä antamaan itsestään mahdollisimman tavoiteltavan vaikutelman. (Pérez-Torres 2024.) Osa haastateltavista kertoo kiiltokuvamaisen sisällön lannistavan itseä.

4.3.2 Sosiaalisten tarkoitusperien epäselvyys

Meri kertoo huomaavansa, että sosiaalisessa mediassa pienet asiat saattavat saada suuria merkityksiä. Hän saattaa asettaa helposti merkityksiä sille, jos joku ei reagoi hänen julkaisuunsa tai jaa sitä eteenpäin. Erityisesti se tulee ilmi tilanteissa, joissa on itse jakanut toisen sisältöä, mutta vastavuoroisuutta ei olekaan. Kyseessä ei välttämättä ole provo-soiva tai tarkoituksellinen ele, mutta muiden tarkoitusperiä on vaikea tietää. Sekin saattaa saada merkityksiä, että ystävä jakaa toisen julkaisun, mutta ei hänen julkaisuunsa. Meri kertoo tiedostavansa, että saattaa ottaa henkilökohtaisesti asioita, joissa ei välttämättä ole mitään henkilökohtaista. Sellaisista hetkistä voi kuitenkin tulla ulkopuolisuuden kokemuksia ja joskus kokemus siitä, ettei ole tarpeeksi hyvä. Lisäksi Meri saattaa alkaa kyseenalaistamaan, onko kyseinen henkilö niin hyvä ystävä, millaiseksi on tämän kuvitellut.

Mulle on joskus tullut vähän paha mieli jos mulla on ollut hyviä ystäviä jotka ei ole jakanut jotain (...) nimenomaan siis jos julkaisee biisin niin on tullut paha mieli jos joku kaveri ei jaa sitä, ei nyt kuka tahansa, mutta nimenomaan ystävät. Niin siitä voi tulla vähän sellaisia ulkopuolisuuden tunteita. (Meri)

Meri kertoo myös miettineensä paljon kommentoinnin ja tykkäysten merkitystä Instagramissa. Hän pohtii, miten paljon painoarvoa voi antaa sille, että joku reagoi julkaisuun, koska se ei kuitenkaan käytännössä välttämättä tarkoita yhtään mitään. Jotkut ihmiset saattavat reagoida julkaisuihin täysin refleksinomaisesti, kun taas jotkut saattavat oikeasti välittää niistä.

Myös Valo kokee sosiaalisen median sosiaalisesti epäselväksi paikaksi. Hän kertoo hämmentyvänsä kiillotetusta kuvasta, jota monet ihmiset välittävät elämistään sosiaalisessa mediassa. Lisäksi hän pohtii yhteisöllisyyttä sosiaalisessa mediassa. Valon mieles-

tä muusikoiden yhteisö on siellä epämääräinen ja hän kokee, että tietyllä tavalla kukaan ei kuulu siihen oikeasti.

Voi olla, että tavallaan kun on se muusikoiden yhteisö somessa, niin voi olla että tavallaan kukaan ei kuulu siihen oikeasti, että se on vaan siellä somessa semmoinen kupla ja sitten en mä tiedä voiko siihen päästä edes sisälle mitenkään syvästi tai jotenkin kun se on vaan siellä somessa just. (...) Niin ja kun se yhteisö on niin epämääräinen, että ketä siihen sitten oikeasti kuuluu ja mikä se on jotenkin. Ja sitten kanssa kun näkee liveinä niitä tyyppejä niin en mä tiedä. Jotenkin. Ehkä jos olisi jotain tyyppejä, jotka ei ole nähnyt ikinä liveinä ja sitten se olisi se yhteisö, niin ehkä se olisi eri tunne. (Valo)

Valo kertoo, että pystyy oikeassa elämässä olemaan enemmän oma itsensä. Yhteisö sosiaalisessa mediassa tuntuu epäselvältä. Valo kuitenkin uskoo, että yhteisö voisi tuntua erilaiselta jos ei tuntisi ihmisiä oikeasta elämästä.

Sosiaalisessa mediassa tarkoitusperät näyttäytyvät Valolle ja Merille epäselvinä. Sosiaalisessa mediassa tulevat reaktiot voivat saada suuriakin merkityksiä. Kuten Pérez-Torres (2024) esittää, voi etenkin nuoruusiässä asettaa paljon painoarvoa tykkäysten ja kommenttien muodossa saatavalle hyväksynnälle (Pérez-Torres 2024).

4.3.3 Paine käyttää sosiaalista mediaa

Jonkinlainen paine käyttää sosiaalista mediaa nousee esiin monista vastauksista. Meri kertoo käyttävänsä sosiaalista mediaa lähinnä omien projektinsa mainostamiseen ja kokee, että sitä on muusikkona myös tehtävä: ”Musan promoamiseen sitä [Instagramia] kyllä pitää käyttää ihan helvetisti.” Hän julkaisee harvoin sisältöä omasta tekemisestään ja toivoo, että ihmiset tulisivat mielummin katsomaan häntä keikoille. Meri kertoo, että ei koe kauhean luontaiseksi oman tekemisensä kuvaamista. Hän myös pohtii sitä, kuinka paljosta sosiaalisessa mediassa olevat seuraajat jäävät paitsi, kun he eivät ole tavanneet häntä oikeasti. Meristä tuntuu, että hänen persoonansa, tarkoituksensa ja ajatuksensa eivät mahdu sosiaalisen median asettamiin raameihin.

Niin sitten musta tuntuu että postaamisessa mulla on nimenomaan enemmän se ongelma että vetääkö se mut johonkin boksiin mitä kautta ihmiset näkee mut. Ja se on ehkä ahdistavampaa just nimenomaan ajatella, että mä olisin mun somen perusteella jonkunlainen, koska se ei ole mun tarkoitus. (Meri)

Meri kertoo, että albumin julkaisua on kuitenkin pitänyt promota todella paljon sosiaalisissa medioissa. Hän kertoo tehneensä viimeisten viikkojen aikana julkaisuja lähes päivittäin eri alustoihin. Meri huomaa, että jää helposti sosiaaliseen mediaan seuraamaan ja odottelemaan ihmisten reaktioita. Päivittäisen käytön myötä sosiaalisen median käytöstä on tullut hänen mukaansa addiktio: tykkäyksistä ja kommenteista tulevia hyvän olon tunteita alkaa haluta lisää. Meri kertoo, että jos päivän aikana esimerkiksi bussimatkoilla tai muilla tauoilla käyttää sosiaalista mediaa, tulee siitä todella hektinen olo. Sosiaalista mediaa on silti Merin mielestä tarpeen käyttää, jos haluaa mainostaa omaa bändiänsä tehokkaasti.

Myös Valo kokee, että ammattimuusikoiden on nykyään tarpeen olla läsnä sosiaalisessa mediassa.

Se on jotenkin silleen nykyään, et jos haluaa keikkoja niin keikkamyymä menee usein ekana kattoo somet. Ja että se on semmoinen melkein tärkeämpi kuin oma spotify tili suunnilleen että paljon sulla on seuraajia ja millaisia videoita tekee, niin se on kyllä iso juttu. Ja kans se vaikka että kun aiemmin some on ollut semmoinen kavereiden hauskanpitoalusta ja sitten yhtäkkiä siitä onkin tullut semmoinen uranluomistyöväline niin sitten sekin muutos on jännä juttu. (Valo)

Valo kertoo, että sosiaalisen median tilit ovat tärkeitä muusikoiden uralle. Hänen mukaansa keikkamyymät menevät usein ensimmäiseksi katsomaan sosiaalisen median alustat. Myös sosiaalisen median muuttuminen kavereiden välisestä hauskanpitoalustasta ammattiuran työvälineeksi aiheuttaa hämmennystä.

Koulussakin sanotaan, että Instagram on teidän tärkein kanava jotenkin semmoisen oman, en mä tiedä onko se niinku brändi, mutta kuitenkin oman itsensä promoamiseen ja semmoiseen, että luo itsestään semmoisen kuvan, että on tosi jotenki ahkera ja ammattimainen ja tietää mitä tekee. (Valo)

Valon mukaan sosiaalisen median merkitys itsensä mainostamisessa tiedostetaan hänen oppilaitoksessa asti. Valon vastauksista nousee esiin kokemus siitä, että oman muusikkouden mainostamiseen ja ammattimaisen kuvan luomiseen sosiaalista mediaa on nykypäivänä tarpeen käyttää.

Ilta kertoo, että on aina halunnut julkaista sisältöä omasta musiikillisesta urastaan sosiaaliseen mediaan tai muuten jakaa elämäänsä sinne. Hänellä on kuitenkin todella iso

kynnys tehdä niin. Kasvotusten on helpompi puhua asioista, kun taas sosiaalisessa mediassa julkaiseminen tuntuu liikaa itsensä tyrkyttämiseltä.

Se tuntuu isolta kynnykseltä, koska... Nyt tullaan tähän sanaan tyrkyttäminen, itsensä tyrkyttäminen. Se tuntuu jotenkin hirveeltä. Tuntuu että jos jakaa omia saavutuksia tai omia kokemuksia niin se tuntuu muiden tilan ottamiselta. Tuntuu että mä tyrkytän itteeni et hei kattokaa mua. Et mulle tulee automaattisesti semmonen, et mä haluan olla nöyrä. Mä en halua liikaa näyttää itsestäni koska se näyttää ylimieliseltä muille. Niin ehkä just se tulee automaattisesti aina ja sitten mä oon sillee äh en mä viitti postata mitään vaikka haluis niin joo. Tai tuntuu että pitäis tehdä jotain ainutlaatuista, jotain semmosta mitä muut ei oo tehnyt. (Ilta)

Ilta kertoo, että on kyllä sosiaalinen kasvotusten. Etenkin kahdestaan tai pienissä ryhmissä hän tykkääkin puhua elämästään ja saavutuksistaan. Isommassa ryhmässä tulee kuitenkin helposti itsekäs olo, eikä hän halua ottaa toisten tilaa puhumalla omista saavutuksistaan. Siten myös sosiaalinen media tuntuu Iltasta vaikealta paikalta tuoda esiin itseään, vaikka haluaisikin.

Kuten Rikka (2025) esittää, on sosiaalinen media nykypäivänä oleellinen alusta musiikin markkinoinnille. Itsenäisille artisteille ja muusikoille sosiaalisen median alustat mahdollistavat oman taiteen mainostamisen ilmaiseksi. Sisällön tuottamisen tahdin on kuitenkin oltava nopeaa, sillä kilpailu huomiosta sosiaalisessa mediassa on kovaa. (Rikka 2025, 41–50.) Haastateltavat tunnistavat tarpeen käyttää sosiaalista mediaa tuodakseen esiin omaa ”brändiänsä”. Merin vastauksista käy kuitenkin ilmi, ettei hän haluaisi käyttää sosiaalista mediaa niin paljoa ellei se olisi niin tärkeää oman bändin markkinoinnin kannalta. Myös Valo kokee oman muusikkoudensa mainostamisen tärkeäksi sosiaalisessa mediassa.

4.3.4 Lannistava kommentointi ja syrjintä sosiaalisessa mediassa

Kaksi haastateltavistani kertoi kohdanneensa lannistavaa kommentointia ja syrjintää sosiaalisessa mediassa. Kuu kertoo saaneensa julkaisuihinsa ikäviä kommentteja. Kuun mukaan erityisesti TikTok on alustana sellainen, että sisällön päätyminen kohderyhmän ulkopuolelle on helposti mahdollista. Nähdäkseen videon esimerkiksi YouTubessa, pitää se ensin klikata auki ja olla siitä edes vähän kiinnostunut. TikTok sen sijaan syöttää videot suoraan käyttäjien eteen, eikä niitä voi valita ennalta. Kuu julkaisi TikTokiin

videon bändinsä esiintymisestä animetapahtumassa ja se oli alkanut levitä ihmisille, joilla ei välttämättä ollut käsitystä harrastuskulttuurista tai siihen kuuluvasta musiikista. Videolle alkoi tulla huomattavia määriä tölkeitä kommentteja ja lopulta Kuu päätti piilottaa videon vain kavereidensa katsottavaksi.

Sitten sinne tuli huomattava määrä semmoisia, että noloa, cringeä. Ja tiktok-kommenttien osaa olla aika semmoisia suoraan vaan tölkeitä. Mä koin että on vaan mukavampi että mä filtteröin sen sitten niiltä vaan suoraan pois. Mutta oli kyllä ihan kiinnostava kokemus että just kun aluksi aattelee, että no ei tässä ole mitään, mutta sitten se alkoikin tuntuu enemmän pahalta. (Kuu)

Kuulla oli kuitenkin vahva yhteisö ympärillä, johon tukeutua. Sen avulla Kuu koki, ettei yhden videon leviäminen väärässä ympäristössä lopulta haitannut. Animeharrastajat ovat Kuun mukaan aina olleet ”ernuja” (erilaisia nuoria), ja animepiireissä onkin josain määrin totuttu vastaavanlaiseen kohteluun. Vaikka Kuu on saanut videoilleen negatiivisia kommentteja, esimerkiksi ”mitä ihmettä hyi jotain suomenkielisiä käännöskovereita”, on se kuitenkin pieni osa suhteessa kaikkeen hänen saamaansa positiiviseen palautteeseen.

Myös Sade kertoo kohdanneensa sosiaalisessa mediassa vähättelevää ja syrjivää käytöstä muita kohtaan.

Oon mä itse huomannut et tietyissä musapiireissä muun musan tai muun artistin digigareita ainoastaan syrjitään ja haukutaan ja lannistetaan tälleen, mut se ei oo muhun itseän pätenyt.

Sade on huomannut ilmiön olevan läsnä tietyissä sosiaalisen median musiikkipiireissä. Hän ei ole kuitenkaan itse joutunut lannistavan kommentoinnin tai syrjinnän kohteeksi sosiaalisessa mediassa.

Smith, Leonis & Anandavalli (2021) tuovat esiin sosiaalisen median käyttöön liittyviä huolenaiheita. Syrjintä ja kiusaaminen ovat heidän mukaansa varteenotettavia haasteita sosiaalisessa mediassa. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021, lopputulokset.) Kuu ja Sade kertovatkin kohdanneensa syrjintää tai kiusaamista sosiaalisen median alustoilla.

4.4 Muita esille nousevia teemoja

Esiin nousi myös teemoja, joita on hankala luokitella mahdollisuuksiksi tai haasteiksi musiikillisen identiteetin rakentumiselle. Vastauksista tulee ilmi ristiriitaiset ajatukset sosiaalisen median käytöstä. Suurin osa haastateltavista kertoo haluavansa vähentää sosiaalisen median käyttöä, mutta kokee siinä olevan myös hyviä puolia. Aamu kertoo, että pärjäisi vähemmällä sosiaalisen median käytöllä ja hän kokee ottavansa paineita omasta tekemisestään sosiaalisen median takia.

Välillä tuntuu, että se vie päivästä aikaa ja tekee itselle vaan semmoisen olon, että jotenkin kuormittuu ja väsy ja että siihen on tuhannut aikaa. Että olisiko pitänyt tehdä hommia, että tuntuu että se on enemmän haitaksi. Ja sitten välillä tuntuu että kun on hyvä päivä ja on sosiaalinen ja sitten on somessa ja tulee hyvää palautetta ja näin niin sitten se tuntuu hyvältä jutulta. (Aamu)

Aamu kertoo, että välillä nähtyään muiden tekemistä sosiaalisessa mediassa voi tulla sellainen olo, että on tuhannut aikaa. Hän voi kokea, ettei ole ollut tarpeeksi tuottelias ja että sosiaalinen media haittaa hänen elämäänsä. Kokemus sosiaalisen median käytämisestä riippuu kuitenkin päivästä. Vaikka toisinaan sosiaalisen median kokee kuormittavaksi, voi sieltä saatu hyvä palaute saada sen käytön tuntumaan hyvältä asialta.

Meri kokee Instagramin ja TikTokin olevan vaikeita sosiaalisen median alustoja. Ne ovat hänen mukaansa todella tärkeitä paikkoja oman musiikin mainostamiselle, mutta lyhyiden ja koukuttavien videoiden takia sovelluksiin jää kuitenkin helposti roikkumaan.

Siitä [Instagramista] on vähän tullut silleen vaikea, koska huomaa että siellä sitten jää kättelee. Siellä on samalla tavalla kuin Tiktokissakin se sama reels-toiminto niin sinne jää roikkuu tosi helposti. Niin se on ollut vähän se että haluaisi pois jotenkin sieltä sen. Tai niin että mä mielellään olisin poissa Instagramista, mutta se on oikeastaan ainoa paikka missä pystyy silleen promoamaan vaikka musahommia.

Meri pyrkii välttämään sosiaalisen median käyttöä ja etenkin lyhyiden videoiden katselua, sillä ne pitävät kehon aktiivisena ja saavat aikaan hektisen olon. Sosiaalista mediaa on kuitenkin käytettävä oman musiikin mainostamiseen. Myös Sade kyseenalaistaa omaa sosiaalisen median käyttöään.

Somehan on ihan mahtava työkalu moneenkin asiaan, esimerkiksi just kattoo jotain videotutoriaaleja musiikkiin liittyen tai musiikkiteoriavideoita. Kaikkea mukavaahan sieltä löytyy, mutta kun siihen uppoutuu niin helposti niin tulee vähän sellanen ristiriita. Että välillä tulee ajateltua että kannattaisko mun poistaa nää kokonaan, et onks nää niikun oikeesti haitaksi. (Sade)

Sade käyttää sosiaalista mediaa apuna musiikin opettelussa, mutta uppoutuu sinne helposti. Hän kokee sosiaalisen median käyttönsä ristiriitaiseksi ja pohtii, aiheuttaako se haittaa hänelle.

Ilta kertoo, että hänen sosiaalisen median käyttönsä on enimmäkseen passiivista. Hän ei juurikaan kommentoi muiden julkaisuja. Sen sijaan esimerkiksi tykkäilyyn on paljon pienempi kynnyks. Ilta kuvaa sosiaalisen median käyttönsä olevan enimmäkseen videoiden katselua. Hän ei näiden syiden takia koe voivansa sanoa saaneensa kannustusta sosiaalisesta mediasta

Vaikee sanoa [olenko saanut kannustusta] koska en postaile tai mä en näytä muille mun musiikillista uraa somessa. Niin mun on vaikee sanoa että mä oisin saanu kannustusta mutta enemmänkin se kannustus tulee sitten varsinaisesta vuorovaikutuksesta sitten. (Ilta)

Ilta saa kannustusta tekemiselleen kasvokkaisesta vuorovaikutuksesta, mutta sosiaalisesta mediasta sitä ei tule. Ilta ei myöskään koe esimerkiksi Instagramin kaltaista sosiaalista mediaa erityisen yhteisölliseksi alustaksi.

En mä koe ehkä sellasta sosiaalista mediaa mikä Instagramissa on, et se on mitenkään semmonen yhteisöllistävä alusta tai mä ainakin koen niin. Tai mulle se on tosi niinku objektiivinen asia se Instagram et siellä nyt on videoita ja sitten mä katon niitä, et joo en ehkä oo tuntenu yhteisöllisyyttä kyllä. (Ilta)

Instagram on Iltalle lähinnä alusta passiiviselle videoiden katselulle ja tykkäilylle, eikä niinkään vuorovaikuttamiselle toisten käyttäjien kanssa. Kuten Smith, Leonis ja Anandavalli (2021) tuovat esiin, voi sosiaalisen median käyttäjän oma motivaatio olla tärkeä tekijä sosiaalisesta mediasta saatavien kokemusten laadulle. Passiivinen läsnäolo sosiaalisessa mediassa ei siten välttämättä tuota yhteenkuuluvuuden kokemusta. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.)

4.5 Tulosten yhteenvetoa

Aineistoni perusteella sosiaalinen media näyttäytyy samanaikaisesti sekä mahdollisuuksia tarjoavana että haasteita asettavana ympäristönä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle. Vaikka haastattelukysymykset on laadittu siten, että ne antavat tasapuolisesti tilaa sekä positiivisten että negatiivisten kokemusten ilmaisulle, suurin osa haastateltavien kokemuksista on myönteisiä.

Suurin osa haastateltavista kokee saaneensa sosiaalisen median kautta kannustusta omaan musiikilliseen tekemiseensä. Useat tuovat esiin sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia itsensä ilmaisemisessa ja haluamansa muusikkokuvan rakentamisessa. Joillekin alusta tarjoaa tilaa ilmaista sellaisia identiteetin tai muusikkouden puolia, joiden esiin tuominen tosimaailmassa koetaan hankalaksi. Kuten Partti ja Karlson (2010) esittävät, voi sosiaalinen media helpottaa identiteetin eri puolien ilmaisemista (Partti & Karlson 2010). Toisille sosiaalisen median yhteisöt näyttäytyväkin tosimaailmaa turvallisempina tiloina olla oma itsensä. Kuten Ellison, Steinfield ja Lampe (2007) esittävät, voi sosiaalinen media helpottaa ihmisiä pääsemään joidenkin sosiaalisten esteiden yli (Ellison, Steinfield & Lampe 2007). Myös vertailu toisiin muusikoihin näyttäytyy haastateltaville pääosin rakentavana ja motivoivana tekijänä, joka suuntaa omaa tekemistä positiivisella tavalla.

Aineistosta nousee esiin kuitenkin myös haasteita. Yksi haastateltavista kertoo, että vertailu muihin muusikoihin on johtanut ankaraan suhtautumiseen omaa tekemistä kohtaan, mikä ilmee esimerkiksi riittämättömyyden tunteina ja paineina harjoittelutilanteissa. Kuten Yu ja Qin (2023) tuovat esiin, voi sosiaalisessa mediassa esitetyt ihanteelliset ja epärealistiset identiteetit luoda paineita täyttää sosiaalisia odotuksia. Vertailu voi lopulta johtaa riittämättömyyden kokemiseen. (Yu & Qin 2023, 27.) Useat haastateltavat kuvaavat sosiaalista mediaa myös sosiaalisesti epäselväksi ympäristöksi, jossa toisten käyttäytymisen ja tarkoitusperien tulkinta koetaan vaikeaksi. Tämä johtaa epävarmuuteen toisten tarkoitusperistä ja omien tulkintojen korostumiseen epäselvissä vuorovaikutustilanteissa.

Lisäksi moni haastateltava tuo esiin ristiriitaisia tunteita liittyen sosiaalisen median käyttöön: vaikka halu vähentää käyttöä on olemassa, alusta koetaan ammatillisen näkyvyyden ja itsensä markkinoimisen kannalta niin merkitykselliseksi, että sen käyttö

koetaan tarpeelliseksi. Kaksi haastateltavista kertoo myös kohdanneensa sosiaalisessa mediassa negatiivista kommentointia ja syrjintää.

5 Pohdinta

Tässä luvussa pohdin tutkielmani aineistosta esiin nousseiden ilmiöiden suhdetta tutkimuskirjallisuudessa esiintyviin teemoihin. Esitän johtopäätöksiä sosiaalisen median rooleista nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Lopuksi pohdin tutkimukseni luotettavuutta ja esitän tutkimukseni aikana heränneitä ideoita tulevalle tutkimukselle.

5.1 Johtopäätökset

Tutkimuksessani halusin selvittää sosiaalisen median rooleja nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa. Haastattelin kuutta 18–23-vuotiasta, jotka kaikki käyttivät sosiaalisen median alustoja. Tutkimuskysymykseni ja sen alakysymykset muotoutuivat seuraaviksi:

Miten sosiaalisen median käyttö on yhteydessä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiseen?

1. Millaisia mahdollisuuksia sosiaalinen media tarjoaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle?
2. Millaisia haasteita sosiaalinen media asettaa nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle?

Aineistosta nousi esiin karkea jaottelu mahdollisuuksiin ja haasteisiin, joita sosiaalisen median käyttö voi luoda musiikillisen identiteetin rakentumiselle. Suhteutan tuloksia tutkimuskirjallisuuteen ja esitän sen perusteella johtopäätöksiä seuraavissa alaluvuissa.

5.1.1 Sosiaalisen median mahdollisuuksia nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle

Identiteetin käsitteeseen liittyy perustavanlaatuisesti kokemus kuulumisesta johonkin. Sosiaaliset suhteet muovaavat ja määrittävät merkittävästi yksilön identiteetin kehittymistä. (Kastner 2020; Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007, 15.) Sosiaalinen media tarjosi monille haastateltavistani tilan, jossa he voivat pitää yhteyttä kavereihin, kollegoihin tai

muihin samasta aiheesta kiinnostuneisiin ihmisiin. Vastauksissa esiintyi ajatus sosiaalisessa mediassa olevista ammatillisista ja sosiaalisista verkostoista, joissa seurataan ja kannustetaan toisia. Kommunikointi kavereiden kanssa ja kuulumisten seuraaminen olivat myös aineistosta esiin nousevia teemoja. Joillekin haastateltavistani sosiaalisen median yhteisöt olivat erityisen tärkeitä. Yksi haastateltavista koki sosiaalisen median olevan keskeinen osa omaa sosiaalista todellisuuttansa. Sosiaalisesta mediasta löytyi yhteisö, yleisö ja julkaisualusta omalle musiikille, jolle ei ollut muuten kysyntää musiikkikentällä. Sosiaalinen media oli pääasiallinen tapa pitää yhteyttä kavereihin. Lisäksi sama haastateltava kertoi nousseensa yhteisössään tunnetuksi tekijäksi ja monien tunteeksi ”musatyypiksi”. Sosiaalisessa mediassa voidaan näiden vastausten perusteella nähdä olevan yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä, joka tukee osaltaan nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin kehittymistä. Tässä tapauksessa sosiaalinen media on ollut todella tärkeä alusta oman yhteisön löytämiselle.

Nykypäivänä sosiaalinen media on nuorille tärkeä alusta, jossa rakentaa ja tutkia omaa identiteettiä. Sosiaalinen media on tila, jossa voi myös saada vertaisiltaan kannustusta. Se osaltaan validoi yksilön tekemiä identiteettivalintoja. (Raiziene, Erentaite, Pakalniskiene, Grigutyte & Crocetti 2021; Yu & Qin 2023, 27.) Myös haastatteluissani kävi ilmi, että sosiaalisen median kautta on mahdollista saada kannustusta omalle tekemiselle, joka siten validoi tehtyjä identiteettivalintoja. Oman musiikillisen tekemisen jakaminen mahdollistaa positiivisen palautteen saamisen, joka osaltaan voi luoda merkitystä omalle tekemiselle. Yksinäinen harjoittelu sai merkitystä kuukausia kestäneen treenin lopputuloksen jakamisesta sosiaaliseen mediaan. Soitto-opettajilta julkaisuun tulleet kehu antoivat vahvistusta sille, että on muusikkona menossa oikeaan suuntaan. Sosiaalinen media mahdollistaa myös palautteen saamisen ympäri maailmaa. Kuten Auh ja Walker (2017) esittivät, digitaalisten laitteiden ja virtuaalisten kohtaamispaikkojen yleistymisen ovat luoneet musiikillisten identiteettien kehittymiselle uusia globaaleja mahdollisuuksia (Auh ja Walker 2017, 804). Yksi haastateltavista sai sosiaalisen median kautta yhteydenoton tuntemattomalta ihmiseltä Espanjasta. Tämä kehui hänen julkaisemaansa kappaletta ja pyysi nuottia, sillä halusi itsekin laulaa sitä. Tämä yhteydenotto näyttäytyi merkityksellisenä eleenä, joka validoi omaa tekemistä. Oma tekeminen oli oikeasti vaikuttanut johonkin toiseen. Sosiaalinen media mahdollisti

spontaanin yhteydenoton toiselle puolelle maailmaa täysin tuntemattomaan ihmiseen, jolla on sama mielenkiinnon kohde.

Rikka (2025) esittää sosiaalisen median olevan nykyään erittäin suuressa roolissa uran markkinoinnissa musiikkialalla (Rikka 2025, 40). Samankaltaisia huomioita nousi esiin aineistostani. Monet haastateltavistani esittelivät aktiivisesti omaa musiikillista uraansa sosiaalisessa mediassa. Transkriptiovideot, keikkojen mainostaminen ja oman musiikin jakaminen olivat esille nousseita tapoja tuoda esiin omaa uraa sosiaalisessa mediassa. Läsäolo sosiaalisessa mediassa toi mukanaan myös työtarjouksia. Yksi haastateltavistani kertoi saaneensa sosiaalisen median kautta keikkoja julkaistuaan sinne soittovideoita.

Sosiaalisessa mediassa voi seurata oman mielenkiinnon kohteeseen liittyviä tilejä. Identiteetti rakentuu sosiaalisissa suhteissa, ja etenkin nuorille on tyypillistä vertailla itseään muihin ja hakea yhteisöiltään rohkaisua ja inspiraatiota identiteetilleen. (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007; Yu & Qin 2023.) Monista haastateltavieni vastauksista nousi esiin inspiroituminen muista sosiaalisessa mediassa. Joillekin inspiraatiota tuli heidän ihailemiltaan muusikoilta konkreettisten treenivinkkien ja vaikutteiden muodossa. Toiset taas kokivat inspiroituneensa keskittymään ”omaan juttuun” nähdessään muidenkin tekemän musiikkia tavallaan. Osa kertoi inspiroivien roolimallien olleen erityisen tärkeitä nuorempana. Kuten Pérez-Torres (2024) esittää, yksi tutkimuskirjallisuudesta esiin nouseva ilmiö liittyen identiteetin rakentumiseen nykypäivänä on juurikin roolimallien löytäminen ja seuraaminen sosiaalisen median kautta (Pérez-Torres 2024).

Goffman (1959) esitti, että ihmiset omaksuvat sosiaalisia rooleja ja performoivat kulloiseenkin sosiaaliseen tilanteeseen sopivia puolia identiteeteistään. Siten luodaan muille vaikutelmia itsestä. Hän kutsui identiteettikäsitystään performatiiviseksi identiteetiksi. (Goffman 1959, 231.) Tutkimuskirjallisuus esittää, että musiikilliset identiteetit ovat luonteeltaan performatiivisia ja sosiaalisia (MacDonald, Hargreaves & Miell 2016, 4). Sosiaalinen media näyttäytyi haastateltavilleni tilana, jossa performoida omaa musiikillista identiteettiänsä. Eräs haastateltavistani koki sosiaalisen median mahdollistavan itsevarman kuvan performoimisen ja toiselle sosiaalinen media näyttäytyi kouluympäristöä helpompana paikkana tuoda esiin sivusoittimeen liittyvää identiteettiä. Sosiaalinen media oli myös alusta, jossa näyttää muille, ettei ole sellainen, joksi hänet ajatellaan.

Omat sosiaalisen median yhteisöt näyttäytyivät myös turvallisena tilana tuoda esiin omaan musiikkimakuunsa liittyviä puolia, joita oli vaikeaa tuoda esiin muualla. Kuten Partti ja Karlsen (2010) esittävät, sosiaalinen media voi helpottaa sellaisten identiteetin puolien esittämistä, joita ei välttämättä koe luontevaksi tuoda esiin tosimaailmassa (Partti & Karlsen 2010).

Tutkimuskirjallisuudesta nousee esiin myös ajatus siitä, että sosiaalinen media voi toimia vuorovaikutusta helpottavana alustana ihmisille, joilla on sosiaalisia vaikeuksia (Smith, Leonis ja Anandavalli 2021). Sama huomio nousi esiin haastatteluistani. Eräs haastateltavistani kertoi, että hänen sosiaalisen median yhteisönsä koostuvat pääasiassa ihmisistä, jotka eivät ole syystä tai toisesta löytäneet omaa yhteisönsä. Yhteisöissä on paljon neuroepätyypillisiä, kiusattuja ja queer-ihmisiä, joille sosiaalisen median yhteisöt ovat turvallisia tiloja olla oma itsensä. Sosiaalisen median kautta omia reaktioita ja sanoja on helpompi hallita, minkä takia kaverisuhteiden solmiminen verkossa voi olla helpompaa kuin kasvokkain kohtaaminen.

5.1.2 Sosiaalisen median haasteita nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumiselle

Jälkimoderneille yhteiskunnille on tyypillistä yksilöllisyyden korostuminen, mikä johtaa kasvavaan itsetietoisuuteen. Sosiaalisessa mediassa on tyypillistä, että nuoret priorisoivat ideaalin tai kiillotetun kuvan itsestä. (Spsychiger 2017; Pérez-Torres 2024.) Tutkittavieni vastauksista kävi ilmi, että sosiaalisessa mediassa välittyvä kiillotettu kuva voi lannistaa ja luoda kilpailua. Sosiaalinen media voi luoda jostain muusikosta kuvan virheettömänä soittajana, joka voi tuntua lannistavalta. Lisäksi hetkeä, jolloin sisällön vastaanottaa, ei voi valita. Sosiaalisessa mediassa voi milloin vaan tulla vastaan monenlaisia sisältöä. Eräät haastateltavistani tunnistavat lannistuvansa sosiaalisessa mediassa ja ovat tietoisesti kehittäneet suhtautumistaan siihen. Aiemmin toisten taidokkaan tekemisen näkeminen on saattanut lannistaa, mutta nykyään lannistumista aiheuttava sisältö tulee ohitettua tai siihen osaa suhtautua neutraalimmin.

Vertailu on tyypillinen osa nuorten identiteetin rakentumisprosessia. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan vertailuun vaikuttaa oma suhtautuminen vertailun kohteeseen. (Pérez-Torres 2024.) Haastatteluissani tuli ilmi, että vertailu muihin sosiaalisessa mediassa

aiheutti lannistumista ja herätti kateutta joissain haastateltavissani. Eräs haastateltavistani kertoi välillä kyseenalaistaneensa omaa tekemistä ja miettineensä, onko liian myöhäistä menestyä musiikkiuralla. Toiselle haastateltavalle tuli vertailusta ensimmäiseksi mieleen kokemus siitä, että on huonompi kuin muut, ja että haluaisi olla itse parempi. Hän kertoi myös kokeneensa kateutta nähdessään muiden tekevän jotain, mitä ei itse osaa. Vertailu vaikutti painostavasti hänen omaan tekemiseensä. Etenkin aiemmin voimakas vertailu johti oman harjoittelun muuttumiseen todella ankaraksi itseä kohtaan. Monet haastateltavani nostivat esiin myös sen, että suhde vertailuun ei ole ollut yhtä hyvä nuorempana. Silloin vertailulle on antanut enemmän painoarvoa. Tämä on linjassa Eriksonin [1950] teorian kanssa, jossa nuoruusikä on kaikista merkittävin vaihe identiteetin rakentumisen kannalta (Lehtinen, Kuusinen & Vauras 2007). Tietoinen suhtautuminen sosiaaliseen mediaan kaupallisena alustana ja oman asennoitumisen työstäminen ovat sittemmin helpottaneet haastateltavillani paremman suhteen luomista vertailuun.

Sosiaalisessa mediassa nuoret voivat asettaa paljon painoarvoa muiden reaktioille, esimerkiksi julkaisuun tulleille tykkäyksille (Pérez-Torres 2024). Yksi haastateltavistani kertoi, että saattaa helposti asettaa paljonkin merkityksiä sille, jos ystävät eivät reagoi tai jaa hänen julkaisujaan. Jos ystävä jakaa toisen julkaisun, mutta ei omaa julkaisua, voi sille asettaa paljonkin painoarvoa. Tällaiset kokemukset voivat aiheuttaa ulkopuolisuuden kokemuksia. Haastateltaviani hämmentää myös sosiaalisen median kiiltokuva-
maisuuksien ja yhteisön epämääräisyys. Sitä, ketä yhteisöön oikeasti kuuluu voi olla vaikea hahmottaa.

Paine käyttää sosiaalista mediaa nousee esiin monista vastauksista. Kuten Rikan (2025) tutkimuksesta käy ilmi, on sosiaalinen media nykypäivänä suuressa roolissa uran rakentamisessa musiikkialalla (Rikka 2025, 48). Yksi haastateltavistani kertoo muuten välttävänsä sosiaalisen median käyttöä, mutta hänen on pitänyt mainostaa levyn julkaisua runsaasti eri sosiaalisen median alustoilla. Toinen haastateltavistani kokee, että ammattimuusikon on tarpeen olla läsnä sosiaalisessa mediassa. Hän ihmettelee sosiaalisen median muutosta kavereiden välisestä hauskanpitoalustasta työvälineeksi uran luomisessa. Samaa kertoo kolmas haastateltava, joka toteaa sosiaalisen median sivun olevan nykyään hänelle ikään kuin ansioluettelo. Monet kuitenkin jakavat ajatuksen sosiaalisen median haitallisuudesta ja kertovat haluavansa vähentää sen käyttöä.

Sosiaaliseen mediaan liittyy myös huolenaiheita, jotka eivät ole käyttäjän itsensä hallittavissa. Yksi huolenaiheista on sosiaalisen median alustoilla tapahtuva kiusaaminen (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.) Yksi haastateltavistani kertoo saaneensa omasta keikasta julkaisemaansa videoon huomattavan määrän töykeitä kommentteja. Hänestä tuntui niin pahalta, että hän päätti lopulta rajoittaa videon näkyvyyden vain omalle yhteisölleen. Oman yhteisön ansiosta hän kykenee kuitenkin suhtautumaan asiaan melko tyynesti.

5.1.3 Muita johtopäätöksiä

Smith, Leonis ja Anandavalli (2021) ehdottavat, että sosiaalisen median tarjoumat eivät ole kaikille samanlaisia. Sen sijaan yksilölliset ominaisuudet ja persoonallisuuspiirteet voivat olla suhteessa siihen, millaisia kokemuksia sosiaalisesta mediasta saa. (Smith, Leonis & Anandavalli 2021.) Linjassa tämän ajatuksen kanssa tutkimuksessani kävi ilmi, että kokemukset sosiaalisen median käytöstä eivät olleet samanlaisia kaikille haastateltavilleni.

Kaikki eivät kokeneet sosiaalisen mediassa yhteisöllisyyttä. Yhteisön kokemiseen voi aineistoni perustella vaikuttaa muun muassa se, kuinka aktiivisesti haastateltavat olivat vuorovaikutuksessa toisten kanssa sosiaalisessa mediassa. Haastateltavani, jotka eivät julkaisseet aktiivisesti sisältöä omasta tekemisestään, eivät myöskään kokeneet saaneensa sosiaalisesta mediasta esimerkiksi kannustusta. Yksi haastateltavistani vertasi itseään muihin sosiaalisessa mediassa ja teki itsenäisesti töitä päästäkseen samalle tasolle vertailun kohteiden kanssa. Tämä osoittautui haasteeksi etenkin nuorempana, jolloin paineet saavuttaa sosiaalisen median asettamia odotuksia kasvoivat suuriksi. Hänellä korostui vertailusta syntyneet negatiiviset ajatukset omaa tekemistä kohtaan ja painostavien tavoitteiden asettaminen omalle musiikilliselle suoriutumiselle. Hän ei kertonut juurikaan vuorovaikuttavansa sosiaalisessa mediassa vaan käyttävänsä sitä enimmäkseen passiiviseen selailuun.

Haastateltavani, jotka julkaisivat aktiivisesti sisältöä omasta tekemisestään, kertoivat taas saaneensa kannustusta ja validaatiota omalle tekemiselle sosiaalisen median kautta. Maantieteelliset rajat hävisivät yhteyden syntyessä saman mielenkiinnon kohteen jaka-vaan ihmiseen toiselle puolelle Eurooppaa. Sosiaalisen median kautta saatu positiivinen

palaute tutuilta ja tuntemattomilta validoi omia identiteettivalintoja ja toi merkityksiä omalle musiikilliselle tekemiselle. Tulokset ovat linjassa aiemman tutkimuskirjallisuuden kanssa. Valkenburg, Koutamanis ja Vossen (2017) löysivät tutkimuksessaan yhteyden korkean itsetunnon omaavien nuorten ja lisääntyneen sosiaalisen median käytön välillä. Sosiaalisen median käyttö paransi heidän itsetuntoaan entisestään. Todennäköisyys vastaanottaa itsetuntoa parantavaa positiivista palautetta lisääntyy, kun nuoret jakavat positiivista tietoa itsestään. (Valkenburg, Koutamanis & Vossen 2017.)

Useat haastateltavistani olivat kuitenkin vähentäneet tai halusivat vähentää sosiaalisen median käyttöä. Tiettyjen videoiden tai tilien seuraaminen aiheutti negatiivisia tunteita, minkä takia monet haastateltavistani päätyivät välttämään näitä tilejä tai videoita. Sosiaalinen media aiheutti myös paineita ja kuormitusta, mutta silti siellä tuli vietettyä aikaa. Sosiaalinen media koettiin hyväksi työkaluksi moneen asiaan, mutta helppo upoutuminen koukuttaviin videoihin johti pohdintoihin sosiaalisen median mahdollisesta haitallisuudesta.

Aineistoni perusteella vaikuttaa siltä, että sosiaalinen media asettaa samanaikaisesti mahdollisuuksia ja haasteita. Emme voi todeta sosiaalisen median olevan puhtaasti identiteetin rakentamista tukeva alusta, saati tuomita sitä pelkästään haasteita aiheuttavaksi ympäristöksi. Sosiaalisen median mahdollisuudet ja haasteet ovat kaksi totuutta, jotka ovat olemassa rinnakkain. Haastateltavani ovat saaneet hyviä kokemuksia sosiaalisesta mediasta kuitenkin samaan aikaan kokien sen aiheuttavan paineita omalle tekemiselle. Bändin sivuille tulleet kommentit rohkaisivat jatkamaan musiikin tekemistä, mutta samanaikaisesti haastateltavani harkitsi kaikkien sosiaalisten medioiden poistamista niiden mahdollisen haitallisuuden takia. Kaikki haastateltavani käyttivät sosiaalista mediaa, mutta suurin osa halusi vähentää tai oli jo vähentänyt sen käyttöä.

Musiikkikasvattajana sosiaalisen median mahdollisuuksien ja haasteiden tiedostaminen parantaa ymmärrystä siitä, millaisia rooleja sosiaalisella medialla voi olla musiikin opiskelijalle. Musiikkikasvattajien tulisi valistaa opiskelijoita sosiaalisen median tarjoamista mahdollisuuksista musiikillisen identiteetin ilmaisussa ja oman uran edistämisessä. Sosiaalisessa mediassa voi rakentaa ja ylläpitää ammatillista verkostoa, joka voi myös lisätä työllistymistä tulevaisuudessa. Toisaalta musiikkikasvattajalla on myös

vastuu tuoda esiin sosiaalisen median haasteita ja mahdollisia haittoja opiskelijan musiikilliselle identiteetille ja hyvinvoinnille. Lisäksi olisi tärkeää luoda rakentavaa suhtautumista sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan vertailuun etenkin nuorten kohdalla.

5.2 Luotettavuustarkastelu

Tarkasteltaessa laadullisen tutkimuksen luotettavuutta nousevat esiin kysymykset totuudesta ja objektiivisuudesta. Objektiivisuutta tarkasteltaessa on tarpeen erottaa toisistaan tutkimuksessa tehtyjen havaintojen luotettavuus ja puolueettomuus. Puolueettomuutta tarkasteltaessa nousee esiin kysymys siitä, pyrkiikö tutkija ymmärtämään haastateltavia omina itsenään vai värittykö haastateltavan kertomus tutkijan omilla arvoilla ja asenteilla. Laadullisessa tutkimuksessa myönnetään usein objektiivisuuden olevan periaatteessa mahdotonta tutkijan ollessa tutkimusasetelman luoja ja tulkitsija. Luotettavuustarkastelussa on kuitenkin huomioitava puolueettomuusnäkökulma. (Sarajärvi & Tuomi 2018, 159–160.) Pyrin tutkimuksessani esittämään haastatteluista ja tutkimuskirjallisuudesta esiin nousevat teemat mahdollisimman objektiivisesti. Tiedostan oman suhtautumiseni aiheeseen ja koen, että prosessin aikana sain paljon syytä reflektoida omaa asennoitumistani sosiaalisen median käyttöä kohtaan.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta parantaa tutkijan tarkka selonteko tutkimuksen eri vaiheista (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2016). Huomattava tutkimukseni aikana tapahtunut muutos oli kohderyhmän vaihtaminen. Tutkimustani tehdessä jouduin käytännön syistä vaihtamaan kohderyhmäni 15–18-vuotiaista 18–23-vuotiaisiin. Nuoria haastateltavia oli haastavaa saada mukaan ja uskon, että tutkimukseeni tarvittavaa itsereflektiivistä analyysiä oli muutenkin luontevampaa saada vähän vanhemmilta haastateltavilta. Haalin haastateltavat helsinkiläisistä musiikkikorkeakouluista ja yhdestä yksityisestä musiikkioppilaitoksesta. Pyrin saamaan monipuolisen edustuksen tutkittaviini eri instrumenttien, ikäryhmien ja sukupuolten osalta. Pyrin selventämään parhaani mukaan tutkimuksessa käyttämiäni tutkimusmetodeja ja aineiston hankinnan menetelmiä. Lisäksi pyrin avaamaan ajatuksiani liittyen aiheen valintaan ja tutkimusaineiston teemoitteluun. Kaiken kaikkiaan pyrin tutkimuksessani läpinäkyvyyteen, jonka avulla lukija saisi todenmukaisen käsityksen tutkimuksestani ja sen kulusta.

Tutkin sosiaalisen median rooleja nuorten aikuisten musiikillisen identiteetin rakentamisessa ja tutkimukseni luotettavuutta olisi lisännyt esimerkiksi suuremman otannan käyttäminen. Kuuden tutkittavan perusteella on mahdollista saada intensiivistä tietoa heidän kokemuksistaan, mutta yleistykseen ei tämän kokoisella aineistolla vielä voida päästä.

Tutkimukseni tuloksia saattaa värittää se, että haastateltavani vaikuttivat olevan pääosin ulospäinsuuntautuneita. Lähteminen palkkiottomaan haastattelututkimukseen vapaaehtoisesti vaatii uskoakseni jonkinlaista ulospäinsuuntautuneisuutta ja rohkeutta kohdata tuntematon ihminen. Teoriaosassa esittämäni tutkimuskirjallisuuden perusteella persoonallisuuspiirteet voivat vaikuttaa kokemukseen sosiaalisesta mediasta. Voi olla, että ujoimmat ja sosiaalisesti heikoimmat pärjäävät ihmiset eivät eksyneet haastateltaviksi. Lisäksi viisi kuudesta haastateltavastani oli musiikin korkeakouluopiskelijoita, mikä sekin rajaa suuren osan nuorista aikuisista tutkimukseni ulkopuolelle.

Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2016) tuovat esiin, että tutkijan on tulosten tulkinnassa esitettävä samaa tarkkuutta kuin tutkimuksen eri vaiheiden raportoinnissa. Tutkijan on esitettävä läpinäkyvästi, millä perusteilla hän esittää tulkintojansa ja perustelee päätelmiänsä. Tässä auttaa tulosten raportoinnin rikastaminen suorilla haastatteluotteilla tai muulla alkuperäisellä aineistolla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2016.) Pysin nostamaan tulkintojani suoraan aineistosta ja perustelevaan päätelmäni aineistoon viitaten. Lisäksi käytin runsaasti alkuperäisiä haastatteluotteita, sillä halusin tuoda esiin myös haastateltavien tapoja sanoittaa kokemuksiaan. Uskon, että tällä tavalla tutkimuksestani tulee mahdollisimman objektiivinen ja läpinäkyvä. Tiedostan kuitenkin tekeväni havain- toja subjektiivisesti ja esittäväni tulkintani omista arvolähtökohdistani käsin.

5.3 Tulevia tutkimusaiheita

Tutkimus sosiaalisen median ja musiikillisten identiteettien yhtymäpisteessä on merkittävää, sillä sosiaalinen media on viimeisten vuosikymmenten aikana mullistanut ihmisten tavan olla maailmassa. On olemassa rinnakkaisia todellisuksia joissa olla läsnä ja joissa rakentaa omaa identiteettiä ja merkityksiä. Tosielämän kohtaamisten lisäksi ihmiset vuorovaikuttavat toistensa kanssa erilaisissa sosiaalisen median alustoissa. Musiikilliset identiteetit voivat kehittyä maailmanlaajuisissa verkostoissa ja oman yhteisön löy-

täminen digitaalisesta maailmasta on mahdollista. Sosiaalisen median pidempiaikaisia merkityksiä identiteeteille ei kuitenkaan vielä kunnolla voida tietää ilmiön uutuuden takia. Muun muassa sen takia tarvitaan lisää tutkimusta sosiaalisen median parista. Musiikkikasvattajana on tärkeää ymmärtää, millaisia rooleja sosiaalisella medially voi olla opiskelijan musiikillisen identiteetin rakentumisessa ja kehityksessä.

Tutkimukseni ollessa hyvinkin suppea katsaus nuorten muusikoiden musiikillisten identiteettien rakentumiselle sosiaalisessa mediassa, olisi perusteltua tutkia aihetta laajemmalla aineistolla. Tutkimusryhmä voisi olla myös erilaisella tavalla kohdennettu. Tutkimukseni keskittyy musiikin korkeakouluopiskelijoihin ja yhteen musiikin harrastajaan yksityisessä musiikkioppilaitoksessa. Tämä jättää suurimman osan nuorista aikuisista ulkopuolelle. Lisäksi sosiaalisen median merkitysten tutkiminen instrumenttikohdaisesti voisi tuottaa mielenkiintoista tietoa mahdollisista eri instrumenttien välisistä eroista. Lisäksi eroavaisuudet ikäluokkien välillä olisi mielenkiintoinen tutkimuskohde. Ihminen, jolle sosiaaliset mediat ovat tulleet elämään 20-vuotiaana tai vanhempana, voi käyttää palveluita eri tavalla kuin kokonaan sosiaalisen median aikana kasvanut henkilö. Artistien sosiaalisen median käyttöä ja siitä aiheutuvaa kuormitusta olisi syytä tutkia lisää, sillä Rikan (2025) tutkimuksessa nousivat esiin lisääntyneet kuormittuneisuuden ja mielenterveyden haasteet.

Lähteet

Auh, M. & Walker, R. 2017. Musical identities in Australia and South Korea and new identities emerging through social media and digital technology. Teoksessa MacDonald, R., Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.), 789–805. *Handbook of musical identities*. New York, NY; Oxford: Oxford University Press.

BBC 2025 TikTok stops working as US ban comes into force. luettu 24.4.2025. <https://www.bbc.com/news/articles/cz6p1g54q85o>

Cheng, C., Wang, H., Sigerson, L. & Chau, C. 2019. Do the socially rich get richer? A nuanced perspective on social network site use and online social capital accrual. *Psychological Bulletin* 145(7), 734–764. luettu 28.2.2025. <https://doi.org/10.1037/bul0000198>

Crocetti, E., Rubini, M. & Meeus, W. 2008. Capturing the dynamics of identity formation in various ethnic groups: Development and validation of a three-dimensional model. *Journal of Adolescence* 31(2), 207–222. luettu 12.3.2025. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0140197107000954>

Elliott, D. & Silverman, M. 2017. Identities and musics: reclaiming personhood. Teoksessa MacDonald, R., Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.), 27–45. *Handbook of musical identities*. New York, NY; Oxford: Oxford University Press.

Ellison, N., Steinfield, C. & Lampe, C. 2007. The Benefits of Facebook “Friends:” Social Capital and College Students’ Use of Online Social Network Sites. Teoksessa 1143–1168. *Journal of Computer-Mediated Communication* 12(4). luettu 28.2.2025. <https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2007.00367.x>

Evans, P. & McPherson, G. 2017. Processes of musical identity consolidation during adolescence. Teoksessa MacDonald, R., Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.), 213–231. *Handbook of musical identities*. New York, NY; Oxford: Oxford University Press.

Goffman, E. 1959. *The presentation of self in everyday life*. Lontoo: Penguin Books.

Hall, S. 1999. *Identiteetti*. Tampere: Vastapaino.

Haynes, J. & Marshall, L. 2018. Beats and tweets: Social media in the careers of independent musicians. Teoksessa Jones, S. (toim.), 1973–1993. *New Media and Society* 20(5). luettu 22.5.2025. <https://doi.org/10.1177/1461444817711404>

Helsingin Sanomat 2024. Meta lupaa tiukentaa nuorten suojelua Instagramissa ja Facebookissa. luettu 24.4.2025. <https://www.hs.fi/talous/art-2000010109305.html>

Hirsjärvi S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. Porvoo: Bookwell Oy.

Hollenbaugh, E. 2021. Self-Presentation in social media: Review and research opportunities. Teoksessa 80–98. *Review of Communication Research* 9. luettu 12.3.2025. <https://www.rcommunicationr.org/index.php/rcr/article/view/15>

Karvonen, M., Karukivi, M., Kronström, K. & Kaltiala, R. 2023. Identiteetin muodostuminen ja sen eri osa-alueet nuoruusiässä. *Suomen Lääkärilehti* 33/34. luettu 22.5.2025. <https://research.utu.fi/converis/getfile?id=181953854>

Kastner, J. 2020. A Content Analysis of Creating and Curating Musical Identity on Social Media. Teoksessa Waldron, J., Horsley, S. & Veblen, K. (toim.), *The Oxford Handbook of Social Media and Music Learning*. Luettu 22.5.2025. <https://doi-org.ez-proxy.uniarts.fi/10.1093/oxfordhb/9780190660772.013.19>

Kraut, R., Kiesler, S., Boneva, B., Cummings, J., Helgeson, V. & Crawford, A. 2002. Internet paradox revisited. Teoksessa Ruck, M. (toim.), 49–74. *Journal of Social Issues* 58(1). luettu 28.2.2025. <https://doi.org/10.1111/1540-4560.00248>

Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler, S., Mukophadhyay, T. & Scherlis, W. 1998. Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *American Psychologist* 53(9), 1017–1031. luettu 27.2.2025. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.53.9.1017>

Lehtinen, E., Kuusinen, J. & Vauras, M. 2007. Kasvatuspsykologia. 2. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Lonka, K. 2020. Oivaltava oppiminen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

MacDonald, R., Hargreaves, D. & Miell, D. 2017. Handbook of musical identities. New York, NY; Oxford: Oxford University Press.

- Marwick, A. & Boyd, D. 2011. I tweet honestly, I tweet passionately: Twitter users, context collapse, and the imagined audience. Teoksessa Jones, S. (toim.), 114–133. *New Media & Society*, 13(1). luettu 12.3.2025. <https://doi.org/10.1177/1461444810365313>
- Midgley, C., Thai, S., Lockwood, P., Kovacheff, C. & Page-Gould, E. 2021. When every day is a high school reunion: Social media comparisons and self-esteem. *Journal of Personality and Social Psychology* 121(2), 285–307. luettu 12.3.2025. <https://doi.org/10.1037/pspi0000336>
- Partti, H. & Karlsen, S. 2010. Reconceptualising musical learning: new media, identity and community in music education. *Music Education Research* 12(4), 369–382. luettu 28.2.2025. doi:10.1080/14613808.2010.519381
- Pérez-Torres, V. 2024. Social media: a digital social mirror for identity development during adolescence. *Current Psychology* 43, 22170–22180. luettu 12.3.2025. <https://doi.org/10.1007/s12144-024-05980-z>
- Perrin, A. 2015. Social media usage: 2005–2015. Pew Research Center. luettu 12.3.2025 <https://www.pewresearch.org/internet/2015/10/08/social-networking-usage-2005-2015/>
- Qin, Y., Omar, B. & Musetti, A. 2022. The addiction behavior of short-form video app TikTok: The information quality and system quality perspective. *Frontiers in Psychology* 13, 1–17. luettu 13.3.2025. doi:[10.3389/fpsyg.2022.932805](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.932805)
- Raiziene, S., Erentaite, R., Pakalniskiene, V., Grigutyte, N. & Crocetti, E. 2021. Identity Formation Patterns and Online Activities in Adolescence. *Identity* 22(2), 150–165. luettu 14.4.2025. <https://doi.org/10.1080/15283488.2021.1960839>
- Reuters 2024. Canada security intelligence chief warns China can use TikTok to spy on users, CBC reports. luettu 24.4.2025. <https://www.reuters.com/world/americas/canadas-security-intelligence-chief-warns-that-china-can-use-tiktok-spy-users-2024-05-17/>
- Rikka, J. 2025. The impact of social median on the roles of independent artists and record labels for music marketing and creating artist brand. Pro gradu -tutkielma. Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT. School of Business and Management, Kauppatieteet.

Smith, D., Leonis, T. & Anandavalli, S. 2021. Belonging and loneliness in cyberspace: impacts of social media on adolescents' well-being. *Australian Journal of Psychology* 73(1), 12–23. luettu 27.2.2025. doi:10.1080/00049530.2021.1898914

Spychiger, M. 2017. From musical experience to musical identity: musical self-concept as a mediating psychological structure. Teoksessa MacDonald, R., Hargreaves, D. & Miell, D. (toim.), 267–287. *Handbook of musical identities*. New York, NY; Oxford: Oxford University Press.

Statista 2025. Annual advertising revenue of Meta Platforms worldwide from 2009 to 2024. luettu 24.4.2025. <https://www.statista.com/statistics/271258/facebooks-advertising-revenue-worldwide/>

Stets, J. & Burke, P. 2003. A sociological approach to self and identity. Teoksessa Leary, M. & Tangley, J. (toim.), 128–152. *Handbook of self and identity*. New York, NY: Guilford Press. Luettu 12.3.2025. https://www.researchgate.net/publication/252385317_A_Sociological_Approach_to_Self_and_Identity

Suomen virallinen tilasto 2024: Väestön tieto- ja viestintäteknikan käyttö. Helsinki: Tilastokeskus. Luettu 14.4.2025. <https://stat.fi/tilasto/sutivi>

Taideyliopisto 2025. Taideyliopiston koulutusta ja opiskelua koskevat eettiset ohjeet ja menettelyohjeet vilppi- ja kurinpitotapausten käsittelyyn. Luettu 22.5.2025. <https://opiskelija.uniarts.fi/ohjeet/taideyliopiston-koulutusta-ja-opiskelua-koskevat-eettiset-ohjeet-ja-menettelyohjeet-vilppi-ja-kurinpitotapausten-kasittelyyn/>

Teosto 2019. Kymmenen vuotta myöhemmin: suoratoisto käänsi kaiken pääläelleen. luettu 24.4.2025. <https://www.teosto.fi/teostory/kymmenen-vuotta-myohemmin-suoratoisto-kaansi-kaiken-paalaelleen/>

Teosto 2021 Spotify avattuna – Uusi sivusto paljastaa tietoja yhtiön rahavirroista. luettu 24.4.2025. <https://www.teosto.fi/teostory/spotify-avattuna-uusi-sivusto-paljastaa-tietoja-yhtion-rahavirroista/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena: Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä.

Valkenburg, P., Koutamanis, M. & Vossen, H. 2017. The concurrent and longitudinal relationships between adolescents' use of social network sites and their social self-esteem. *Computers in Human Behavior* 76, 35–41. luettu 28.2.2025. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.07.008>

Wenger, E. 1999. *Communities of practice: Learning, meaning, and identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

YLE 2024. Metan tulos kasvoi yli kolmanneksella. luettu 24.4.2025. <https://yle.fi/a/74-20121387>

YLE 2022. Spotify maksaa biisintekijöille minimaalisesti – Teflon Brothersin hittien säveltäjä: "Alle miljoona kuuntelukertaa on yhtä tyhjän kanssa". luettu 24.4.2025. <https://yle.fi/a/74-20000370>

YLE 2024. Norja nostaa sosiaalisen median ikärajaa 15 vuoteen. luettu 24.4.2025. <https://yle.fi/a/74-20119628>

Yu, Z & Qin, P. 2023. Comprehensive Review: Understanding Adolescent Identity. *Studies in Psychological Science* 1(2), 17–31. luettu 27.2.2025. doi:10.56397/sps.2023.09.02.

Liitteet

Liite 1: Haastattelukysymykset

1. Mitä sosiaalisen median alustoja käytät? Miksi juuri niitä?
2. Kerro tyypillisestä päivästäsi ja somen käytöstä päivän aikana. Kuvaile päivä aamusta nukkumaanmenoon. Arvioi paljonko aikaa kuluu somessa?
3. Mihin käytät sosiaalista mediaa? Mitkä ovat kolme tärkeintä käyttötarkoitusta? (Rentoutuminen, tiedon etsiminen, omien juttujen julkaiseminen?)
4. Kuvaile kuinka paljon vuorovaikutat toisten kanssa somessa? Monta kertaa päivässä, päivittäin, pari kertaa viikossa, vähemmän? (tykkäily, kommentointi, viestien lähettäminen)
5. Kohtaatko somessa musiikkiin liittyvää sisältöä? Kuinka paljon?
6. Seuraatko musiikkiin liittyviä tilejä? Mitä? (esim. artistit, bändit, muusikot, musiikillisen sisällön tuottajat)?
7. Oletko inspiroitunut tai innostunut jostain musiikkiin liittyvästä sisällöstä sosiaalisessa mediassa? Mitä sisältö oli? Mikä siinä innosti?
8. Onko tämä sisältö vaikuttanut musiikilliseen tekemiseesi? Miten? (Oletko esim opetellut somessa näkemäsi jutun tai tehnyt vastaavan videon tms.)
9. Oletko lannistunut jostain musiikkiin liittyvästä sisällöstä sosiaalisessa mediassa? Mitä sisältö oli? Mikä siinä lannisti?
10. Onko tämä sisältö vaikuttanut musiikilliseen tekemiseesi? Miten?
11. Oletko kokenut, että olet saanut kannustusta omaan musiikilliseen tekemiseen liittyen sosiaalisesta mediasta? Milloin/Millaisessa tilanteessa/kerro esimerkki?
12. Oletko kokenut, että sinua on painettu alas sosiaalisessa mediassa liittyen omaan musiikilliseen tekemiseen? Milloin/Millaisessa tilanteessa/kerro esimerkki?
13. Oletko kokenut yhteenkuuluvuuden tunnetta sosiaalisessa mediassa? Milloin/Millaisessa tilanteessa/kerro esimerkki?
14. Oletko kokenut ulkopuolisuuden tunnetta sosiaalisessa mediassa? Milloin/Millaisessa tilanteessa/kerro esimerkki?

15. Oletko tuonut sosiaalisessa mediassa esiin puolia itsestäsi, jota et olisi muuten tuonut esiin? Kerro niistä?
16. Oletko tietoisesti luonut haluamaasi kuvaa itsestäsi sosiaalisessa mediasa? Miten?
17. Oletko vertaillut itseäsi muihin sosiaalisessa mediassa? Millaisia ajatuksia se on herättänyt? Kerro niistä?
18. Onko sinulla muita ajatuksia sosiaalisesta mediasta ja suhteestasi siihen? Kerro niitä?
19. Miten sijoittaisit itsesi introvertti-ekstrovertti - asteikolla?

Liite 2: Tietosuojailmoitus

TIETOSUOJAILMOITUS

Maisterintutkielman toteutukseen osallistuminen

Olet osallistumassa laadulliseen tutkimukseen liittyen maisterintutkielmaani. Tässä tietosuojailmoituksessa sinulle kerrotaan henkilötietojesi käsittelystä osana tutkimusta. Sinulla on oikeus saada nämä tiedot lain mukaisesti.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena on kerätä aineistoa maisterintutkielmaa varten aiheesta:

Sosiaalisen median merkityksiä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa.

Sinut on henkilökohtaisesti kutsuttu osallistumaan tutkimukseen.

Rekisterinpitäjä: Kare Kipinoinen

Henkilötietojen käsittelijä: Kare Kipinoinen

Henkilötietojen käsittely opinnäytetyössä / Opinnäytetyön toteutus

Tutkimusaineisto kerätään haastattelemalla 18-29-vuotiaita musiikin harrastajia ja/tai opiskelijoita. Haastattelut äänitetään sanelimeen litterointia varten.

Haastattelut toteutetaan Helsingissä maaliskuussa 2025.

Tutkimuksen aikana esille tulevat haastateltavia koskevat tunniste-/henkilötiedot ovat luottamuksellisia. Niitä ei luovuteta ulkopuolisille.

Opiskelijoiden nimiä, opettajien nimiä tai oppilaitostietoja ei tulla julkaisemaan missään yhteydessä.

Tutkimuksen toteuttamiselle tarpeettomat henkilötiedot poistetaan heti, kun se on mahdollista. Näistä mainittakoon esimerkkinä aineiston keruuvaiheessa tarvittavat suorat tunnisteet:

Nimitiedot, osoitteet, puhelinnumerot, sähköpostiosoitteet ja muut yhteystiedot.

Henkilötietoja kerätään mahdollisimman rajatusti, vain välttämättömät tiedot tutkimuksen toteuttamiseksi. Henkilöiden nimet muutetaan peitenimiksi ts. pseudonyymeiksi.

Taustatietoja voidaan kerätä epäsuorista tunnisteista, joita ovat esimerkiksi ikä ja sukupuoli. Nämä epäsuorat tunnisteet luokitellaan, jolloin tunnistaminen voidaan estää. Esim. ”ikä: 18-29v.”,

Tutkimushaastatteluissa mahdollisten kolmansien henkilöiden tunnistetiedot harkinnanvaraisesti poistetaan, kategorisoidaan tai luokitellaan.

Henkilötiedot säilytetään ennen niiden poistamista salatulla / suojatulla tietokoneella tai ulkoisella kiintolevyllä ja/tai lukollisessa kaapissa niin, että ne ovat erillään litteroiduista haastatteluista.

Haastattelujen litterointi tuotetaan mahdollisimman pian haastatteluiden jälkeen. Äänitteet ja litteroinnit hävitetään 6 kk:n kuluttua tutkielman valmistumisen jälkeen.

Tutkimuksessa esille tulleet asiat raportoidaan niin, että tutkittavia, oppilaitoksia tai muita mainittuja henkilöitä ei voi välittömästi tunnistaa.

Tutkimuksen suorittava opiskelija on sitoutunut noudattamaan tutkimusraportoinnin eettisyyteen, tutkimusaineiston säilyttämiseen ja tietosuojalainsäädäntöön liittyviä ohjeita.

Henkilötietojen käsittelyn laillisena perusteena on sinun suostumuksesi.

Henkilötietojasi ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

Henkilötietojasi ei käytetä automaattiseen päätöksentekoon tai profilointiin.

Oikeutesi

Voit vetäytyä osallistumisesta opinnäytetyön toteutukseen ilmoittamalla siitä kirjallisesti opinnäytetyön tekijälle:

Kare Kipinoinen, kare.kipinoinen@uniarts.fi

Kaikkea ennen vetäytymistä pseudonymisoitua informaatiota (dataa, aineistoa) voidaan kuitenkin käyttää edellä mainittuihin tarkoituksiin.

Suostumuksen peruuttaminen (tietosuoja-asetuksen 7 artikla) Sinulla on oikeus peruuttaa antamasi suostumus, mikäli henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Suostumuksen peruuttaminen ei vaikuta suostumuksen perusteella ennen sen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

Oikeus saada pääsy tietoihin (tietosuoja-asetuksen 15 artikla) Sinulla on oikeus saada tieto siitä, käsitelläänkö henkilötietojasi ja mitä henkilötietojasi käsitellään. Voit myös halutessasi pyytää jäljennöksen käsiteltävistä henkilötiedoista.

Oikeus tietojen oikaisemiseen (tietosuoja-asetuksen 16 artikla) Jos käsiteltävissä henkilötiedoissasi on epätarkkuuksia tai virheitä, sinulla on oikeus pyytää niiden oikaisua tai täydennystä.

Oikeus tietojen poistamiseen (tietosuoja-asetuksen 17 artikla) Sinulla on oikeus vaatia henkilötietojesi poistamista tietyissä tapauksissa.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen (tietosuoja-asetuksen 18 artikla) Sinulla on oikeus henkilötietojesi käsittelyn rajoittamiseen tietyissä tilanteissa kuten, jos kiistät henkilötietojesi paikkansapitävyyden.

Vastustamisoikeus (tietosuoja-asetuksen 21 artikla) (jos perusteena käytetään oikeutettua etua ks. kohta 4) Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojesi käsittelyä, jos käsittely perustuu oikeutettuun etuun.

Rekisteröidyn oikeuksien toteuttaminen

Jos sinulla on kysyttävää rekisteröidyn oikeuksista, voit olla yhteydessä rekisterinpitäjään.

Sinulla on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkasi sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, mikäli katsot, että henkilötietojen käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Suomessa valvontaviranomainen on tietosuojavaaltuutettu. Tietosuojavaaltuutetun toimiston ajantasaiset yhteystiedot:

<https://tietosuoja.fi/etusivu>

Sinulla on oikeus ottaa yhteys Taideyliopiston tietosuojavaastaavaan, jos sinulla on kysymyksiä tai vaatimuksia liittyen rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseen.

Tietosuojavaastaavan nimi ja sähköpostiosoite: Minna Eskola, tietosuoja@uniarts.fi

Lisätietoja ja vastauksia mahdollisiin kysymyksiin opinnäytetyöhön liittyen:

Kare Kipinoinen, kare.kipinoinen@uniarts.fi

Tietosuojaan liittyen: tietosuoja@uniarts.fi

Liite 3: Suostumuslomake

SUOSTUMUS OSALLISTUMISEEN JA HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYYN

Maisterintutkielman toteutukseen osallistuminen

Olen tekemässä laadullista tutkimusta liittyen maisterintutkielmaani.

Henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena on kerätä aineistoa maisterintutkielmaa varten aiheesta:

Sosiaalisen median merkityksiä nuoren aikuisen musiikillisen identiteetin rakentumisessa.

Sinut on henkilökohtaisesti kutsuttu osallistumaan tutkimukseen.

Henkilötietojen käsittely opinnäytetyössä

Kerään tutkimusaineiston n. 30 min kestävillä yksilöhaastatteluilla.

Toteutan aineiston keruun maaliskuussa 2025.

Tutkimuksen aikana esille tulevat haastateltavia koskevat tunniste-/henkilötiedot ovat luottamuksellisia. Niitä ei luovuteta ulkopuolisille.

Suostumus

- Olen lukenut ja ymmärrän saamani tiedot tutkimuksesta sekä liitteenä olevan tietosuojailmoituksen sisällön.
- Ymmärrän, että tutkimukseen kerätyt tiedot tullaan käyttämään tietosuojailmoituksessa kuvattuihin tarkoituksiin.
- Minulle on annettu mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimuksesta.
- Osallistun opinnäytetyön toteutukseen ja ymmärrän, että suostumukseni on vapaaehtoista. Minulla on oikeus milloin tahansa keskeyttää tutkimukseen osallistuminen. Minun ei tarvitse ilmoittaa keskeyttämisen syytä eikä siitä aiheudu minulle mitään seuraamuksia.
- Olen vähintään 15 vuoden ikäinen.

Suostumuksen peruuttaminen: Kare Kipinoinen

..... (paikka ja aika)

.....

(allekirjoitus ja nimenselvennys)

LIITE Tietosuojailmoitus